The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. ĶEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.

SATURDAY, MARCH 9, 1963.

LATVIJA
AMERIKĀ

20. n-rs. SESTDIEN, 1963. GADA 9. MARTĀ 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.

Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.

Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

UZTICĪBĀ ZOBENAM UN TĒVZEMEI

GENERĀLIM OSKARAM DANKERAM 80 MŪŽA GADĀ

Ģenerālim Oskaram Dankeram Grand Rapidos Mičigenā 26. martā piepildās 80 mūža gadi Viņš dzimis Irlavā kā lauksaimnieka dēls, beidzis reālskolu Jelgavā un Viļņas kaŗaskolu, pēc kam dienējis Sveaborgas cietoksnī Somijā, kur sagaida 1. pasaules kaŗa sākumu. Jau pirmajās kaŗa dienās O. Dankers dodas ar savu pulku uz fronti un ņem dalību kaujās pie Varšavas, nakts kaujās pie Prilinas un Aleksandrovas. Smago cīņu laikā tiek kontuzēts un ievainots, ārstējās kaŗa slimnīcā, bet drīz vien atgriezās frontē. Jau 1915. g. par kaujas nopelniem pie Ņemunas upes paaugstināts kapteiņa dienesta pakāpē, bet 1916. g. kā bataljona komandieris ņem dalību kaujās Galicijā pulkveža leitnanta dienesta pakāpē. Būdams atkal ievainots, kritis austriešu gūstā, bet pēc atbrīvošanas no gūsta 1918. g. atgriezies Somijā. Tur viņu sasniedz vēsts, ka nodibinājusies neatkarīga Latvijas valsts un sāktas cīņas zemes atbrīvošanai no ienaidniekiem. O. Dankers 1919. g. sākumā dodas atpakaļ uz dzimteni un iestājas brīvprātīgi Ziemeļlatvijas brigādē un uzņēmās Jelgavas kājnieku pulka formēšanu Rūjienā, kas vēlāk tiek pārdēvēts par 7. Siguldas kājnieku pulku. Šī pulka priekšgalā O. Dankers dodas uz Tallinu, no kurienes angļu kuģos tiek pārvietots uz Liepāju un iecelts par Liepājas aizsardzības spēku priku. Kaujas šinī rajonā ar sevišķu niknumu risinājās novembŗa mēnesī un izšķirošais Bermonta trieciens seko 14. novembrī, kad ienaidniekam, ņemot vērā tā skaitliski lielo pārsvaru, izdodas ieņemt visus fortus kaŗa ostā, Saules muižu un Drāšu fabriku. Stāvoklis šķiet neglābjams. Taču O. Dankeram, ievadot kaujā visus galvenos rezerves spēkus, sekmējās iebrūkošās vācu vienības satriekt un atsviest. Ienaidnieks nekārtībā atkāpās un Liepājas rajons bija brīvs.

Par varonību šinīs kaujās O. Dankeru apvalvoja ar Lāčplēša kaŗa ordeņa trešo šķiru un 1919. g. 11. decembrī paaugstināja par pulkvedi un vēlākos gados sekoja viņa apbalvošana arī ar LKO otro šķiru. Bez tam jubilārs apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa otro šķiru, Aizsargu Nopelnu kruštu, Latvijas Sarkanā Krusta ģoda zīmi, Somijas Baltās Rozes pirmās šķiras komandiera ordeni, Polijas Polonia Restituta ormartā piepildās 80 mūža gadi deņa otro šķiru, Igaunijas Ērgļa ordeņa otro šķiru un daudzām citām augstām goda zīmēm.

Dankers saformē Zemgales diviziju un, būdams tās komandieris, piedalās Latgales atbrīvošanā Osvejas - Drisas rajonā. Izbeidzoties kaŗa gaitām un būdams Zemgales divizijas komandieris, pildījis arī Daugavpils garnizona priekšnieka pienākumus, līdztekus darbojoties Lāčplēšu kaŗa ordeņa domē, Apsardzības ministrijas padomē u. c. militāros iestādījumos. 1925. g. paaugstināts ģenerāļa dienesta pakāpē un 1929. g. beidzis augstākos militāros kursus Latvijas kaŗa akadēmijā. 1933. g. dienesta labā pārvietots uz Liepāju un iecelts par Kurzemes divizijas komandieri, bet 1939. g. atvaļināts no aktīvā kaŗa dienesta pēc paša vēlēšanās. Pirms Baigā gada ģen. O. Dankeram līdz ar ģimeni izdodas nokļūt Vācijā, jo viņš labi nojauš, kāds liktenis to sagaida. Tiklīdz boļševiki tiek padzīti, ģen. O. Dankers atgriežas dzimtenē un uzņemas Latviešu pašpārvaldes iekšlietu ģenerāldirektora amatu, ko viņš nedara kādas karjēras dēļ, bet drīzāk, lai pakalpotu savai tautai. Vācu okupācijas varas dēļ pašpārvaldes darbs bija nepateicīgs un grūts, un vēlākos gados arī O. Dankers saņem krietni daudz smagu un nepelnītu pārmetumu. Tam neiet secen vēl lielāks ciešanu kauss un no 1945.—1946. g. viņš tiek no amerikāņu armijas okupācijas iestādēm internēts, un tam draud izdošana Padomju Savienībai. Tikai pateicoties liktenim un kāda latviešu garīdznieka ievadītai akcijai, O. Dankers tiek glābts no čekas nagiem, bet lielie pārdzīvojumi tik stipri iedragā viņa veselību, ka vēlāk zaudē acu gaismu. Neskatoties uz to, gavilnieks arī šodien nav salauzts, bet možs garā un ar dziļu ticību mūsu valsts augšāmcelšanās rītam. Ģenerālis un viņa ģimene iecelo ja Sav. Valstīs 1957. gadā, un kopš tā laika dzīvo Grand Rapidos pašu iepirktajā mājā.

80 mūža gadu atceres gadījumā ģen. Oskaru Dankeru godinās 16. martā Toronto, Kanadā, turienes sabiedriskās organizācijas, bet Grand Rapidos viņa godināšanu rīko bijušie kaŗavīri 23. martā.

V. Zirnītis

Sarkanā Kuba apvaino Vašingtonu

KUBAS ĀRLIETU MINISTRS SŪDZAS APVIENOTĀS NĀCIJĀS. SAV. VALSTU NOSTĀJA PRET KUBU DRAUD IZSAUKT ATOMKARU. GVANTANAMO BAZI ILGI VAIRS NECIETĪS

No Apvienotām Nācijām pienākušas ziņas, ka Kastro Kuba nule kā uzsākusi jaunu propagandas kampaņu pret Sav. Valstīm. Vēstulē ģenerālsekretāram U-Tantam, ar kuŗas saturu prasīts iepazīstināt visu valstu delegācijas, Kubas ārlietu ministrs Roa apgalvo, ka Sav. Valstis gatavo agresiju pret Kubu, kas neizbēgami izsauktu starptautisku atomkaŗu. Acīm redzot Kubas valdība mēģina pārliecināt pārējo pasauli, ka Hruščeva un aizsardzības ministra maršala Maļinovska solījumi nekavējoties steigties Kubai palīgā uzskatāmi par nopietniem.

Vašingtona, izanalizējot ārlietu ministra Roas vēstuli, nākusi pie slēdziena, ka tur slēpjas daudz kas vairāk, kā tikai nepamatotā žēlošanās par agresijas draudiem. Kuba gribētu, lai tās attieksmju iztirzāšana ar Sav. Valstīm tiktu uzņemta Apvienoto Nāciju pilnsapulces darba kārtībā. Vai nu caur Apvienotām Nācijām, vai tieši ar Vašingtonu Kuba gribētu uzsākt sarunas abu valstu attieksmju normalizēšanai.

No ārlietu ministra Roas vēstules lietpratēji Vašingtonā secina, ka Kubas saimnieciskā situācija sasniegusi tik kritisku līmeni, ka ar komūnistu pasaules tirgu un palīdzību vien vairs nepietiek. Lai izpeldētu, nepieciešams atjaunot tirgu ar Sav. Valstīm, tirgu, kas agrākos gados Kubas kasē iepludināja vairāk naudas nekā visi pārējie tirgi kopā. Kuba gan turpina saņemt aizdevumus kā no Padomju Savienības, tā komūnistu Ķīnas, bet ar tiem nebūt nepietiek, lai apmierinātu Kubas pat visminimālākās vajadzības.

Ka Kuba, caur agresijas apvainojumiem pret Sav. Valstīm, mēģina panākt sarunas ar Vašingtonu, pierāda arī apstāklis, ka ārlietu ministrs Roa vēstulē ģenerālsekretāram U-Tantam uzsver, ka pašreizējā krizes laikā nav labāka ceļa kā mēģināt panākt tiešas sarunas starp abām valdībām, lai tādējādi, miermīlīgā ceļā likvidētu pastāvošās domstarpības un mazinātu saspīlējumu.

Tai pašā laikā gan arī jāaizrāda, ka vēstule nav bez asumiem un zināmā mērā jāuzskata par tiešu Maskavas bravurīgo deklarāciju rezultātu. Kuba saskata provokatīvu izturēšanos Sav. Valstu tautas pārstāvju namā un senātā. Ar agresijas sludināšanu nepārtraukti nodarboties Kubas bēgļi un, kur vien iespējams, pret Kubu naidīgi izturoties kā Sav. Valstu gaisa, tā jūras spēki. Roas uztverē situācija Sav. Valstu un Kubas starpā pēc pagājušā oktobŗa krizes kļūst jo dienas nopietnāka. Padomju Savienības raķešu likvidēšana, agresīvo raķešu un bumbvedēju izvākšana nav devusas cerēto saspīlējuma mazināšanu. Un ja tas tā, tad pie tā vainīgas vienīgi Sav. Valstis, kas nepārtraukti gatavojas agresijai. Kuba un Padomju Savienība, no savas puses, darījušas visu iespējamo, lai Rietumu puslodē saglabātu mieru.

Kā parasts šādos gadījumos ārlietu ministrs Roa nevar nocietties nepieskāries amerikāņu Gvantanamo flotes bazes jautājumam. Pēdējais uzsver, ka gatavodamies karam ar Kubu, amerikāņi savu bazi izveidojuši īstā spiegu, sabotieŗu un revolūcijas ienaidnieku midzeklī. Abu valstu draudzīgas sadzīves atjaunošanai Sav. Valstu kaŗa flotes vienībām jāizvācas no Gvantanamo bazes — kas nepārtraukti apdraud Kubas drošību.

Lai Kubas jautājums tiktu tālāk pārrunāts Apvienoto Nāciju pilnsapulcē vai arī abu valstu privātsarunās, Gvantanamo baze ir viens punkts, kuŗā Sav. Valstis nepiekāpsies. Minētā flotes baze Sav. Valstīm ir stratēģiski daudz svarīgāka un militāri daudz vērtīgāka nekā draudzīgas attieksmes ar Kubu. Roa gan gribētu pierādīt, ka tieši no Gvantanamo bazes Kubai draud vislielākās briesmas. Pēdējā laikā tur stacionētie amerikāņi jau vairākkārt mēģinājuši izprovocēt Kubas sardzes bazes žoga otrā pusē, lai tādējādi liktu pamatu bruņotiem incidentiem, aiz kuŗiem slēpjoties, tad varētu sākt vispārēju agresiju.

BIDO ATRODAS ANGLIJĀ

FRANČU PRET - DE GOLLA KUSTĪBAS VADĪTĀJS SLĒPJAS ANGLIJĀ. IZVEIDOTA SPĒCĪGA SLEPENĀS ARMIJAS ORGANIZĀCIJAS SŪNA. GATAVOJAS JAUNAM ATENTĀTA MĒĢINĀJUMAM PRET FRANCIJAS PREZIDENTU

Kopš prezidenta de Golla asās nostājas pret Angliju Eiropas de-Gol kopīgā tirgus jautājumā, kuŗas rezultātā Anglija sešu valstu saimei nespēja pievienoties, Anglijas un Francijas savstarpējās attieksmes bijušas ļoti vēsas. Šīs nedēļas pirmā puse tās kļuva vēl vēsākas, kad kādā filmētā televīzijas raidījumā no Londonas vērotājus uzrunāja neviens cits, kā kādreizējais Francijas ministru prezidents Bido, kas, angļu policijai nezinot, dzīvo Anglijā un no turienes vada franču slepenās armijas organizācijas darbību pret prezidentu de Gollu.

Bido, kas slepenās armijas organizācijas vietā sevi sauc par nacionālās pret - de Golla pretestības padomes vadītāju, izteicās, ka viņa kustībai ir pietiekami daudz sekotāju, lai gāztu prezidentu un ka tas tiks izdarīts. Bido uzsvēra, ka pretēji Francijā sniegtai informācijai, pret - de Golla pagrīdes darbību franču policijai nav izdevies nedz salauzt, nedz apturēt.

Anglijas valdībai Bido uzstāšanās televīzijā sagādāja daudz nepatīkamu brīžu. Kā valdība, tā angļu policija bija vairākkārt apgalvojušas, ka Bido Anglijā nav ieradies un Anglijā neuzturas. Tagad angļu prese ziņa stāstīt, ka Bido ne tikvien dzīvo Anglijā, bet ka Londonā viņš izveidojis efektīvu simts vīru lielu slepenās armijas organizācijas šūnu, kas vada un koordinē terroristu darbību Francijā. Londonā de Golla ienaidnieki pašreiz plānojot atkal jaunu atentātu pret prezidentu.

Arvienu augošās strādnieku opozicijas partijas rokās Bido uzstāšanās televīzijā ielikusi jaunu ieroci. Sociālisti tagad prasa valdībai paskaidrojumus kādā ceļā agrākais Francijas ministru prezidents iekļuvis Anglijā, kādēļ ignorētas angļu preses ziņas šī gada janvārī, ka Bido ieceļojis Anglijā un ko īsti retajos nomoda brīžos dara angļu drošības policija. Pēdējais ir visai nepatīkams punkts. Pusotra gada laikā atklāti vismaz trīs gadījumi, kur komūnistu spiegi strādā valsts un militārās iestādēs, nododot darba vietās iegūto slepeno informāciju Padomju Savie-

(Nobeigums 8. lpp.)

SEISMOGRAFI NEAPMIERINA ATOMLAIKMETA PRASĪBAS

BEZ TIEŠAS INSPEKCIJAS UZ VIETAS ATOMIEROČU MEĢINĀJUMU PĀRTRAUKŠANAS PĀRRAUDZĪBA NAV IESPĒJAMA.

Lai gan pašreiz nav nekādu cerību panākt vienošanos ar Padomju Savienību atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas jautājumā, Sav. Valstis turpina pētīt kā eventuāls mēģinājumu pārtraukums varētu tikt pārraudzīts bez Padomju Savienībai tik neakceptējamās inspekcijas uz vietas.

Šīs nedēļas vidū Sav. Valstu kongresa atomenerģijas komisija uzklausīja veselu seriju ziņojumu par seismoloģisko staciju spējām uztvert atomeksplozijas pazemē un bija spiesta atzīt, ka ar šādām stacijām vien efektīva pārtraukšanas pārraudzība neiespējama. Lai panāktu kaut cik apmierinošus rezultātus, visā pasaulē būtu jāizbūvē vēl vismaz 180 seismoloģisko staciju; Padomju Savienībā vismaz piecpadsmit. Izmeklēšanas komisija atzina, ka nepieciešamais skaits ir kā politiska, tā financiāla neiespējamība.

Kā jau agrāk minēts, Padomju Savienība būtu ar mieru atļaut ne vairāk kā trīs seismoloģiskās stacijas uz savas zemes — un arī tikai tad vienīgi zemestrīču apgabalos. Lietpratēji kongresa komitejai paskaidroja, ka šādu trīs staciju ierīkošanai nebūtu nekādas praktiskas jēgas. Pašreizējā situācijā, mīkstos apakšzemes slāņos, krievi varētu mierīgi turpināt atomieroču mēģinājumus. Līdz pat desmit kilotonnu spēcīgi sprādzieni, kas līdzinās 10,000 to. dinamita, vai nu vispār netiktu uztverti, vai būtu tik neskaidri, ka to vieta un cēlonis nebūtu skaidri nosakāmi.

Citiem vārdiem, lai gan pēdējo gadu laikā uztveršanas procesi ir stipri uzlaboti, seismoloģija vēl nav sasniegusi nepieciešamo gatavības līmeni, lai uz to vien varētu balstīt līgumu atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai.

SAV. VALSTU UN KANADAS ATOMSARUNAS ATLIKTAS

MINISTRU PREZIDENTS DIFENBĒKERS ATKLĀJ SAV. VALSTU AIZSARDZĪBAS NOSLĒPUMUS. PAR ATOMLĀDIŅU STACIONESANU KANADĀ RUNĀS TIKAI PĒC VĒLĒŠANĀM.

Vai Kanadas bruņotiem spēkiem uz vietas un Eiropā būs atomieroči un tiem vajadzīgie atomlādiņi noskaidrosies tikai pēc vispārējām vēlēšanām šī gada 8. aprīlī. Cik var spriest pēc vēlēšanu kampaņas gaitas, Difenbēkera valdībai atgriežoties pie valsts vadības, Kanada Sav. Valstu piedāvātos atomlādiņus noraidīs. Liberāļi, liekas, tos akceptēs. Patiesībā gan šai jautājumā vēl pāragri spriest, jo, bieži vien, vēlēšanu kampaņas laikā sacītam un solītam nav nekāda sakara ar patiesību.

Atomieroču sarunu jautājumā Sav. Valstu sniegtā informācija gluži nesakrīt ar to, ko Vinipegā sacīja ministru prezidents Difenbēkers. Pēdējais paskaidroja, ka sarunas, ar pārtraukumiem, vēl vienmēr turpinās. Sav. Valstu ārlietu ministrija, turpretim, uzsver, ka sarunas pilnīgi pārtrauktas un pirms vēlēšanu nobeiguma netiks atsāktas.

Vēlēšanu kampaņas laiku Sav. Valstu ārlietu ministrija uzskata par ļoti neizdevīgu sarunām. Vispirms jau nebūtu nekādas lielas jēgas vienoties vai nevienoties ar kādu valdību Kanadas konservātīviem — kas pēc mēneša jau var atrasties opozicijas rindās. Acīm redzot Sav. Valstu ārlietu ministrija par Difenbēkera uzvaru nav pārliecināta. Gribētos arī domāt, ka no atomieroču politikas viedokļa raugoties, amerikāņiem pašreiz labāk gribētos Otavā redzēt liberāļus, nekā konservātīvo valdību.

Otrs iemesls, kādēļ pārtrauktas Sav. Valstu un Kanadas sarunas atomieroču jautājumā meklējams valdības apvainojumos, ka ar savu atompolitiku Vašingtona jaucas Kanadas iekšējās darīšanās. Vismaz vēlēšanu kampaņas laikā netiks doti jauni iemesli šādu apvainojumu atkārtošanai.

Kamēr ministru prezidents Difenbēkers vienmēr atgādina amerikāņu jaukšanās politiku, Sav. Valstu ārlietu ministrija tagad paskaidro, ka tīri bez grēkiem nav arī pats Difenbēkers. To aizrāda arī Sav. Valstu aizsardzības ministrija. Vienā gadījumā Kanadas ministru prezidents izpaudis amerikāņu militāros noslēpumus Princa Alberta pilsētas vēlēšanu runā, pastāstīdams, ka Ziemeļamerikas aizsardzībai amerikāņiem esot 1,200 F101 strūkliznīcinātāju un ka tikai puse no šī skaita apbruņota atomieročiem. Kādā citā gadījumā ministru prezidents uzdevis nepareizus datus par Sav. Valstu Bomarka raķešu bazēm.

ASV PREZIDENTS SVEIC J. ZĪBERGU

Zīberga tēva 100 gadu jubilejas gadījumā Sav. Valstu prezidents Kenedijs sirmajam gavilniekam piesūtījis sekojošu apsveikuma telegrammu:

The White House Washington, DC.

Jacob Sieberg, Care Jacob Sieberg Fund.

Daugavas Vanagi, 23 Kenilworth St., Roxbury, Mass.

I am delighted to add my congratulations to those of your many friends and admirers, who are honoring you on your 100th birthday. During the 75 years since your immigration from Latvia, you have many memorable contributions to the literacy, cultural and religious heritage of the Latvian - American community.

Your devotion to the democratic principles of freedom and justice for all men have earned you the respect and gratitude of all your fellow - americans. I am very pleased to commend you for your long and productive career and to wish you many more years of success and personal satisfaction. With every good wish John F. Kennedy.

Jēkaba Zīberga 100 gadu dzimšanas dienas atceres sarīkojums notika Bostonā. Uzņēmumā gavilnieks ALTS koŗa vidū. Priekšplānā J. Zīberga mazbērni. J. Grāvīša uzņēmums.

LATVIJA

20. n-rs. SESTDIEN, 1963. GADA 9. MARTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Alberts Baidonis

DE GOLLA LIELĀ VIZIJA

„L'état c'est moi". (Valsts esmu es)
Ludvikis XIV

DE GOLLA SAPNIS: FRANCIJAI JĀUZCEĻ SAVA EIROPA — BEZ ANGLIEM, BEZ AMERIKAŅIEM, BEZ KRIEVIEM. JAUNĀ NEATKARĪGĀ EIROPA JĀDIRIĢĒ PARIZEI KOPĀ AR BONNU, BRISELI UN ROMU, BEZ LONDONAS UN VAŠINGTONAS. EIROPAI JĀKĻŪST PAR „TREŠO SPĒKU" STARP AMERIKAS SAV. VALSTĪM UN PADOMJU SAVIENĪBU.

Maldīties ir cilvēcīgi

Senie grieķi un romieši kļūdījās, jo tiem nebija pagātnes, no kā mācīties. Mēs kļūdāmies tāpēc, ka nemācāmies no pagātnes. De Golla rīcība atsauc atmiņā tos laikus, kad Francijas karalis Ludvikis XIV varēja teikt: „Es esmu valsts. Francijai manis vairāk vajag, nekā man Francijas."

Kopš tā laika pagājuši 150 gadi. Notikušas drausmīgas pārmaiņas politiskā, militārā, ekonomiskā un tehniskā laukā. Pasaules karte šodien izskatās pavisam citāda nekā Napoleona laikā. Francija nav vairs lielvalsts. Daudzas varenas imperijas sabrukušas un to vietā radušās jaunas valstis, jaunas vadras un jauni spēku samēri. Mūsu zemes lode ieslīdējusi atomu ērā.

Tomēr de Golls sapņo savu sapni par La grande France. **De Golls ir liels, bet Francija nav liela. Un traģēdija ir tā, ka de Golls to negrib saprast. Viņš dzīvo pasaulē, kādu viņš to iedomājas, nevis, kāda tā īstenībā ir. De Gollam īstenība ir sapnis un sapnis ir īstenība. Viņš skatās vai nu par daudz tālu atpakaļ, vai nu pārāk tālu uz priekšu.** Viņš cenšas iedzīvināt Kārļa Lielā vai Napoleona laika ģeopolitiku. Bet tie laiki sen pagājuši. Kas derēja Francijai toreiz, tas neder šodien. Ļoti jāšaubās, vai šodien arī Napoleons Bonaparts būtu aizgājis līdz Maskavai.

Anglijas fiasko

Ar savu ģeopolitiku Anglija 200 gadus valdīja pār jūrām un kontinentiem. Atomu laikmetā tā zaudēja savu hegemoniju un kļuva par salu, kas lūdzas, lai to uzņem Eiropas kopīgā klēpī. Mekmillens saka: „Mēs esam eiropieši. Tas vienmēr tā bijis; bet tagad tas kļuvis par reālitāti."

Abas puses Atlantijas okeanam bija pārliecībā, ka Anglijai jāiestājas Eiropas kopīgā tirgū. Bet de Golla veto aizcirta durvis, jo **jaunajā Eiropā Anglijai vieta nav paredzēta. Pēc de Golla plāna Eiropas Koptirgus nav nekāds internacionāls tirgus, bet gan politiska savienība, kam spēku ziņā vienreiz jākļūst līdzīgai Padomju Savienībai un Amerikas Savienotajām Valstīm.**

De Golls domā, ka britu intereses bijušas vairāk internacionālas nekā Eiropas; vairāk transatlantiskas nekā kontinentālas. Tāpēc ar Anglijas uzņemšanu Rietumeiropa politiski zaudētu savu nozīmi, kaut arī ekonomiski brīvās tirdzniecības robežas paplašinātos. De Golls vairāk cenšas pēc politiskiem mērķiem.

Tā kā Anglijai ir ciešas saites ar ASV, tad ar Anglijas uzņemšanu Amerikas Sav. Valstu iespaids Eiropā vēl palielinātos. De Golls grib uzcelt kontinentālu Eiropu, kas būtu neatkarīga no anglo - sakšiem. Briti neiederas kontinentālā Eiropā, jo tā ir pasaules tirgotāju tauta. De Golls uz britiem vienmēr ir skatījies kā uz tautu, kas nepiedēr pie Eiropas; kam cita pagātne, citas intereses un cita politika. **Anglijas vēsture ir bijusi — prom no Eiropas, nevis uz Eiropu.**

Ir liels jautājums, vai **Anglija tiks uzņemta Koptirgū un kad?** Vai arī nekad?

Mēdz teikt, ka vārdu „nekad" angļu dilpomāti nekad nelieto. Nav šaubu, ASV un pārējās Eiropas valstis darīs visu iespējamo, lai iedomīgais francūzis mainītu savu nostāju. Tā ka amerikāņi esot lējuši savas asinis un ziedojuši naudu Eiropas labā, tiem esot tiesības iestāties par Anglijas uzņemšanu jaunās Eiropas kopīgā saimē. ASV ir divi iemesli, kāpēc tās vēlas redzēt Angliju Eiropas kopībā: 1) **ekonomiskais un 2) politiskais un stratēģiskais. Anglijas uzņemšana palielinātu Eiropas politisko un stratēģisko spēku un stiprinātu Rietumu bloku.**

Arī citas Eiropas valstis sekotu Anglijai, piem., Norvēģija, Dānija, Īrija, Spānija.

De Golls stūrgalvīgi turas pie sava. Viņš saka: „Nav šaubu, ka Anglija pēc 50 gadiem tiks uzņemta Eiropas Koptirgū, jo es tad vairs nebūšu te."

Uz to atbild agrākais britu sūtnis Parīzē Gladvins: „Kas **grib Rietumeiropā „trešo spēku" uzcelt bez Lielbritanijas, tas tikai saasina pretešķības Rietumos un palīdz Padomju Savienībai.**

Vai de Golls rīkojas pareizi? Vai šīsdienas Eiropa var būt pietiekami stipra bez Anglijas un ASV? — Ja de Gollam ir taisnība, tad vairākumam pasaules politiķu nav taisnība.

Francijas un Vācijas alianse

Divi valstsvīri — de Golls un Adenauers — aizmirsa gadsimtu ilgo naidu un asinsizliešanu divu valstu starpā, skūpstīja viens otru un parakstīja vēsturisko draudzības dokumentu. **Šo divu tagad lielāko valstu draudzība Eiropai ir ārkārtīgi nozīmīga.** Tā var dot daudz, bet tomēr ne visu, kas nepieciešams Eiropas drošībai.

Savienība ar Vāciju ir tā baze, uz kuras de Golls iecerējis uzcelt jauno, neatkarīgo Eiropu. Tāpēc de Golls steidz to darīt, kamēr vēl Adenauers ir pie varas. Viņš grib sacementēt divu valstu saites tik cieši, lai arī Adenauera tromantinieks nevarētu tās atraisīt.

Ko nozīmē divu vecu vīru mūžīgās draudzības zvēresti un draudzības līgums, ko ieskata par lielāko sasniegumu šai gadu simtā?

Konrada Adenauera politika vienmēr bijusi par vienotu Eiropu. Jau savas valdīšanas sākumā viņš deklarēja: **„Vispirms apvienosim Eiropu, gan tad apvienosim arī Vāciju."**

Komentējot Vācijas un Francijas līgumu, Adenauers izteicās: **„Divu valstu ciešāka sadarbība ir pirmais solis uz vienotu Eiropu, kas ir abu tautu mērķis . . . Sis līgums neapdraud NATO, Eiropas Koptirgu un citas vienošanās ar Eiropas valstīm un ASV."**

Nav šaubu, ka abu tautu un valdību galvu mērķis ir vienota Eiropa, bet viņu priekšstati par to ir pavisam dažādi.

Sirmais Vācijas valstsvīrs grib tādu Eiropu, kas iekļautos kā sastāvdaļa lielā Transatlantijas savienībā kopā ar ASV.

Turpretim de Golla ideja ir radīt patstāvīgu Eiropu, neatkarīgu no ASV, kā trešo pasaules varu starp austrumu komūnismu un ASV kapitālismu. Rietumeiropai jābūt pietiekami stiprai, lai tā varētu tieši runāt ar Maskavu, proti — de Golls ar Hruščevu nevis jaunais cilvēks Vašingtonā.

Tātad, de Golls pieaicina Vāciju tikai tāpēc, ka Francijai vienai nav pa spēkam. De Golla mērķis ir un paliek lielā Francija. Vēl 1955. g. viņš teica: „Es gribēju nodrošināt Francijai pirmo lomu Rietumeiropā, tāpēc aizkavēju jaunās Vācijas atdzimšanu."

Randolfs Čerčils (vecā Vinstona dēls) par Vācijas un Francijas draudzību saka: „Tāpat kā Hitleram bija maršals Petēns, tāpat tagad franču diktātors atradis sev vācu Petēnu — kanclera Adenaueru, kas priekš viņa pārvalda Vāciju."

Vācija nostādīta alternātīvas priekšā: Vašingtonu vai Parīzi? Šķiet, tai piekrītis arbitra loma.

Illūzijas un reālitātes

Ģenerālis de Golls ir Pikaso stila mākslinieks politikā. Viņa politiskie gājieni ir tikpat abstrakti kā Pikaso otas vilcieni uz audekla. Varbūt pasaule tos sapratīs kādreiz vēlāk.

De Golla rīcība pasaules politiku padara daudz komplicētāku; arī priekš viņa. **Viņš runā par Francijas lielumu, kura nav.** Visi viņa pieņēmumi bazējas tikai uz vienu domu: Francija ir liela; Francijai jākļūst varenai; Francija vai nekas; Francija, nevar būt Francija — bez lieluma. **Te ir de Golla traģēdija. Jo Francija taču nav ne liela, ne varena. Eiropā nav vairs nevienas lielvalsts. Beļģijas min. prezidents Lefevrs saka: „Eiropā ir palikušas tikai mazas valstis, — tās, kuras apzinās, ka ir mazas, un tās, kuras to neapzinās."**

De Golls sapņo tālāk apmēram tā: Jaunās Eiropas pamati būtu Francija un Vācija. Ar to tiktu novērstas neo-nacistu briesmas no Vācijas puses. Pēc izlīgšanas ar Krieviju tiktu nojaukts Berlīnes mūris un brīvība pavērtos aiz dzelzs aizkara; preces no Eiropas tirgus plūstu uz Austrumiem un izveidotos Rietumu un Austrumu koeksistence no Atlantijas okeana līdz Urāliem un Vladivostokai.

Ja Eiropas tautas abpus dzelzs aizkaram izveidos draudzības attieksmes savā starpā, tad miers būs nodrošināts. Bet ja Eiropa paliks sadalīta divos naidīgos blokos, tad karš agrāk vai vēlāk iznīcinās pasauli," saka de Golls.

Vai lielās Francijas prezidents nemaldās, ja domā, ka Krievija ir īstāka Eiropas daļa nekā Anglija?

Pēc de Golla domām Ķīnas draudi Krieviju vairāk tuvinās Rietumeiropai. — Bet kādas koncesijas Francija krieviem pašreiz varētu piedāvāt? Maskava uzklausa tikai stipro valodu, respektē diviziju skaitu, atombumbu spēku, raķešu daudzumu. Visa tā de Gollam trūkst. Tātad ģenerālis vismaz dažus gadus nevarēs runāt ar Kremli.

De Golls paredz aukstā kara izbeigšanu ar Pad. Savienību. — Tieši otrādi. Tas varētu notikt tikai tad, ja Rietumi būtu stipri un vienoti. Saškelšanās auksto karu tikai veicinās. De Golla rīcība pamudinās krievus aukstā kara pastiprināšanai.

De Golls nedzīvo savā laikā, vai arī neizprot laiku, kurā dzīvo. Šodien vajadzīga reālpolitika. Ar sapņiem, illūzijām, utopijām un eksperimentiem var zaudēt arī to, kas ir.

Uz papīra viss iespējams. Kāds iedomīgs ģenerālis vai prezidents var izplānot varenas valstis, imperijas, armijas; arī lielo Franciju un kontinentālo Eiropu, bet reālitāte ir pavisam citāda.

Kas būtu jādara? — Cik ātri vien iespējams, de Gollam būtu jāatgriežas reālajā dzīvē.

Vai Sav. Valstis var atstāt Eiropu?

Amerikāņi saka, ka visus pēckara gadus Francija resp. Rietumeiropa dzīvojusi drošībā tikai tāpēc, ka ASV atomieroči to sargājuši no padomju agresijas.

De Golls turpretim domā, ka amerikāņi atrodas Eiropā tikai sagadīšanās dēļ — 2. pasaules kara un aukstā kara rezultātā. Tos nesaista vēsture. Ar viņu aiziešanu ir jārēķinās — ja ne šodien, tad rīt vai parīt. Tāpēc Eiropas aizsardzībai jākļūst neatkarīgai no ASV.

De Golla trieciens sagāza Sav. Valstu pēckara politiku Eiropā. Tas rada jaunu situāciju. Eiropa vairs negrib akceptēt tālāko *Savienoto Valstu vadību un dominanci* Eiropas lietās. Tā ir jauna reālitāte, uz ko de Golls bazē savu politiku. Šis stāvoklis nenāca pēkšņi, bet izveidojās desmit gados. Sav. Valstis visu laiku turējās pie pēckara politikas un nemanīja, ka šī ēra ir pagājusi. Kas toreiz vēl bija nākotne, šodien ir jau tagadne ar jaunām idejām, jaunu taktiku.

Pirmajās sešutuma dienās dažī satraukti prāti pareģoja, ka Sav. Valstis varot atstāt Eiropu. Arī daži amerikāņu politiķi draudēja: „Mēs varam izvākties no Eiropas, ja Vācija, Itālija un citas valstis piekrīt de Golla diktātam, ka Anglija un Amerika Eiropai nav vajadzīgas."

Vai ASV tomēr var atstāt Eiropu?

Tas būtu muļķīgi un liktenīgi ne vien Eiropai, bet arī pašam Sav. Valstim, jo Sav. Valstu un Eiropas aizsardzība šodien ir nedalāma. ASV pirmās aizstāvēšanās pozicijas iet pāri Eiropai. Tātad ASV interesēs ir, lai viņas dēli atrastos Eiropā.

Vai ASV var samazināt savus spēkus Eiropā?

Tieši otrādi. Ja Francija izstātos no NATO, tad amerikāņiem būtu jāaizpilda šis robs. Tātad pretēji de Golla vēlmei, ASV iespaids Eiropā vēl palielinātos.

Šodien Eiropai vajadzīgas Savienotās Valstis un Sav. Valstīm vajadzīga Eiropa. Tas ir ne tikai Eiropas un Sav. Valstu, bet visas pasaules, visas cilvēces intereses.

Krievi baidās no Vācijas, ne no Francijas

Visa stratēģija dibinās uz pretinieka sašķelšanu un sakausēšanu pa daļām. Arī Padomju Savienības mērķis vienmēr bijis sašķelt Rietumu aliansi. Tādēļ viss, kas vājina NATO un Eiropas Koptirgu, ir ieguvums Maskavai.

NATO militārais spēks un Koptirgus ekonomiskais efekts nekad nav paticis komūnistu blokam. Jaunu satraukumu sacēlis de Golla - Adenauera pakts, kura mērķis radīt neatkarīgus atomspēkus Eiropā. Krievi īstās briesmas saskata apstāklī, ka **tuvojas tā diena, kad Rietumeiropas vadību var pārņemt Vācija nevis Francija. Maskava domā, ka tie būs vācieši, kas dominēs Eiropas kontinentā nevis franči. Krievi visvairāk baidās no tā, ka vācu rokās varētu nokļūt atomieroči.** Anglijas līdzdalība kopīgā Eiropā stipri mazinātu Vācijas ietekmi (Beigas 8. lpp.)

Sešpadsmit gadu komūnistu važās

SASKARE AR KOMŪNISTIEM — LATVIEŠIEM

Pirmajās dienās 1941. gada jūlijā soda nometnē darbos biju kopā ar divām latviētēm, kuras — viena bija dzimusi jau Krievijā. 1. pasaules kara laikā, bet otra minētā kara laikā bēgļu gaitās augusi komūnistu vidū — abas bija pārliecinātas komūnistes. Jaunākajai uzvārds bija Vējiņš, un saskarē ar viņu man vienreiz bija šāda saruna. Es teicu:

„Kā tas nāk, ka Krievija pilna ar spaidu darbu nometnēm?"

Viņa tūdaļ uz to man atbildēja:

„Ja nezini, tad nerunā! Pie mums nav spaidu darbu nometņu, bet gan tikai izlabošanas nometnes."

Uz to es viņai piebildu: „Ak tā gan! Vai arī tevi vajadzēja pārlabot? Laikam vēl nebiji īsta." Ar tik liela stulbuma sistu cilvēku vairs negribējās pat runāt.

Otru sauca Margareta Krustiņa, un viņa bija vecāka sieviete. Viņai kādreiz jautāju: „Vai tu Dievam tici?" Uz to viņa man atbildēja:

„Kas tev par darīšanu!"

Taču tālākā sarunā uzzināju, ka šī sieviete komūnistu režīmā daudz cietusi. Viņas vīrs bijis 1905. gada revolūcionārs Latvijā un ar visu sirdi vēlāk nodevies komūnismam. Un ne par velti Krustiņa apgalvoja, ka viņas vīrs esot bijis viens no īstākiem un no labākiem komūnistiem, bet diemžēl viņa domas nesakritušas ar Staļina domām, un tādēļ viņu Staļins 1937. gadā nolikvidējis. Arī viņa savukārt kā neuzticams elements tikusi izsūtīta uz Sibīriju uz 10 gadiem.

Bija vēl kāda cita sieviete, pēc izcelšanās no Rīgas un nodarbošanās — feldšere. Viņa Krievijā nokļuvusi tikai 1923. gadā. Līdz 1937. gadam viņa tur bijusi dedzīga aktīviste un darbojusies kā partijas šūnipas organizātore. Taču arī viņa bija kritusi nežēlastībā un notiesāta uz 10 gadiem. Es viņai reiz jautāju:

„Vai tā tas ir īsti pareizi, ka tevi par tik aktīvu darbību partijas labā arīdzan ievietoja soda nometnē? Vai tā nav pārāk liela nepateicība?" Uz to viņa man atbildēja:

„Tā tam ir jābūt, un tā tas ir pareizi. Tu nepazisti komūnismu, jo pati neesi komūniste, tāpēc tev nevaru to iestāstīt. Teikšu tikai to: partijai ir nosprausta līnija. Un tam tā jābūt, vai mums tas patīk, vai nepatīk. Partijai ir izstrādāta tālas nākotnes programma, un visumā partijas politika bija gudra."

„Bet kam tas vajadzīgs, ka tu esi šeit?" — jautāju viņai. Arī uz to viņa man atbildi parādā nepalika un teica:

„Viss, ko dara partija, tiek darīts partijas labā, un tam tā jābūt!"

Tad es redzēju, ka šie cilvēki pieskaitāmi tiem tipiem, par kuriem mūsu senči jau mēdza teikt: „Tēs viņam kaut mietu uz galvas, viņam tas vienalga!"

PIRMĀ DARBA DIENA NOMETNĒ

Kā jau iepriekš esmu teikusi, tas bija 1941. gada 2. jūlijā Kazakijā. Mēs bijām kādas 10—12 sievietes, izsūtītas darbos mežonīgajos kalnos, kādi 8 kilometri no nometnes. Visapkārt milzu kalni un ūdens ne lāsītes tuvāk par 8 kilometriem. Vēl tālāk gan bija kāds strautiņš ar sālītu ūdeni, bet darba laikā neviens neatļāva staigāt apkārt un meklēt ūdeni, jo mums klāt stāvēja ar šauteni bruņots sargs. Saulē toreiz bija 44 gradi Celzija, tāpēc karsti bija arī sargam.

Viņš, mums ierādījis darbu, pats ielīda kādā ēnā. Bet mums bija jācērt ērkšķiem līdzīgi mežonīgi krūmi. Katrai sievietei bija nolikta sava darba norma — 7 kv. m. Bet mēs visas bez tam bijām tikko nākušas no cietuma, kur bezgalīgi izvārdzinātas un nepieradušas pie tāda darba. Bez tam vēl klāt nāca nepanesami karstais klimats. Saule un atkal saule bez mitēšanās dedzināja mūsu galvas un nekur nekāda pakrēšļa, jo koku tur nav, nav arī kādu lielāku krūmu, kur varētu kaut brīdi paslēpties no saules un drusku atvēsināties.

Ar sirpjiem cērtot šos mežonīgi asos krūmus, ātri savainojām savas rokas un tās sāka bez apstājas asiņot. Izkalta arī mute un saplaisāja lūpas. Vienīgais mitrums bija pašu asinis, kas spiedās ārā no saplaisājušām lūpām vai ievainotām rokām. Šīs slāpes bija tik lielas, ka tās nespētu aprakstīt labākais rakstnieks, un tās nespēs neviens iedomāties, kas pats nav tādas slāpes izbaudījis.

Pēdīgi izkalta ne tikai mute, bet arī rīkle, un vairs nevarēja pakustināt miesas locekļus. Mēs nokritām uz karstajām smiltīm un bezcerībā vairs atgriezties uz nometni vai dzīvām izkļūt brīvībā, gaidījām savu galu. Zuda visas cerības vēl reizi redzēt savu dzimteni un savus piederīgos.

Tādā stāvoklī mēs pavadījām vairākas stundas, iekāms ierādās sargs un sāka uzmērīt mūsu pastrādāto darbu. Vienīgi es biju nocirtusi 3 kv. m. šo krūmu; visas pārējās mazāk — 2—2½ kv. m. Pilnu normu, t. i. 7 kv. m., neviena no mums nebija izpildījusi.

Tas bija ap plkst. pieciem pēcpusdienā, kad mūs nostādīja sološanai atpakaļ uz nometni. Bija jāiet 8 kilometri. Pa ceļam nejāuši uzgājām kādu nelielu strautiņu ar nesālītu ūdeni. Tas tanī apkārtnē ir liels retums. Mēs visas kritām uz vēdera un kā lopiņi dzērām no šī strautiņa, kura ūdens bija pilns dažādām baktērijām. Bet taču nevienai no mums nekas jauns nenotika, lai gan tādā brīdī un tik lielās slāpēs neviens par kādām jaunām sekām nemaz nedomā.

Rudenī dažas no šīs darba grupas draudzenēm atbrīvoja, un viņas aizbrauca dažas uz Persiju, citas uz Libanu un Itāliju. Dažas polietes vēlāk tika prolām uz Angliju, bet vienīgi man kā latvietei tur bija jāpaliek līdz galam. Pēc atbrīvošanas 1947. gada janvārī mēģināju nelegāli aizbraukt uz Latviju, bet par šo nelegālo ierašanos Latvijā vēlāk tiku apcietināta otrreiz, un sešus mēnešus nosēdēju Rīgas cietumā, pēc kam mani atkal notiesāja uz 10 gadiem izsūtījumā uz Krasnojarskas apgabalu.

DARBA LAIKS SODU NOMETNĒS

Oficiālais darba laiks nometnē ir 8 darba stundas, sestdienās tikai 6, bet arī tas ir tikai uz papīra. Noliktās darba normas nekad neviens nevar izstrādāt oficiālajā darba laikā. Virtuvē mans darbs ilgums bija ik dienas 15 stundas, bet bija gadījumi, kad bez pārtraukuma bija jānostrādā 30 darba stundas. Virtuves darbos bija jāstrādā neaprakstāmos apstākļos un nepārredzamos dūmos un sutā: no griestiem līdz zemei. Daudzreiz inspekcija mani sutā un dūmos ķēķī nevarēja atrast, un mēs nevarējām viens otru saredzēt. Šādās reizēs viņi bažonīgi krūmi. Katrai sievietei bija nolikta sava darba norma — 7 kv. m. Bet mēs visas bez tam bijām tikko nākušas no cietuma, kur bezgalīgi izvārdzinātas un nepieradušas pie tāda darba. Bez tam vēl klāt nāca nepanesami karstais klimats. Saule un atkal saule bez mitēšanās dedzināja mūsu galvas un nekur nekāda pakrēšļa, jo koku tur nav, nav arī kādu lielāku krūmu, kur varētu kaut brīdi paslēpties no saules un drusku atvēsināties.

Ar sirpjiem cērtot šos mežonīgi asos krūmus, ātri savainojām savas rokas un tās sāka bez apstājas asiņot. Izkalta arī mute un saplaisāja lūpas. Vienīgais mitrums bija pašu asinis, kas spiedās ārā no saplaisājušām lūpām vai ievainotām rokām. Šīs slāpes bija tik lielas, ka tās nespētu aprakstīt labākais rakstnieks, un tās nespēs neviens iedomāties, kas pats nav tādas slāpes izbaudījis.

Pēdīgi izkalta ne tikai mute, bet arī rīkle, un vairs nevarēja pakustināt miesas locekļus. Mēs nokritām uz karstajām smiltīm un bezcerībā vairs atgriezties uz nometni vai dzīvām izkļūt brīvībā, gaidījām savu galu. Zuda visas cerības vēl reizi redzēt savu dzimteni un savus piederīgos.

Tādā stāvoklī mēs pavadījām vairākas stundas, iekāms ierādās sargs un sāka uzmērīt mūsu pastrādāto darbu. Vienīgi es biju nocirtusi 3 kv. m. šo krūmu; visas pārējās mazāk — 2—2½ kv. m. Pilnu normu, t. i. 7 kv. m., neviena no mums nebija izpildījusi.

Tas bija ap plkst. pieciem pēcpusdienā, kad mūs nostādīja sološanai atpakaļ uz nometni. Bija jāiet 8 kilometri. Pa ceļam nejāuši uzgājām kādu nelielu strautiņu ar nesālītu ūdeni. Tas tanī apkārtnē ir liels retums. Mēs visas kritām uz vēdera un kā lopiņi dzērām no šī strautiņa, kura ūdens bija pilns dažādām baktērijām. Bet taču nevienai no mums nekas jauns nenotika, lai gan tādā brīdī un tik lielās slāpēs neviens par kādām jaunām sekām nemaz nedomā.

Rudenī dažas no šīs darba grupas draudzenēm atbrīvoja, un viņas aizbrauca dažas uz Persiju, citas uz Libanu un Itāliju. Dažas polietes vēlāk tika prolām uz Angliju, bet vienīgi man kā latvietei tur bija jāpaliek līdz galam. Pēc atbrīvošanas 1947. gada janvārī mēģināju nelegāli aizbraukt uz Latviju, bet par šo nelegālo ierašanos Latvijā vēlāk tiku apcietināta otrreiz, un sešus mēnešus nosēdēju Rīgas cietumā, pēc kam mani atkal notiesāja uz 10 gadiem izsūtījumā uz Krasnojarskas apgabalu.

DARBA LAIKS SODU NOMETNĒS

Oficiālais darba laiks nometnē ir 8 darba stundas, sestdienās tikai 6, bet arī tas ir tikai uz papīra. Noliktās darba normas nekad neviens nevar izstrādāt oficiālajā darba laikā. Virtuvē mans darbs ilgums bija ik dienas 15 stundas, bet bija gadījumi, kad bez pārtraukuma bija jānostrādā 30 darba stundas. Virtuves darbos bija jāstrādā neaprakstāmos apstākļos un nepārredzamos dūmos un sutā: no griestiem līdz zemei. Daudzreiz inspekcija mani sutā un dūmos ķēķī nevarēja atrast, un mēs nevarējām viens otru saredzēt. Šādās reizēs viņi bažījās: „Nu tu vairāk par divi gadi šeit neizturēsi." Bet es par spīti izturēju!

Reiz gan pati nobijos, kad siekalās sāka parādīties asinis un arvien biežāk sāka uznākt ģībonis. Bet tomēr bija jāpaliek savā vietā, kaut vai aiz tā iemesla, ka nevienam nevarēju uzticēt savus pienākumus, par kuriem man bija jānes smaga atbildība. Virtuves darbinieces, gruzinietes, vairākkārt uzsvēra, ka man esot dzelzs veselība. Daļēji viņām bija arī taisnība. Taču tur palika mana veselība un spēks. Un tikai dzelzs veselības cilvēki spēj panest tur sagādātās grūtības. Trauslākie cilvēki tur nolūzt kā ziedi pirmajā salnā.

DAŽAS SEJAS

Gribu vēl pieminēt dažus tur satiktos cilvēkus, kas man atmiņā iespiedās uz visiem laikiem kā ļoti krietni cilvēki. Tur bija kāda sieviete no Jēkabmiesta. Pēc ticības viņa bija katoliticiga un nometnē vispārīgi atstāja ļoti labu iespaidu.

Kad viņa sodu nometnē bija pavadījusi 8 gadus, viņu izsauca uz tā saukto „konsultāciju". Tas nozīmēja, ka viņas lieta tika izmeklēta un skaidrota. Rezultātā viņu atbrīvoja un attaisnoja. Bez tam viņai it kā piešķīra 40 tūkst. rubļu atlīdzības, un tad viņa aizbrauca uz Voroņežu pie savas māsas. Starp citu viņa man rakstīja, ka piešķirtos 40 tūkst. rubļus nekad neesot saņēmusi. Arī tas, tātad, esot bijis tikai uz papīra. Vispārīgi šī sieviete bija ļoti saprātīga un izpalīdzīga.

Otrs ir kāds latviešu students Burtnieks, kas bija ļoti priekšzīmīgs jauneklis. Viņš bija 2 gadi vārdzināts cietumā. Tāds izvārdzis viņš ieradās un izskatījās kā ēna. Kauli un āda vien bija palikuši. Patiešām bija žēl un sāpīgi uz viņu noskatīties.

PĒC KUKURUZAS PUPAS . . .

Padomju valdība nolēmusi propagandēt pupu audzēšanu Krievijā, lai aizstātu trūkstošo un dārgo gaļu iedzīvotāju uzturā. Pagājušā gadā gaļas produkcija bijusi tikai 9.400.000 tonnu. Kaut gan tas ir vairāk nekā iepriekšējā gadā, tomēr daudz vairāk esot pieaudzis iedzīvotāju skaits. Bez tam pag. gada jūnija mēnesī gaļas cenas paaugstinātas par 30 proc., un ne katrs padomju pilsonis varēs sev atļauties šo grezniņu. Tā Pad. Krievijas iedzīvotājiem būs spaidu kārtā jākļūst par veģetāriešiem. Tiem kolchoziem un sovchoziem, kuri audzēšot pupas, piešķiršot vajadzīgās mašinas, mākslīgos mēslus u. c., un strādnieki dabūšot papildu maksu. Kukuruzas propagandas sākumā Chruščevs bija dabūjis „kukuruzņika" palamu, interesanti, kā izdosies pupu propagandēšana.

Bez pupu propagandas Kremlim ir patlaban vēl citas rūpes. Maskavā ieradies bulgāru premjērs Živkovs — tikai dažas dienas pēc Afrikas studentu nemieriem Bulgārijā. Pēdējie ir neapmierināti ar biedrošanās aizliegumu, pārāk biežajām politiskajām lekcijām, rasu diskrimināciju u. c., un gribot atstāt Bulgāriju. Pie tam lielākā daļa izteikusi vēlēšanos turpināt studijas rietumos, kas ir pavisam nepatīkama lieta! Živkova pēkšņā vizīte, acīm redzot, vedama saskarē ar šiem notikumiem. Kremlim līdz šim neveicas ar melno kontinentu, uz kuru tas lika tik lielas cerības. -gs

NACIONĀLĀS LITERATŪRAS BALTIJAS VALSTĪS VAIRS NAV

Padomju imperijā valdošos uzskatus par paklauto tautu kultūras apspiešanu labi raksturo Viļņā iznākošā mēnešraksta „Komunistas" pag. g. oktobŗa numurā ievietotais raksts. Kopējā socio - ekonomiskā dzīve padomju republikās novedot pie „kopīga radoša procesa," Autors uzbrūk „nacionālam egoismam," liriskai tendencei, kas valdot Baltijas tautu literatūrā, jo tas reprezentējot mēģinājumu saglabāt nacionālās tradicijas.

Autors iesaka atmest „šauro nacionālistisko mentalitāti" un nelietot vairs šādus izteicienus, kā „mūsu lietuviešu (vai latviešu) literatūra." Šāda literatūra vairs neeksistējot, bet esot gan visa padomju literatūra, kuru veidojot dažādas tautas. Esot jāizrāda lielāka interese par „bagāto un lokano" krievu nāciju.

KRIEVI IESAUC KARADIENESTĀ

Līdz 1961-62. mācības gadam studenti Baltijas valstu augstākās mācības iestādēs bija atbrīvoti no obligātā kara dienesta un studentiem bija militārā apmācība savās mācības iestādēs. Sākot ar 1961-62. māc. gadu, studentus iesauc kara dienestā. Izņēmums ir dažas tehniskās mācības iestādes. Tāpat lielākā skaitā iesauc kara dienestā arī kara rūpniecībā nodarbinātos jauniešus, kuŗus agrāk neiesauca. Domā, ka tas ir sakarā ar to, ka iesaukšanas vecumu tagad sasnieguši kara laikā dzimušie, kad dzimstība bija ļoti zema.

Baltijas valstīs iesauktos sadala pa visu padomju imperiju, un tikai nedaudziem izdodas palikt savā zemē stacionētās vienībās.

Kalniem, gravām bagātais

HAPPY HILLS PARKS

aicina mazos un lielos ziemas atpūtai — sportam ar ragaviņām un slēpēm.

HOCKLEY VALLEY,

6 jūdzes austrumos no Orangevilles.

LE 4-0563, Toronto.

Skaistākie ziedi un ziedu sakārtojumi visādiem gadījumiem.

SAUNDERS & IRIS

puķu veikalā

588 BLOOR ST., W., TORONTO.

Zvanīt Z. Plēsums, veikalā LE 1-5665, mājās HO 1-5213.

Apmeklējiet mūsu veikalu un skates telpu.

Aicinājums kompo

Latviešu Dziesmu svētku biedrība Kanadā izsludina jaundarbu konkursu 4. Latviešu Dziesmu svētkiem Kanadā 1965. gadā Toronto.

Konkursā aicināti piedalīties visi brīvajā pasaulē dzīvojošie skaņraži.

Paredzētās balvas ir:

koŗa dziesmām ar oriģināltekstu I god. $ 200,-, II god. $ 100,-;

koŗa dziesmām ar tautas dz. apdari I god. $ 200,-, II - $ 100;

solo dziesmai ar pavadījumu I god. $ 200,-, II god. $ 100,-.

KONKURSA NOTEIKUMI:

1. Iesūtāmas oriģināldziesmas ar latviešu autoru tekstiem un tautas dziesmu apdare, jauktiem vīru un sieviešu koŗiem un solo balsij ar pavadījumu.

2. Iesūtāmiem darbiem jābūt nepublicētiem un publiski neatskaņotiem.

3. Konkurss ir anonīms un iesūtāmo darbu pirmās lapas augšējā malā jābūt autora moto

Prof. J. Tidemaņa gleznu skate Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave., sestdien un svētdien atvērta no plkst. 10 rītā līdz 9 vakarā.

Uzņēmumā: B. Treimanis iepazistina komitejas

21. turpinājums

Jērs ar manāmu pārākuma skat runu biedrā, kā likās pārdomādams, v nopietnas lietas runāt, tad teica: „La rēsim izmainīt savus ieskatus, kamē notekas caurulē; tas prasīs krietni ilg man jūs izdosies atmodināt no paša nieka snaudas, kas visi esat noliku pulvera mucas, kuŗai katru mīļu brid nāt degli. Tagad vispirms mums jāiz no izlietnes."

Antiņš veicīgi noliecās pie līdzatne ko bija nokrāvis blakus izlietnei uz g ni un tukšu skārda bundžu, kādās kafiju. Frātīgi namziņi dažas tādas aizmestas projām, jo tās varēja no vajadzībām. Piemēram, Jērs ar to ta izlietnes laukā netīro ūdeni un liet spa

Kad spainis bija līdz malām pilns projām uz vannas istabu, lai izliet Bet tā ka vannas istaba bija ar ska izklāta gaiteniņa otrā galā, Antiņam līgs. Sirmais ezis, ar acīm redzamā cik droši un nevērīgi namzinis šļanc laikam baidījās, ka kāda lāsīte no

Aicinājums komponistiem

Latviešu Dziesmu svētku biedrība Kanadā izsludina jaundarbu konkursu 4. Latviešu Dziesmu svētkiem Kanadā 1965. gadā Toronto.

Konkursā aicināti piedalīties visi brīvajā pasaulē dzīvojošie skaņraži.

Paredzētās balvas ir:

koŗa dziesmām ar oriģināltekstu I god. $ 200,-, II god. $ 100,-;

koŗa dziesmām ar tautas dz. apdari I god. $ 200,-, II - $ 100;

solo dziesmai ar pavadījumu I god. $ 200,-, II god. $ 100,-.

KONKURSA NOTEIKUMI:

1. Iesūtāmas oriģināldziesmas ar latviešu autoru tekstiem un tautas dziesmu apdare, jauktiem vīru un sieviešu koŗiem un solo balsij ar pavadījumu.

2. Iesūtāmiem darbiem jābūt nepublicētiem un publiski neatskaņotiem.

3. Konkurss ir anonīms un iesūtāmo darbu pirmās lapas augšējā malā jābūt autora moto vai pseudonimam. Iesūtāmiem darbiem jāpievieno slēgta aploksne ar autora vārdu un adresi, bet uz aploksnes jāatzīmē izvēlētais moto vai pseudonīms.

4. Konkursam domātie darbi jāiesūta līdz 1963. g. 31. decembrim, Latviešu Dziesmu svētku biedrības Kanadā valdes sekretāram Valdim Zariņam, 209 Essex Ave., Richmond Hill, Ont., Canada. Darbi no tālākām zemēm izsūtāmi savlaicīgi, ar pasta zīmogu ne vēlāk par 1963. g. 31. decembri.

5. Žūrijas komisija patur tiesības godalgojamās summas pārkārtot vai arī godalgas nepiešķirt.

6. Godalgotos darbus atkarībā no techniskām grūtībām ievietos Dziesmu svētku vai Jaundarbu koncerta programmā.

Žūrijas komisijā, kas novērtēs iesūtītos darbus, aicināti piedalīties komponisti Jānis Kalniņš, Tālivaldis Ķeniņš un Alberts Jērums.

Biedrības valde lūdz sūtījumiem uzdot pastā pēc iespējas mazu naudas vērtību, lai nerastos grūtības ar sūtījuma izņemšanu.

Latviešu Dziesmu svētku b-ba Kanadā.

Prof. J. Tīdemaņa gleznu skate Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave., sestdien un svētdien atvērta no plkst. 10 rītā līdz 9 vakarā.

T. ZELTIŅA KOMĒDIJA „LIELĀ ILŪZIJA" HAMILTONĀ

Sestdien, 2. martā, DV teātris Kanadā ar „Lielo illūziju" viesojās Hamiltonā. Šo izrādi izkārtotāja Hamiltonas Latviešu draudzes Dāmu komiteja, kuŗai pašai savas telpas baznīcas pagrabā, tādējādi samazinot technisko izdevumus līdz minimumam. T. Zeltiņa komēdija bija pulcinājusi pilnu zāli vērotāju. Likās, ka telpa bija kļuvusi par mazu. Tāpat arī skatuve bija drusku par mazu tik lielam ansamblim, kādēļ kustības šķita it kā ierobežotas. Ir tomēr skaidrs, ka komēdijas mums patīk žvisiem, to liecināja arī sestdienas izrāde.

Šī izrāde saistīja namiltoniešu uzmanību it īpaši tāpēc, ka spēlētāju vidū bija veseli 4 aktieŗi gan tagadējie, gan bijušie hamiltonieši, ieskaitot pašu režisoru E. Jurševski. Galvenā lomā bija hamiltonietis Ziedonis Upīte. Režisors E. Jurševskis savas teātŗa gaitas Kanadā iesāka Hamiltonā, tāpat Mirjama Bērziņa un Vija Vare.

Greznie kostīmi un košās dekorācijas skatītājus aizveda romantiskā gaisotnē. Lugai ir vajadzīgais kāpinājums un spriegums. Skatītājiem sevišķi patika Dzintars Pūpēdis, Ziedonis Upīte, Hugo Miķelsons, tāpat Mirjama Bērziņa un Inta Purva. Aktieŗi bija ļoti labi saspēlējušies, un izrāde noritēja raiti.

Māc. E. Pavasars pateicās DV teātrim par apmeklējumu Hamiltonā un izteica cerību tā izrādes šeit redzēt arī nākotnē.

Skatītāji suminā aktieŗus jūsmīgiem aplausiem un bagātīgām ziedu veltēm.

Paldies Daugavas Vanagu teātrim par izrādi Hamiltonā.

TIE, KAS NEAIZMIRST

Šādu moto Velta Toma devusi dažādu dzejnieku darbu izlasei, ko viņa skandēs Sv. Jāņa draudzes vakarā svētdien, 10. martā, plkst. 4,30 p. p. draudzes namā, 200 Balmoral avenijā.

Visi mīļi aicināti.

BRUNO TREIMAŅA GLEZNU IZSTĀDE HAMILTONĀ

Sestdien, 2. martā, pirms teātŗa izrādes baznīcas apakšējā zālē māc E. Pavasars atklāja Draudzes dāmu komitejas rīkoto B. Treimaņa gleznu izstādi. Izstādē redzami 35 darbi. Līdz svētdienas vakaram bija jau pārdotas 8 gleznas.

Bruno Treimanis dzimis 1919. gadā Salas pag. Jēkabpils apriņķī. Hamiltonā ieradies no Vācijas 1950. gadā. Maizes darbu strādā rūpniecībā. Glezniecībai pievērsies pirms pāris gadiem Hamiltonā. Glezniecības techniku apguvis un arī vēl tagad mācās pie kanadiešu gleznotāja un skolotāja G. Slippera, kas ir arī mācības spēks MacMastera universitātē.

Hamiltonā rīkotā gleznu skate viņam ir pēc kārtas otrā. B. Treimanis ar 5 gleznām piedalījies š. g. janvārī Montreālā latviešu gleznu izstādē kopā ar citiem latviešu gleznotājiem.

Uzņēmumā: B. Treimanis iepazīstina ar saviem darbiem māc. E. Pavasaru un draudzes dāmu komitejas priekšnieci E. Vītoliņu. E. Šulca uzņēmums

ANGĻU PĪPE LATVIEŠU SKOLOTĀJAM

LATVIEŠU TRIMDAS SKOLU ĪPATNĒJAIS STĀVOKLIS

„Angļu pīpe un amerikāņu tabaka latviešu skolotājam!" Tā bieži gribējies teikt, kad dzirdētas dažādu personu, pat tādu, kas nekad nav skolotāji bijuši (piem., sabiedrisku darbinieku," u. c.), ieteikumi un receptes mūsu skolotājiem un viņu darbam latviešu skolā. Kad mūsu viendienas skolā nav vairs tādu sekmju, kā bija šešu darba dienu skolā, šiem vīriem receptes gatava — „vecās metodes vairs neder! Vajaga amerikāņu skolas metožu!" Cik šie padomnieki paši zina par vecajām vai amerikāņu metodēm? Tas tikai tāds sauklis neatbildīgā runāšanā . . .

Pati galvenā vaina jau nav kādas metodēs, bet mūsu viendienas skolas savdabīgajā stāvoklī. Mums nav piemēru, kādi būtu rezultāti ar amerikāņu bērniem amerikāniskā viendienas skolā. Viendienas? Īstenībā te jārunā par vienas stundas darbu nedēļā! Bērni parasti uz jebkuŗu skolu iet negribīgāk nekā uz kādu rotaļāšanos laukā. Kad kādai latviešu meitenei vaicāju, kas viņai amerikāņu skolā vislabāk patīk, viņa nešaubīdamās atbildēja — starpbrīži! — Bērns tomēr gluži labi zina, ka „skolā ir jāiet," ka tā „vēlāk dzīvē būs noderīga" u. t. t. Tikpat labi viņš arī zina, ka latviešu skola (kad citi bērni ir „brīvi") nav obligāta un „ar to maizi nevarēs pelnīt." Tāds jau parasti ir arī vecāku spriedums, ko bērns tikai noklausījies . . . Tāds stāvoklis neceļ bērna interesi par latviešu skolu. Notiek, kā to saka Dr. Girņus (grāmatā „Tauta un uzticība tautai"): vecāku uz skolu aizdzīts, viņš tikai gaida, ka skolotājs to no klases izdzīs. Un tālāk, kā to aizrāda Girņus, var notikt, ka nepatika pret skolu un tās darbu pārvēršas īgnumā pret savu tautību, kuŗas vārdā skolā īsteni strādājam.

Viss tas uzliek skolotājam jo īpašus pienākumus un prasa, lai viņa darbs būtu tāds, kas nesaceļ bērnā pretestību, bet gan darba prieku, interesi. Priekš dažiem gadiem tādā sakarā Laikā bija plaša skolotāju domu apmaiņa: kas vajadzīgs mūsu skolai — darbs vai rotaļas? Tas nu ir īpašs temats, bet tam ir ciešs sakars arī ar metodēm, kādas lietā mācīšanā. Skolas uzdevums nav tik bērnam „iedot" zināšanas, bet arī iemācīt bērnu strādāt, pirmkārt, jau garīgu darbu strādāt. Rotaļas ved no šī ceļa nost! Bet arī „spaidu darbi" ved tāpat no šī ceļa nost!

Lasīt mācīšanas metodes.

Vai maz esam dzirdējuši, ka pieaugusi un pat sirmi cilvēki ar nepatiku piemin „vokabuļu" vai „gramatikas un formulu kalšanu." Ir jau gan laudis, kas dabū „jūras slimību" pie katra garīga darba, bet bieži būs vainojama arī skola, pareizāk — mācīšanas metode. Bērns (arī pieaugušie tāpat) labprāt grib strādāt, ja darbs piemērots viņa spēkiem, ja viņš redz, ka darbs „iet uz priekšu," veicas, ja puķe, kuŗu viņš laistījis un rušinājis, dzen lapiņas un plaucē ziedus, ja ābeces, kuŗā viņš mācās, kļūst runīga un atver viņam jaunu pasauli. Ābece, tā ir ļoti nopietna grāmata, ceļa sākums uz kādu lielu pasauli, uz gara dzīves laukiem, arī uz savu tautu un tās gara apcirkņiem. Par tās svarīgo nozīmi lietuviešu skolotājs un metodiķis I. Malēns (Ignas Malėnas žurnālā „Aidai" 1957. g. 8. n-rā) saka: „Pēc manas dziļas pārliecības mīlestības trūkumu pret grāmatu visbiežāk noteic nevis cilvēka paša daba, bet nepiemērota lasīt mācīšanas metode, kas ne reti pamet savas kļūmīgās pēdas cilvēka zemapziņā uz visu mūžu un reizē kļūst par neapšaubāmu traucējumu grāmatu lasīšanā un sistēmatiskā izglītībā."

Skaņošanas metode.

Par lasīt mācīšanas metodēm esmu jau rakstījis Trimdas Skolas 17. n-rā, tāpat tur 11. un 16. n-rā ir E. Upatnieces raksti. Tad nu nav nekādas vajadzības tur teikto vēl reiz atkārtot. Gribu tikai piebilst, ka skaņošanas metode radās tāpēc, ka burtošanas metode bija grūta un nedeva labus rezultātus. Gluži līdzīgā kārtā vēlāk radās analitiskā metode: skaņošanas metode gan bija liels solis uz priekšu, salīdzinot to ar burtošanas metodi, bet arī jaunā metode radīja savas grūtības — burtu „atskaņošana" vēl nebija vārda izlasīšana („atskaņošana"). Tā Raunas skolā kāds zēns atskaņoja burtus s, t, i, r, n, a un tad, vērodams zīmējumu (viņš stirnu nebija redzējis), „izlasīja kopā" — „kaza." Tas rāda, ka burtu atskaņošana aizņēmusi bērna uzmanību, bet aiz tās lasāmais vārds palicis neizlasīts, nav saprasts. Kamēr nu burtu atskaņošana saplūst visa rakstītā vārda uztverē, pagāja labs laiks, samērā vienmuļu „gammu spēlēšanā" — nekādu „melodiju" nedzirdot. Tas bērnus stindzināja!

Malēns citētajā rakstā par šīs metodes grūtībām raksta: Īesācis skolotāja darbu (1921. g.), mācīju bērnus lasīt pēc analitiski sintetiskās skaņu — burtu metodes (mūsu terminā — pēc skaņošanas metodes), kā jau pats biju mācīts skolotāju seminārā. Tomēr pirmo divu skaņu apvienošana zilbē mani jau nostādīja svarīga jautājuma priekšā, proti: vai M un A jau ir „ma"? Vērojuma rezultāti jau runāja skaidri, ka M un A ir tikai m, a, bet nekādā ziņā „ma." Gribēdams šo aizu pārkāpt, es sāku plaši izlietot lasīšanu korī, lai kā vien iespējams, šo aizu aizpildītu. Es savu paveicu, bērnus lasīt iemācīju. Inspektors, kas mani apmeklēja, izrakstīja man izcili labu atsauksmi (kā viņš pats teica — lielāko uzslavu, kādu viņš vēl nevienam skolotājam neesot rakstījis). Tomēr man pašam bija skaidrs, ka tas viss 'panākts tikai ar manu dedzību, piespiešanos, bērnu noskaņošanu un saturēšanu pie lasīšanas procesa, izlietojot visus iespējamos līdzekļus un spēkus, bet ka pati lasīt mācīšanas metode tomēr nav laba. No savas puses tomēr nekā labāka toreiz izdomāt nevarēju. Tā nu man atlika: 1. sapņot par labāku lasīt mācīšanas metodi, 2., intensīvi vērot skolēnu un savu darba gaitu (īpaši mēģinājumus izlasīt pilnīgi jaunu vārdu), 3. pamatīgi iepazīties ar citu skolotāju darba metodēm. — Beidzot mani interesi par ābecēm īpaši palielināja statistika par skolēnu sekmēm. Lietuvas skolās uz otru gadu pirmajā klasē bija atstāti 14-15 proc. skolēnu un gandrīz visi lietuvju valodas dēļ, tātad par nespēju apgūt lasīšanas techniku. Paturot prātā, ka pirmajā klasē mācās ap 80,000 bērnu, uz otru gadu tātad palika 12,000 armija. Citiem vārdiem — 12,000 armija beidz skolu gadu vēlāk, teiksim, 12 gadu vietā tie beidz 13 gadu vecumā. Tā nu katru gadu 12,000 pusaudžu velti trin skolas solu tikai mazsekmīgās lasīt mācīšanas metodes dēļ. Mūsu nelielai un nebagātai tautai tas ir liels zaudējums, ko neievērot būtu sava veida noziegums."

Būtu interesanti lasīt statistiku par latviešu skolām, kas tāpat savā praksē lietoja skaņošanas metodi, „kā to mācīja skolotāju institūtos." Cik nu man ir informācijas, tad mūsu skolotāju institūti, diemžēl, nekādu citu ceļu nav meklējuši, bet metodikas skolotāji saviem audzēkņiem devuši pūrā to pašu skaņošanas metodi vien. Laba daļa mūsu skolotāju jau arī ar ābecē mācīšanu nenodarbojās. Pirmā klasīte tika gadu no gada uzticēta vienai un tai pašai skolotājai. Tās tad nu varētu par savu darbu liecināt, pārējiem „jāspriež" no tā, ko paši tikai „dzirdējuši." Un šie pārējie spriež arī! Uz kā viņi savos spriedumos balstās?

(Nobeigums 6. lpp.).

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS

1. sēj. **ZVĒRU UN PUTNU PASAKAS**, 480 lapp. $ 7.80
2. sēj. **ĪSTĀS PASAKAS**, I daļa, 540 lapp. 7.80
3. sēj. **ĪSTĀS PASAKAS**, II daļa, 520 lapp. 7.80

Aplūkojiet šo izdevumu, tas ir visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

TEODORS ZELTIŅŠ

Antiņš modina Ameriku

Ģirta Tiltiņa viņete.

21. turpinājums

Jērs ar manāmu pārākuma skatienu nolūkojās saruņu biedrā, kā likās pārdomādams, vai vērts ar viņu tik nopietnas lietas runāt, tad teica: „Labi. Par to mēs varēsim izmainīt savus ieskatus, kamēr ieurbšu čūsku notekas caurulē; tas prasīs krietni ilgu laiku. Varbūt, ka man jūs izdosies atmodināt no pašapmierināta rietumnieka snaudas, kas visi esat nolikušies gulēt uz pilnas pulvera mucas, kuŗai katru mīļu brīdi kāds var aizdedzināt degli. Tagad vispirms mums jāizsmeļ netīrais ūdens no izlietnes."

Antiņš veicīgi noliecās pie līdzatnestās mantu kaudzes, ko bija nokrāvis blakus izlietnei uz grīdas, paņēma spaini un tukšu skārda bundžu, kādās amerikāņi pārdeva kafiju. Frātīgi namziņi dažas tādas allaž pataupīja, neaizmestas projām, jo tās varēja noderēt dažnedažādām vajadzībām. Piemēram, Jērs ar to tagad varēja smelt no izlietnes laukā netīro ūdeni un liet spainī.

Kad spainis bija līdz malām pilns, to vajadzēja stiept projām uz vannas istabu, lai izlietu labierīcības podā. Bet tā ka vannas istaba bija ar skaistu mīkstu paklāju izklāta gaiteniša otrā galā, Antiņam radās negaidīts palīgs. Sirmais ezis, ar acīm redzamām bažām vērodams, cik drošī un nevērīgi namzinis šļanckājās ar netīro ūdeni, laikam baidījās, ka kāda lāsīte no pilnā spaiņa varētu nopilēt uz paklāja, un tad no sievas būtu brāzieņs. „Pagaidiet, pagaidiet . . . " viņš sauca, „neceliet tik strauji un nevērīgi pilno spaini! Es to aiznesīšu! Es jums palīdzēšu!"

„Lūdzu, ja tas jums dara prieku," Antiņš labsirdīgi atļāva, atsēdās kā kungs krēslā pie baltā virtuves galdiņa, pārmeta kājas vienu pār otru un smaidīdams skatījās, kā večuks stiepa spaini. Viņš tecēja sīkiem solīšiem un visu laiku nenolaida acis no pilnā spaiņa. Tā, Jēram skola nu bija rokā, kā jāapietas ar īrniekiem. Nemaz vairs neatgādinādams samulsušu lauku jaunekli, viņš uzsauca dzīvokļa saimniekam ar atpakaļ, atnesto tukšo spaini: „Nolieciet tuvāk izlietnei, vēl tuvāk, lai man ar smeļamo ķobi tik tālu nav jāliecas. Tā — nu būs labi."

Jērs smēla un sirmais ezis stiepa spaiņus, līdz izlietne bija izsmelta tukša un rēgojās itin neglīta, no vienas vietas noklāta ar melnu glumīgu duļķu kārtu. Melna taisna svītra, kas stiepās gar platās bļodas balto malu, skaidri rādīja, cik augstu bija sniedzies netīrais ūdens.

Antiņš iesvieda kafijas bundžu tukšajā spainī, iespriegda rokas sānos un skaļi domāja (viņš tagad to varēja atļauties), kas tālāk darāms: „Lai iztīrītu cauruli, ko droši vien aizblīvējusi jūsu tur nevērīgi iemestā trauku lupata vai ziepju gabals, man tā ir pamatīgi jāizurbj ar čūsku. Un vienīgā vieta, pa kuŗa čūsku varētu ielaist, ir tur apakšā, kur novadcaurule veido tādu kā poļu desas līkumu. Šī līkuma pašā apakšā redzamais uzgrieznis mums jāatgriež vaļā."

Ar lielu nopietnību vaigā pārcilājis un rokās pasvārstījis līdzi paņemtās atslēgas, Jērs nogūlās zemē uz vēdera un lietpratīgi parāpoja zem izlietnes. Pielaikojis atslēgas tērauda knābi sešstūrainā uzgriežņa platumam, viņš spēcīgi nosēcās, lai sirmais ezis dzirdētu, cik viņam nu grūti jāpūlās. Taisnību sakot, nemaz tik viegli nebija. Uzgriežņa vītnes, stipri ierūsējušas, negribēja padoties; un atslēga vairākas reizes nomuka nost. Ja Antiņš nebūtu bijis labi audzināts cilvēks, viņš noteikti sašutis lamātos, kā līdzīgos gadījumos to mēdza darīt amerikāņi. Bet tagad tikai palūdza dzīvokļa saimnieku: „Lūdzu, padodiet man to spožāko atslēgu, ar krokodiļa zbiem. Tā labāk turēsies virsū uzgrieznim. Dikti nelādzīgi, ka jāstrādā gandrīz vai atrociski."

Dabūjis prasīto atslēgu, Antiņš atkal spēcīgi nosēcās un — iztrūcies pats tūliņ parāvās sānus. No vaļā atgrieztās caurules ar neaizturamu joni izšļācās laukā melna netīrumu strūkla.

„Vai, vai, ko nu jūs esat izdarījis?" vaimanāja amerikānis. „Kāda nu izskatās grīda!"

Pār gaišo linoleju izlijusī dubļu peļķe tiešām neizskatījās glīta, un Antiņš Jērs instinktīvi juta, ka atkal bīstami apdraudēta viņa namziņa reputācija. To vajadzēja saglābt pašu pirmo, un tādēļ viņš steidzās lietiški paskaidrot, sniedzoties pēc līdzi atnestajām lupatām saslaucīt grīdu. „Tā šādās reizēs ir nenovēršama nelaime. Mēs ūdeni varējām izsmelt tikai no izlietnes, caurulē neaizsniedzams tas bija vēl palicis. Tagad tam ārā ir jānāk, ar pliku sauju es nevarēju to aizturēt."

Vāverītes, Jērs pūta baltajam ezim vāverītes, jo grīda būtu palikusi neaptaškīta, ja laikus atcerējies un pabāzis zem caurules izliekuma tukšo kafijas bundžu. Ka tā ir jādara, to Liepiņš bija teicis un rādījis. Nu ne visai godīgi mēģināja izlocīties un saslaucīt grīdu.

Kā likās, tad viņam izdevās kā viens, tā otrs — dzīvokļa saimnieks nomierinājies aizkūpināja cigareti: „Jā, nelaime laikam tik liela nebūs. Es pēcāk ar tīru lupatu vēl pārbraukšu jūsu saslaucītajai vietai pāri, būs kārtībā, un sieva arī nekā nepamanīs."

Antiņš atstāja netīrās lupatas turpat zem vaļā atvērtās caurules līkuma (varēja notikt, ka vēl kaut kas melns un pikīgs izpil laukā) un aizrāpoja pēc rituļi satītās čūskas. Tā bija atsperīgi lokana, vītņota stieple, daļēji līdzīga nenormāli gaŗam un tievam svārpstam. To vajadzēja atritināt vaļā, atsienot rituļi saturētājas aukliņas. Un Jērs patlaban bija jau ticis pie pēdējā mezgla (ar nagiem pacietīgi raisīdams to vaļā), kad čūska gluži kā dzīva izspruka no viņa rokām. Spalgas metalliskas šķindoņas pavadīti, abi atsperīgās stieples gali joņoja pa gaisu katrs uz savu pusi, līdz plaukšķēdami nokrita uz grīdas — viens ietriecies balti emaljētās gāzes plītiņas sānos, otrs atsities pret virtuves galdiņa niķelētajām kājām, kur sēdēja sirmais ezis.

Viņš iztrūcies pielēca kājās un tikko neaizrijās ar smēķētās cigaretes dūmiem: „Cilvēk, jūs gribat mani nosist?"

„Es . . . es . . . man pašam . . . "

„Cik tur trūka, ka jūsu negantais tērauda piķis būtu ieurbies manā zābakā? Kas tie par briesmīgiem nāves rīkiem, ko jūs te laižat vaļā? Tīrais neprāts un nepiedodama vieglprātība, ka tādus uztic muļķa ārzemniekam," dzīvokļa saimnieks aiz dusmām, kā šķita, pat bija piesarcis un viņa statenisko matu gali drebēja.

Antiņš nejutās lāgā, tādas negaidītas likstas pats pārsteigts: „Izspruka! Man pašam pilnīgi negaidot čūska izspruka no rokām."

„Kā var izsprukt? Kā tādas dzīvību apdraudētājas lietas var notikt?"

„Laikam centrbēdzes spēks, ar ko es nebiju rēķinājies . . . " Jērs lūkoja kaut ko samuldēt, kas izklausītos puslīdz zinātniski.

„Kas par centrbēdzes spēku?" amerikānis atkal apsēdās pie virtuves galdiņa.

„Redziet, laikam Pātarnieks ar savām ļoti spēcīgajām rokām būs čūsku satinis pārāk mazā rituļī. Un tad nu tanī varmācīgi iesprostotais čūskas atsperīgums nenoturams spruka vaļā ar lielu joni," paskaidroja Antiņš.

„Var jau būt, ka tāpēc tas tā notika, bet Pātarniekam tā kaut kas nekad neatgadījās. Viņš visu vienmēr izdarīja ātri, kārtīgi un pareizi."

„Vai viņš jums arī tīrīja izlietni jau pašā pirmajā dienā, kad bija te ievāciēs?" jautāja Jērs.

„Nē. Laikam gan ne. Ko lai dara — tā jau būs, ka katrā jaunā darbā pieredze iegūstama tikai ar laiku," dzīvokļa saimnieks tomēr bija sapratis, ko Antiņš diplomātiski gribēja pateikt. (Turpinājums sekos)

Latvieši Kanādā

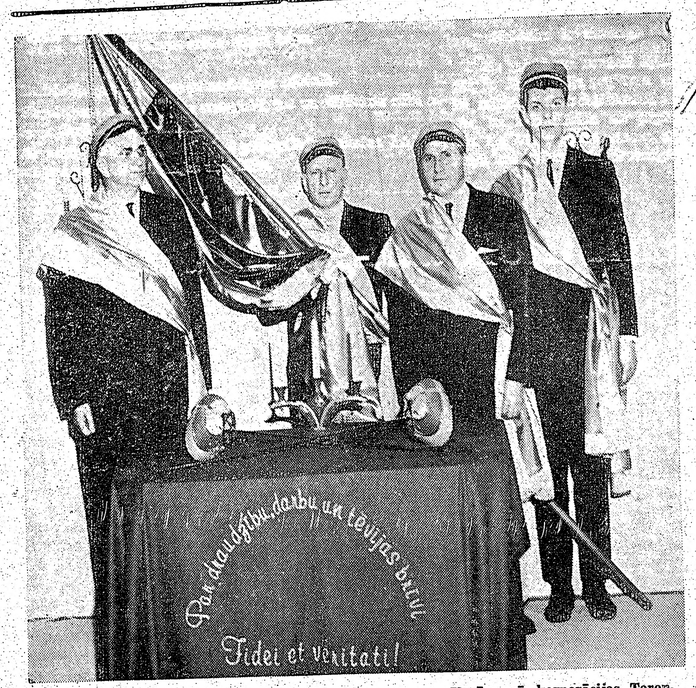

Māc. A. Lūsis Toronto iesvētīja korporācijas Patria karogu. Uzņēmumā korporācijas Toronto kopas prezidijs ar jauno karogu. No kreisās: viceseniors Ž. Bumbulis, oldermanis E. Lejiņš, seniors V. Kaļiņš un sekretārs A. Robežnieks. Foto JAK

TORONTO

Mākslinieka Ed. Dzeņa gleznu izstāde Hamiltonas Latviešu biedrības namā, 16 Queen St. W., atvērta ik dienas no plkst. 1 p. p. līdz 10 vakarā. Skati slēgs 23. martā.

◍ DV jaunievēlētās Kanādas valdes konstruēšanās sēdē pārrunāja organizācijas turpmākos nodomus. Sēdē piedalījās arī līdzšinējais DV apgāda vadītājs I. Jankovskis. Darba slodzes dēļ savā uzņēmumā ilggadīgais DV darbinieks Jankovskis šogad nevarējā piedalīties delegātu sanāksmē un nekandidēja organizācijas vadības vēlēšanās.

Paklausot valdes un DV apgāda jaunā vadītāja kapt. J. Šmita aicinājumam, I. Jankovskis solījās arī turpmāk ziedot katru brīvu brīdi apgāda tālākā izveidošanas darba sekmēšanā. Viņš būs viens no tuvākiem kapt. Šmita līdzstrādniekiem.

◍ Mūsu laikraksta Darba biržai ienākušas vairāku darba meklētāju vēstules. Tautieši, kas vēlētos izmantot galdnieku, krāsotāju un skārdnieku pakalpojumus, lūgti rakstīt LA Darba biržai, 154 St. Patrick St., Toronto, vai zvanīt EM 8-3239.

Par darba meklētāja un darba devēja kopā savešanu mūsu Darba birža nekādu atlīdzību neņem.

◍ Seaton skautu novadā 1. martā notika skautu kopu sacensības. Tajās piedalījās 9 skautu kopi, kuŗu vidū bija arī Rīgas skautu vienības skautu pulciņa „Lāču" (kpn. V. Treiguts) un Briežu kops (kpn. G. Rozītis). Sacensībās bija ietilpinātas 6 skautu māku disciplīnas. Kopvērtējumā „Lāču" kops ierindojās 2. vietā, bet „Briežu" kops ieguva 3. vietu.

◍ Toronto skolu pad. departaments audzināšanas jautājumu pētīšanai atklājis, ka Toronto 11.273 bērni jeb 15 proc. no visiem skolu audzēkņiem neprot pietiekami angļu valodu, lai sekotu skolu mācībām.

Ienācis priekšlikums šos vakarus nepratējus sūtīt uz tām skolām, kur pārsvarā ir angliski runājošie skolēni. Šis priekšlikums sacēlis skaļus protestus Toronto etniskās grupās.

Karls Baiers, vācu laikraksta Torontoer Zeitung redaktors, iztei cās, ka šāda šķirošana būtu pazemojoša un to uzlūkotu kā sodu. Arī Toronto aldermanis J. Piccininni protestēja pret šādu priekšlikumu. „Bērni jutīsies nedroši un sāks skolu ienīst". Italiešu sabiedrības pārstāvis atzīst, ka bērni mācās pietiekami ātri angļu valodu, lai to vēl mākslīgi pastiprinātu. Līdzīgi izteicās arī grieķi.

No neangļu skolēniem puse ir italiešu, tad nāk vācieši, grieķi, poļi un franči.

Departamenta pētījumus novērtē Toronto pamatskolu pārziņu apvienība. Pēc pāris mēnešiem tā iesniegs savus ieteikumus Toronto skolu padomei.

Padomes priekšniece Evelina Barkere šādu skolēnu pārcelšanu atzīst par vēlamu. Viņa par to balsošot, kaut arī dažiem vecākiem pret to būtu iebildumi.

◍ Jaunatnes apgāda Ceļinieka izdevumā iznācis žurnāla Mazputniņš 51. numurs. Jauni abonenti, kas pasūtina Mazputniņu ar 50. — jubilejas numuru — saņems atlaidi, par vienu gadu maksājot $ 5,-, parastās abonentu maksas $ 6,- vietā.

Jaunievēlētā Sidrabenes pārvalde savā pirmajā sēdē par Sidrabenes pārvaldes priekšnieku ievēlēja Jāni Liberi, kas, kā vienīgais, pārvaldē darbojies visu laiku, kopš 1. ev.-lut. draudze Sidrabeni ieguva. Jaunajam priekšniekam lieli nopelni Sidrabenes izveidošanā. Nav šaubu, ka viņš šo darbu arī turpinās, kopjot un veidojot tās tradicijas, kādas jau ir radušās 10 gados. Pēdējo divu gadu pārvaldes prkš. A. Rāviņš vēl uzņēmās pr-ka vietnieka amatu, apņemoties kārtot Sidrabenes lietas ar Burlingtonas pilsētu, kamēr tiks pieņemti jaunie būvnoteikumi Sidrabenes tālākai izbūvei.

Par sekretāru ievēlēja draudzes padomes jaunizraudzīto sesto pārvaldes locekli Kārli Pavasaru, kas, kā aktīvs sportists, pārzinās arī sporta laukumus. Par kasieriem darbosies līdzšinējie — J. Kauliņš un V. Innus. Būves arī uz priekšu pārzinās A. Jākobsons, bet par kārtības dienestu rūpēsies Elmārs Siksna. Sarīkojumu daļu vadīs A. Āpše. Bez jau minētiem, pildot dažādus pienākumus, pārvaldē vēl darbojas: A. Briedis, A. Kalniņš, A. Siliņš, kā arī māc. A. Čops.

◍ 26. febr. ar sirdskaiti šīs pasaules gaitas beidza bij. strēlnieku un Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks 68 g. v. Jānis Kauliņš. Veco karavīru pēdējā gaitā izvadīja māc. A. Čops.

Nelaikis dzimis Valkas apr. Jaunlaicenes pag. Latvijā viņš bija Rīgas muitas eksperts. Aizgājējs atstāj šeit sievu Mariju un meitu Birutu, dzimtenē dēlu ar ģimeni.

MONTREĀLA

◍ Noslēgušās ev. lut. Sv. Pāvila draudzes vadības vēlēšanas. Tās notika pa pastu un tajās piedalījās 135 draudzes locekļi. Draudzes vadībā ievēlēti: R. Gailītis, L. Grīnbergs, R. Leitass, J. Siliņš, Br. Innus, J. Palieps, H. Lāsums, K. Lazdiņš, A. Brauns, M. Ikvilds, A. Bērziņš, J. Pirze, G. Gūtmanis, G. Kaniņš, R. Vitiņš, F. Porietis, O. Teteris, A. Priede, M. Sala, J. Grunde.

LONDONA

◍ Londonas latviešu ev. - lut. draudzes 24. februāŗa pilnsapulcē nolēma paaugstināt draudzes nodevas. Jaunās likmes vīriešiem $ 2.00, sievietēm $ 1,25, studentiem $ 1,00, studentēm $ 0,75 mēnesī. Nodevu likmes stājās spēkā ar jauno budžeta gadu, t. i. ar 1963. g. 1. janvāri. Nodevas misijas darbam paliek līdzšinējās.

Māc. A. Lūsis salaulājis advokātu A. V. Kānbergu ar Margitu Raminu. A. Kānbergs ir stud. korp. Patria filistrs.

BALTIJAS TAUTU FEDERĀCIJAS SEKMĪGS DARBA GADS

Baltijas tautu federācijas vadību šogad rotācijas kārtībā pārņem lietuvieši. Latviešu vadības gads federācijā noslēdzies labvēlīgi kā materiālā, tā idejiskā ziņā. 14. jūnija akts šogad būs Itona auditorijā ar mākslas izstādi un plašu koncertu. Federācija izdos grāmatu par Baltijas valstīm un informācijas brošūru par pašreizējo stāvokli Baltijā.

Pagājušajā nedēļā Sv. Jāņa draudzes namā Toronto notika Baltijas tautu federācijas gada kārtējā sanāksme. Tanī bija labi pārstāvētas visas trīs tautības. Sapulce noritēja lietišķības un labas sadarbības garā.

Kā zināms, BTF ik gadus prezidē viena tautība. Pagājušā gadā federāciju vadīja latvieši ar V. Upeslāci priekšsēža, A. Sveni pr-ža vietnieka un U. Uisku sekretāra amatos. Pēc priekšsēža un pārējo amata personu ziņojumiem sanāksme konstatēja, ka prezidijs darbojies teicami un sakarā ar to arī pati federācija uzrādījusi labus panākumus. Par sevišķu panākumu jāieskata 14. jūnija akts Maseja zālē, kur ieradās Kanadas ministru prezidents Dž. Difenbēkers, soloties atjaunot Baltijas valstu konsulu tiesības Kanadā un Baltijas valstu jautājumu ierosināt Apvienotajās Nācijās. Kā zināms, pirmais solījums drīzā laikā ir īstenots. Šis aizvesto piemiņas svinības ir bijušas līdz šim lielākās Toronto. Sanāksme vienbalsīgi izteica pateicību LNAK un latviešu delegācijai, kuŗu aktivitātes rezultātā svinības bija izvērtušās tik plašas. Federācijas uzdevumā V. Upeslācis piedalījies ASV latviešu, lietuviešu un igauņu pārstāvju sanāksmē Nujorkā. Arī tur pēc Kanadas piemēra veidojas līdzīga visu triju valstu organizācija.

Par priekšsēdi nākamam gadam ievēlēja: J. Simanoviču, par priekšsēža vietnieku Dr. M. Anisas un sekretāru L. Adamoviču, visi lietuvieši. Par latviešu pr-ža vietnieku ievēlēja Uldi Uisku, igauņu H. Kullangu, par kasieri J. Triefeldu (igauni) un valdes locekļi V. Upeslāci. Revīzijas komisijā: T. Kronbergu (latv.), L. Puritcu (ig.) un S. Jozepaviču (liet.).

Par Baltijas sieviešu padomes darbu pārskatu sniedza A. Kopmane. Arī tas latviešu vadībā pagājušā gadā bijis rosīgs. BSP vadību nākamam gadam pārņēmušas lietuvietes, un valde konstruējusies sekojoši: priekšsēde S. Butkevičus, pr-des vietnieces J.Kairis (liet.), J.Herma (ig.) un L. Krasta (latv.), sekretāre G. Tarvidas (liet.), kasiere S. Luitsalu ig. un locekle A. Poškus (latv.).

Kases pārskats rādīja, ka BTF brīvie līdzekļi pieauguši uz 1200 dolariem. Šinī sakarā nolēma iespiest informācijas brošūru un tūlīn sākt sastādīt visām trijām Baltijas tautām kopīgu informācijas izdevumu. Katra tautība dos vienu redaktoru, kuŗš būs atbildīgs par savas daļas pienācīgu izveidošanu.

Aizvesto piemiņas aktu šogad rīkos 13. jūnijā Itona auditorijā ar plašu un labi sagatavotu koncertu. Tanī pašā laikā auditorijas vestibilā notiks Baltijas mākslinieku darbu izstāde, kas ilgs visu nedēļu. Par runātāju aktā nolēma aicināt vai nu Kanadas ārlietu ministru vai arī kādu citu izcilu personu no Kanadas vai ārzemēm.

Latviešu delegācijas vadību federācijā LNAK valde uzdēva V. Upeslācim. LNAK valde jau tuvākā nākotnē delegāciju paplašinās, lai tanī būtu vismaz 8 locekļi.

RIETUMU KULTŪRAS TRADICIJAS UN ATEISMS

Otrdien, 5. martā, Sv. Andreja baznīcas sabiedriskās telpās māc. A. Čops runāja par Rietumu kultūras tradicijām un ateismu Priekšlasījums notika latviešu tautas augstskolas lekciju cikla ietvaros.

Referents cita starpā uzsvēra: „Mūsdienu kultūra sakņojas seno grieķu kultūrā un kristietībā, kas jau toreiz izteica prasības, kādām jābūt valsts un pilsoņu attiecībām. Pirmā atziņa bija, ka cilvēks nav neviena īpašums, un viņš nepieder arī valstij. Cilvēka pirmais pienākums ir apzināt sevi un sasniegt savas personības attīstību. Valsts pienākums ir sargāt pilsoņu tiesības, lai viņi savu mērķi varētu sasniegt. Platona filozofija mācīja, ka pilnība ir kādā citā — ideju pasaulē, kuŗā cilvēka dvēselei ir jānokļūst.

Kristiānisms grieķu filozofiju papildināja ar jaunu uzdevumu — dzīves mērķis ir dvēseles pestīšana un atbrīvošanās no ļaunuma. Cilvēks dzīvo savai dvēselei un savam Dievam un cilvēku savstarpējās attieksmes jāregulē pēc mīlestības principa. Arābu, mongoļu, huņņu karagājienu un tautu staigāšana apdraudēja kristiānismu tā agrākā attīstības posmā.

Komūnisma valstī cilvēks kļuvis par skaitli, bez personības iezīmēm, bez tiesībām, izņemot pavēli strādāt un bojā iet. Apzīmējot pretiniekus un aizdomās turētos par „bijušiem" cilvēkiem, Staļins tos iznīcināja miljoniem. Vēlāk atrada, ka izdevīgāk tos likt spaidu darbos, lai tie ražo vērtības valstij, kamēr mirst. Šī vara cenšas valdīt ne vien par cilvēka fizisko ķermeni, bet arī par tā domām, sirdsapziņu. Cara valdīšanas laikā radās Dostojevska, Tolstoja, Ļermontova un Puškina darbi, bet komūnistu diktatūra neatļauj neko, kas nekalpo sarkanā režīma mērķiem.

Slavenais angļu vēsturnieks Toinbijs atrod, ka demokratija bijusi auglīga anglo-saksu zemēs un Šveicē, bet vāji īstenojusies ģermāņu, slavu un latīņu zemēs. Eiropā vajātie, nelaimīgie laudis izceļoja uz Ameriku un nolēma dzīvi dibināt uz citiem pamatiem. Tamdēļ Šveices konstitūcijas teksts sākas ar vārdiem: „Visu Varenā Dieva vārdā . . . " Ja dzīve nebalstās uz kristiānisma principiem, bet slīd ateismā, tai ir jāiet bojā.

1776. g. Amerikā atklāja piemiņas plāksni karā par Amerikas atbrīvošanu no angļu koloniālisma kritušiem cīnītājiem. Tajā rakstīti vārdi: „Seit atskanēja šāviens, ko sadzirdēja visā pasaulē."

Šo atbrīvošanas šāvienu nebrīvībā esošās tautas nav aizmirsušas vēl šodien. Amerikas piemērs un neaptumšotie brīvības ideāli, tāpat neierobežotās materiālās iespējas, cilvēku rezerves un tehniskais potenciāls nostāda šo zemi svarīgā un cerības sološā postenī."

LIELAIS LAIMESTS KANADIETEI

Lielā Daugavas Vanadžu loterijā, kuŗā izlozēja Feliksa Albertiņa dāvāto akordeonu, laimīgo lozi Nr.3170 bija pārdevis hamiltonietis Jānis Vilks kanadietei Ellenai McGarth.

Uzņēmumā laimētāju Ellen'u McGarth apsveic akordeona dāvinātājs F. Albertiņš. Labajā pusē laimīgās lozes pārdevējs Jānis Vilks. Izloze deva pāri par $1.000,00 komūnisma apkarošanai.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0268

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

ĢENERĀĻA O. DANKERA GODINĀŠANA

Jubilāra godināšana notiks Toronto 16. martā, plkst. 7-os vakarā, Igauņu namā, 958 Broadview Ave. Godināšanā piedalīties aicinātas visas latviešu organizācijas un draudzes, kā arī ikviens tautietis.

Svinības ievadīs ar svētbrīdi, kam sekos gaviļniekam veltīti priekšnesumi un kopīgs azaids.

Organizācijas, draudzes un tautiešus, kas vēlētos sveikt jubilāru viņa godināšanas vakarā, eventuāli pasniedzot veltes, laipni lūdzam pieteikties J. Šmitam, 271 Rusholme Rd., Toronto 4, tel. LE6-5235.

Pieteikšanās jubilāra godināšanas vakaram, kā arī dalības maksas un individuālus ziedojumus kopīgai veltei lūdzam nokārtot līdz 12. martam pie rīc. komitejas pārstāvjiem:

Ž. Zentiņa, 46 Lynd Ave., Toronto 3, tel. LE5-1470; P. Luksa, 573 Balliol St., Toronto 7, tel. HU9-4172; A. Neimera, 50 Dewson St., Toronto 4, tel. LE6-0542 vai O. Kļavenieka, 254 Bain Ave., Toronto 6, tel. HO6-0432.

Individuālo ziedojumu kopīgo veltei jubilāram pasniegs LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra.

Piedalīšanās jubilejas vakarā 4 dol. no personas.

LATVIEŠU NAMA TALKA

Akcijas $ 100,- vērtībā iepirkuši tautieši: A. Puntule, Ev. Lejiņš, Sig. Dambergs, E. Talalass, Vold. Rasa, M. Brāķis 2, Vit. Ceināvskis, V. Viliskis, A. Strucis, Alb. Kalviņš, Viestura koris, J. Žagata, K. Zirnītis un E. Zirnītis.

VIJA ŠULCA HAMILTONAS TV RAIDĪTĀJA

Vija Šulce dejos baletu Hamiltonas televīzijā 11. raidcelā svētdien, 10. martā, pl. 4,30 izrādē, kur uzstājas jaunie Kanadas mākslinieki — nākošās zvaigznes.

◍ Ainas Mednes - Silkovskas skolniece Karmena Spīlberga svētdien, 3. martā, pl. 8,30 spēlēja klavieres Hamiltonas radio raidītājā CHML - 900.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

8. martā plkst. 8. vakarā Club Kingsway telpās, 100 The Queensway, Swansea, Toronto korporāciju kopas sarīkojumā gadskārtējā Plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle.
9. martā — plkst. 7.30 Čikāgas piecīšu jautrs vakars „Par pilīm, pirtīm, piešiem un prievītēm" Jarvis Collegiate (Jarvis - Wellesley).
9. martā — Kalvis koncerts Sv. Andreja baznīcas zālē.
14. martā — dziedones Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.
15. martā — Studentu kopas masku balle „Nakts latiņu kvartālā" Regency Towers viesnīcā.
16. martā — LKOK ģen. Oskara Dankera 80 mūža gadu atcere Igauņu namā, 958 Broadview Ave.
17. martā — Viestura koŗa koncerts skolai par labu Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.
23. martā — Lielā ilūzija — DV teātŗa Kanadā izrāde plkst. 7,30 Sv. Andreja bazn. sar. zālē.
29. martā — LKI apv. Toronto nod. Balle - Bazārs, Columbus zālē.
30. martā plkst. 8 vak. — DV Sporta kluba 10 g. jubil. balle, Waramputation auditorijā, 62 Wellesley St. W.
30. martā — TLB rīko teātŗa izrādi.
2. aprīlī — plkst. 8 vak. TLTA lekciju un diskusiju cikls Sv. Andreja bazn. telpās — Alkohols un tabaka. Lektors Dr. J. Karols.
20. aprīlī, plkst. 7 vakarā — LPB Kanadas kopas un Daugavas Vanagu TLBS skolai dāvātais R. Blaumaņa vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.
27. aprīlī — Sv. Andreja baznīcā I ev. - lut. draudzes koŗa koncerts.
27. aprīlī — TL Katoļu vienības sarīkojums ar priekšnesumiem plkst. 7.30 vakarā Lansdowne Assembly Hall.
3. maijā — Dižđanča deju vakars Slovāku zālē.
4. maijā — Jaunās Gaitas kokteilis.
5. maijā — Ģimenes diena Sv. Andreja bazn. sarīk. zālē.
11. maijā — Maija balle. DV sarīkojums.
29./30. jūnijā — 10. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.
21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.
12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorija.
2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.
9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

HAMILTONĀ

8. martā — Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts latviešu baznīcas zālē. Pie klavierēm Edite Timermane.
10. martā — plkst. 3 p. p. Čikāgas piecīšu jautra pēcpusdiena „Par pilīm, pirtīm, piešiem un prievītēm" Rainbow Room.
21. aprīlī, plkst. 4.00 p. p. Daugavas Vanadžu kopas pavasaŗa sarīkojums - bazārs Rainbow zālē.
4. maijā, plkst. 7,30 vak HLB Maija Balle Rainbow zālē ar Maija karalienes vēlēšanām.

SV. KATARINES

16. martā — Sv. Katarines Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.
23. martā — koŗa „Kokle" rīkotais koncerts - balle Atlanta Hotel, Geneva St.
14. septembrī — Sv. Katarines Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

LONDONĀ, ONT.

9. martā — Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts pilsētas bibliotēkas zālē. Pie klavierēm Edite Timermane.

„AMERIKAS BALSS" RAIDĪJUMI LATVISKI

Tautieši, kuŗiem ir īsviļņu radio aparāti, var klausīties „Amerikas Balss" radio raidījumus latviešu valodā. Pēc pašreizējā laika (Standart Time) tie dzirdami šeit plkst. 9,30 no rīta 13, 16, 19, 31, 41 un 49 metru īsviļņos, un plkst. 6,00 vakarā 31, 41 un 49 metru īsviļņos.

„Amerikas Balss" latviešu valodas raidījumos dzirdamas ziņas, komentāri, reportāžas. Ir arī raidījumi ar mūzikālu un garīgu saturu. Raidījumu programmas izmanto arī materiālus, kas uzņemti skaņu lentēs dažādos latviešu centros.

AR PĪPI UZ JU

Mēdz teikt, ka latviešiem trūkstot sabiedrisku darbinieku, ka vieniem un tiem pašiem darbiniekiem darbs jāveicot daudz gadu pēc kārtas. Kā ir ar darbinieku dabūšanu dažos posteņos, to rādīja Nujorkas Latviešu organizāciju padomes pilnsapulce. Šeit ikviena latviešu organizācija sūta savus delegātus, un jāpieņem, ka tie ir darbīgākie savas organizācijas biedri. Pilnsapulce tiešām bija darbīga, un T. Pētersona vadībā ātri veicās ar darba kārtībā uzņemto jautājumu apspriešanu, līdz bija jāatduŗas uz kāda pavisam maza šķērsliņa: nevarēja atrast kandidātu sekretāra amatam. Par kandidātiem nosauca turpat vai pusi no delegātiem, kas tomēr atrada iemeslu nekandidēt. Pat sapulces vadītāja T. Pētersona atgādinājums, ka organizācijām bijis jāsūta tikai tādi delegāti, kas gatavi uzņemties amatus, nebija panākumu. Kad Milda Pētersone sāka interesēties par to, kas sekretāram būtu jādara, viņu šai amatā ievēlēja.

Pavisam cita aina, kad bija jāvēl priekšsēža vietnieki. Te uz vajadzīgām vietām bija vairāk kandidātu nekā vietu. Lielākā atšķiriba starp sekretāru un priekšsēža vietnieku ir tā, ka sekretāram ir daudz darba, pr-ža vietniekam ir tituls, bet maz pienākumu. Bez tam iepriekšējais sekretārs bija Leons Rumaks, kas savus pienākumus pildīja tik centīgi, ka saņēma revizijas komisijas cildinājumu. Kas gan gribēs uzdevumu, kur daudz darba un maz slavas!

★

Latviešiem patik ceļošana, dažs īsā laikā noceļojis lielus ceļa gabalus. Viens no lieliem ceļotājiem ir latviešu skautu ASV jendas priekšnieks A. Artmanis. Vienā nedēļas nogalē bijis Mine-

ČIKĀGAS DV ATE

PAR APVIENĪBAS PRIEK

Par nopelniem DV darbā atzinības rakstus Čikāgas apvienības darbinieki. Uzņēmumā zemes valdes pr-ža vietn. P. Ozoliņš, H. liņa, M. Baltika. Otrā rindā: A. Zaube, ASV zemes valdes loc. J. Utināns, E. Gu vienības priekšsēdis U. Vītols un

DV Čikāgas apvienības gada par pārstāv sapulcē par apvienības priekšnie komitejā — ku no jauna ievēlēja līdzšinējo DV kongres — Uldi Vītolu, Valdē — I. Prie Utināns un dulājs, A. Zaube, R. Ārums, A. Sapulci, k Vanags, J. Gaiķis, V. Kupreičiks, A. Eglājs un B. Ruskulis. mērā kuplīs Revīzijas komisijā darbosies E. Utināns, pr Kirsteins, A. Būmanis un P. Apvienības p Rožkalns, Goda tiesā — E. Avotiņš, H. Millers un K. Ķezbers. par aizvadītā Nekustamā īpašuma iegādes ko vitātām. Sar misijas locekļu izraudzīšanu at sme, atbalst stāja valdei. Par delegātiem Čiizkārtota pl kāgas Latviešu organizāciju ap šanās Čikāg vienībā U. Vītols un A. Vanags, ierosinājuši ditsabiedrību na apvienību jaunatni. skola, aktīv svētku sa balvas conti vasaŗa izlai tuva sadarb nes pulciņu rīkots latvi koncerts 1 bai bijuši pārējām Č un draudzē Vanadžu 19 vanadze aprūpes d daļu. Gadu nadžu dub A. Āruma, riģents T. darbojas 2 nioru un

„AMERIKAS BALSS" RAIDĪJUMI LATVISKI

Tautieši, kuŗiem ir īsviļņu radio aparāti, var klausīties „Amerikas Balss" radio raidījumus latviešu valodā. Pēc pašreizējā laika (Standart Time) tie dzirdami šeit plkst. 9,30 no rīta 13, 16, 19, 31, 41 un 49 metru īsviļņos, un plkst. 6,00 vakarā 31, 41 un 49 metru īsviļņos.

„Amerikas Balss" latviešu valodas raidījumos dzirdamas ziņas, komentāri, reportāžas. Ir arī raidījumi ar mūzikālu un garīgu saturu. Raidījumu programmas izmanto arī materiālus, kas uzņemti skaņu lentēs dažādos latviešu centros.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0288

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus uz atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

VIJA ŠULCA
HAMILTONAS TV
RAIDĪTĀJA

Vija Šulce dejos baletu Hamiltonas televīzijā 11. raidcelā svētdien, 10. martā, pl. 4,30 izrādē, kur uzstājas jaunie Kanadas mākslinieki — nākošās zvaigznes.

Ainas Mednes - Silkovskas skolniece Karmena Špīlberga svētdien, 3. martā, pl. 8,30 spēlēja klavieres Hamiltonas radio raidītājā CHML - 900.

ojumu kalendārs

miem plkst. 7.30 vakarā Lansdowne Assembly Hall.
3. maijā — Diždanča deju vakars Slovāku zālē.
4. maijā — Jaunās Gaitas kokteilis.
5. maijā — Ģimenes diena Sv. Andreja bazn. sarīk. zālē.
11. maijā — Maija balle. DV sarīkojums.
29./30. jūnijā — 10. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.
21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario muzeja zālē.
12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorija.
2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT, nod. sarīkojums.
9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

HAMILTONĀ
8. martā — Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts latviešu baznīcas zālē. Pie klavierēm Edite Timermane.
10. martā — plkst. 3 p. p. Ķīgās piecīšu jautra pēcpusdiena „Par pilīm, pirtīm, piešiem un pievītēm" Rainbow Room.
21. aprīlī, plkst. 4.00 p. p. Daugavas Vanadžu kopas pavasara sarīkojums - bazārs Rainbow zālē.
4. maijā, plkst. 7,30 vak HLB Maija Balle Rainbow zālē ar Maija karalienes vēlēšanām.

SV. KATARĪNĒS
16. martā — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.
23. martā — koŗa „Kokle" rīkotais koncerts - balle Atlanta Hotel, Geneva St.
14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

LONDONĀ, ONT.
9. martā — Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts pilsētas bibliotēkas zālē. Pie klavierēm Edite Timermane.

Dzīve Savienotās Valstīs

ČIKĀGAS DV ATBALSTĪS JAUNATNI

PAR APVIENĪBAS PRIEKŠNIEKU IEVĒL ULDI VĪTOLU.

Par nopelniem DV darbā atzinības rakstus saņēma vairāki Čikāgas apvienības darbinieki. Uzņēmumā no kreisās: ASV zemes valdes pr-ša vietn. P. Ozoliņš, H. Kļaviņa, O. Ozoliņa, M. Baltika. Otrā rindā: A. Zaube, V. Kupreičiks, ASV zemes valdes loc. J. Utiņāns, E. Gulbe, Čikāgas apvienības priekšsēdis U. Vītols un A. Rudzīte.
A. Priedulāja uzņ.

DV Čikāgas apvienības gada sapulcē par apvienības priekšnieku no jauna ievēlēja līdzšinējo — Uldi Vītolu. Valdē — I. Priedulājs, A. Zaube, R. Ārums, A. Vanags, J. Gaiķis, V. Kupreičiks, A. Eglājs un B. Ruskulis. Revīzijas komisijā darbosies E. Kirsteins, A. Būmanis un P. Rožkalns. Goda tiesā — E. Avotiņš, H. Millers un K. Ķezbers. Nekustamā īpašuma iegādes komisijas locekļu izraudzīšanu atstāja valdei. Par delegātiem Čikāgas Latviešu organizāciju apvienībā U. Vītols un A. Vanags, par pārstāvi pretkomūnistiskā komitejā — A. Eglājs. Delegāti DV kongresam — U. Vītols, J. Utiņāns un P. Ozoliņš.

Sapulci, kurā bija ieradies samērā kupls DV skaits, vadīja J. Utiņāns, protokolēja M. Baltiņa. Apvienības pr-ks U. Vītols ziņoja par aizvadītā darbības gada aktivitātēm. Sarīkota delegātu sanāksme, atbalstīti Jaunatnes svētki, izkārtota plkv. V. Januma viesošanās Čikāgā. DV līdz ar ČLB ierosinājuši dibināt Čikāgā kredītsabiedrību. It sevišķi iepriecina apvienības ciešā sadarbība ar jaunatni. Atbalstīta Latviešu skola, aktīvi piedaloties Bērnu svētku sarīkošanā, izsniegtas balvas centīgākiem skolēniem pavasara izlaiduma aktā. Sevišķi tuva sadarbība bijusi ar jaunatnes pulciņu, ar kuŗu kopīgi sarīkots latviešu karaviriem veltīts koncerts 11. novembrī; apvienībai bijusi laba sadarbība arī ar pārējām Čikāgas organizācijām un draudzēm.

Vanadžu kopā aktīvi darbojas 19 vanadzes, kuŗas atbalstījušas aprūpes darbu un sarīkojumu daļu. Gada beigās nodibināts vanadžu dubultkvartets, kuŗu vada A. Āruma, dziesmas iestudē diriģents T. Ozoliņš. Sporta kopā darbojas 24 jaunieši. Pastāv jaunioru un senioru basketbola vienības. Junioru vienība ieguva ASV latviešu meistarnosaukumu. Šaušanas kopa nodibinājās pērn, un tā Jaunatnes svētku ietvaros sarīkoja šaušanas sacīkstes.

Sekmīga bijusi Ziemsvētku akcija, savācot $ 1.351,-. Aprūpei ziedojumi vākti arī ar listēm Palīdzības dienas akcijas ietvaros. Bez vispārējai aprūpei nodotiem līdzekļiem izsniegti vairāki pabalsti uz vietām.

Apvienībā uz 1. janvāri 205 aktīvi biedri un 5 biedri veicinātāji. Sarīkotas 2 pilnsapulces, 18 valdes sēdes, 3 DV ASV vēlēšanu komisijas sēdes, izsūtīti 8 apkārtraksti.

Ziņojumus par nozaŗu darbību tālāk sniedza Kultūras daļas vad. A. Eglājs, kasieris I. Priedulājs un citi. Par veikumiem apvienības labā DV Goda rakstus pasniedza O. Ozoliņai, H. Kļaviņai, M. Baltiņai, E. Gulbei, A. Rudzītei, A. Zaubem, V. Kupreičikam; tie piešķirti arī L. Rozentālei, A. Jurēvicai, M. Priedulājai un V. Hermanei, kuŗas nebija klāt.

Nekustama īpašuma iegādes komitejas pr-ks E. Avotiņš ziņoja, ka sabiedrības apatijas dēļ panākumi nelieli. Apskatīti daudzi objekti, bet visi mūsu apskatāmie nepiemēroti augsto cenu dēļ. Komisija ieteic vanagiem iegādāties dažus akrus lielu gruntsgabalu bez ēkām un pašiem talku ceļā to apbūvēt. Īpašumam vajadzētu būt pie kāda no mazākajiem ezeriem un no Čikāgas ērti sasniedzamam.

Pārrunājot jautājumu par vanadzēnu dibināšanu Čikāgā, vairums bija ieskatos, ka pašlaik būtu atbalstāmas jau pastāvošās jaunatnes organizācijas: skauti, gaidas, jaunatnes pulciņi un Latviešu skola. Jaunatnei vadzīgi vadītāji un vadlīnijas. To jaunatnes daļu, kuŗa nedarbojas jau pastāvošās jaunatnes organizācijās, var iesaistīt sporta kopā un citās vienībās.

Pilnsapulce ilga 4 stundas, un liela daļa no apvienības biedriem aktīvi piedalījās debatēs.

„AMERIKAS BALSS" RAIDĪJUMI LATVISKI

Tautieši, kuŗiem ir īsviļņu radio aparāti, var klausīties „Amerikas Balss" radio raidījumus latviešu valodā. Pēc pašreizējā laika (Standart Time) tie dzirdami šeit plkst. 9,30 no rīta 13, 16, 19, 31, 41 un 49 metru īsviļņos, un plkst. 6,00 vakarā 31, 41 un 49 metru īsviļņos.

„Amerikas Balss" latviešu valodas raidījumos dzirdamas ziņas, komentāri, reportāžas. Ir arī raidījumi ar mūzikālu un garīgu saturu. Raidījumu programmas izmanto arī materiālus, kas uzņemti skaņu lentēs dažādos latviešu centros.

PASKAIDROJUMS

Manā recenzijā „Artura Ozoliņa koncerts Čikāgā" (sk. šā laikraksta š. g. 20. februāŗa numuru), daļā par Šopena darbu nospēlēšanu, redakcija pierakstījusi klāt vārdu „nevainojami". Šis vārds ietver sevī jēdzienus resp. kritiskus apsvērumus par izpildīto gabalu tehnisko un emocionālo pusi, kādus jautājumus es apzināti nebiju savā rakstā skāris.

E. Lielozols.

J. VESEĻA FONDA DARBS

Kopš pagājušā gada rudens Čikāgā darbojas Jāņa Veseļa fonda pagaidu valde, kuŗa pirms dažām dienām sasauca sēdi, lai pienākumus nodotu pastāvīgai fonda valdei. Sēdi vadīja pagaidu valdes pr-ks K. Ķezbers, protokolēja I. Šimane.

Fonda valdē ietelp: J. Rītiņš (Dievtuŗu sadraudze), A. Raidonis (LPB), R. Balode ALJA), J. Grotēns (Kalamazū Latviešu b-ba), A. Kalnājs (Konk. Valdemārija), K. Grencions („Labietis"), I. Šimane (Veseļa draugi), A. Vanags (DV). ALA paziņojusi, ka fondiem pārstāvjus nesūta.

Sakarā ar turpmāko darbību valde uzklausīja tēlnieka A. Kopmaņa ieteikumus un nolēma lūgt piedalīties pieminekļa celšanas komisijā māksl. A. Brastiņu, A. Kopmani un J. Sildegu.

Pārrunājot iespējas izdot J. Veseļa piemiņai rakstnieka laika biedru atmiņas, ievēlēja komisiju, kuŗā darbosies A. Kalnājs, I. Šimane, mag. phil. L. Puže un K. Ķezbers. Šai komisijai uzdeva sarakstīties ar Jāņa Veseļa draugiem visā pasaulē un savākt materiālus, kas būtu noderīgi rakstu krājumam. Apsveŗama arī Latvju teiksmu izdošana vienā greznā sējumā, kuŗā būtu sakopotas ne tikai Latvijā iespiestās, bet arī trimdas periodikā izkaisītās teiksmas.

Lai popularizētu Jāņa Veseļa fonda darbu latviešu trimdiniekus vidū, valde aicina katru miruša rakstnieka cienītāju iestāties fondā par biedru, iemaksājot 1 dol. biedru naudu par tekošo gadu. Biedru naudas un event. ziedojumi sūtāmi valdes priekšsēdim Jānim Rītiņam (2221 N. Kedzie Blvd., Chicago 47, Illinois, USA). Biedriem piesūtīs informāciju par fonda darbu.

Līdzekļu iegūšanai kapa pieminekļim un rakstu izlases izdošanai nolēma sarīkot gleznu, skulptūru, daiļamatniecības ražojumu un grāmatu izlozi, kuŗai domātie ziedojumi arī sūtāmi uz augšā minēto adresi. Ziedojumu pieteikumi jau ienākuši no mākslinieka A. Šimaņa (glezna), A. Kopmaņa (skulptūra), A. Kalnāja (grāmatas) u. c.

Sakarā ar Jāņa Veseļa 1. nāves dienas atceri fonds rīko 19. maijā Čikāgā atceres aktu ar referātu un mūzikāliem priekšnesumiem. Akts notiks Čikāgas LB apakšējā zālē plkst. 3 p. p.

Lai dotu iespējas sastapties ar Kalamazū dzīvojošiem fonda valdes locekļiem, valde paredzējusi izbraukumu uz Kalamazū drīzākā laikā.

Par valdes priekšsēdi izvēlēja Jāni Rītiņu, pr-ža vietn. — LPB pārstāvi A. Raidoni, bet pārējo amatpersonu izraudzīšanu atstāja līdz nākamai sēdei.

RAŽENA DARBA GADS

Elizabetes - Nuarkas latviešu ev. - lut. draudzes gada sapulci 2. martā Elizabetē, N. J., ar svētrunu ievadīja māc. A. Kiršfelds. Sapulci vadīja J. Rozenbergs, protokolēja E. Krūmiņš. Piedalījās 33 draudzes locekļi.

Garīgās un laicīgās 1962. gada darbības pārskatu deva māc. A. Kiršfelds: iestājušies 36 jauni draudzes locekļi, tā ka draudzes locekļu skaits uz 1. janvāri ir — 334, notikuši 22 dievkalpojumi, no tiem 9 East Orange, 2 dievkalpojumus vadījuši viesu mācītāji (Klīve un Grauds), kristīti 5, iesvētīti 6, laulāti 2 pāri, miruši 5, svēto vakarēdienu saņēmuši 95, notikuši 11 sarīkojumi (3 kopā ar citām org.) un Bukskauntijas baptistu koŗa un vijolnieka V. Baumaņa koncerti, draudze ietelp ALA'ā un N. J. org. apvienībā, bijusi ļoti laba sadarbošanās ar DV apvienību N. J. Draudzes ziņas izdotas 4 reizes, par ko rūpējusies red. kolēģija (E. Krūmiņš, I. Kalniņš, A. Uibo, R. Mergins), mācītājs, techn. red. R. Stemmers ar kundzi un pārrakstītāja E. Briede, pie draudzes darbojas dāmu komiteja (pr-ce T. Krūmiņa), Nek. īp. fonds (pr-ks H. Spechts), šacha sekcija (pr-ks A. Mednis, kapt. P. Bernhards) un rajonu vecāko institūts.

Draudzes pr-ks A. Mednis savā ziņojumā uzmudināja draudzes loc. būt aktīvākiem draudzes darbā. Kasieris M. Kaupelis deva kases pārskatu: atlikums no 1962. g. $ 1.288,23, no tiem sapulce pārskaitīja $ 1.000,- N. Ī. fondā. Draudzes nodevas vairāk par divi gadiem nav kārtojuši 4 draudzes locekļi. Par N. Ī. fondu ziņoja H. Špechts: Fonda līdzekļi pavairojušies par $ 3.099,38, un fonda kasē ir $ 10.133,88. Šī summa, cerams, drīzumā pieaugs, jo vairāki draudzes locekļi savu parakstīto solījumu vēl nav pildījuši, bez tam turpinās ziedojumu vākšana. Par plānu un aprēķinu komisijas (V. Lejnieks, E. Krūmiņš, A. Uibo) darbību ziņoja V. Lejnieks, dodot aprēķinus dažādās variācijās par draudzes nodevas lielumu. Draudzes nodevu atstāja līdzšinējo $ 16,- gadā, bet nolēma, ka katram draudzes loc. jāmaksā gadā $ 4,- N. Ī. fondam par labu. Šī maksa obligāta visiem draudzes locekļiem. Draudzes budžetu 1963. g. pieņēma sabalansētu uz $ 8.050,-, ieskaitot N. Ī. fondam paredzētās summas.

Par dāmu komitejas darbību pārskatu deva pr-ce T. Krūmiņa, par šacha sekcijas darbību ziņoja Fr. Hibners, bet par Latviešu savstarpējās veselības apdrošināšanas fondu ziņoja fonda pārstāvis — padomes loceklis V. Neimanis: apdrošinājušies 94, no tiem 41 draudzes loceklis, starp tiem 12 vecāki par 65 gadiem, slimību pabalstos izmaksāts $ 3.197,05, no šīs summas 6 draudzes locekļi (bijuši slimnīcā) saņēmuši $ 2.230, 05.

Par revizijas komisijas darbību ziņoja pr-dis V. Lejnieks: viss atrasts labākajā kārtībā, darbība bijusi ļoti sekmīga, kādēļ visām amata personām un atbalstītājiem pateicība.

Padomē ievēlēja V. Hāzneru, J. Lavenieku, V. Lejnieku, I. Kalniņu, J. Rozenbergu un M. Kaupeli, bet revizijas komisijā I. Mīlleri, M. Rodi un J. Ozoliņu; par pārstāvi uz ALA's kongresu izraudzija A. Medni, bet par pārstāvjiem N. J. org. apv. A. Medni, J. Lavenieku un R. Uibo.

Stipras un pat asas pārrunas bija par kādas citas draudzes no citas valsts un citas sinodes spiešanos mūsu draudzes darbības rajonā; pārrunu rezultātā sapulce pilnvaroja mācītāju runāt ar minētās draudzes mācītāju par šī jautājuma nokārtošanu draudzei pieņemamā garā. Uz V. Neimaņa ierosinājumu sapulce uzdeva valdei izteikt pateicību N. J. senātoram H. Viljamam (dem.) un Tautas vietniekiem nama pārstāvei Fl. Dvairei (rep. N. J.) par stingro nostāju apspiesto tautu jautājumā mums par labu.

V. N.

AR PĪPI UZ JUMTA

Mēdz teikt, ka latviešiem trūkstot sabiedrisku darbinieku, ka vieniem un tiem pašiem darbiniekiem darbs jāveicot daudz gadu pēc kārtas. Kā ir ar darbinieku dabūšanu dažos posteņos, to rādīja Ņujorkas Latviešu organizāciju padomes pilnsapulce. Šeit ikviena latviešu organizācija sūta savus delegātus, un jāpieņem, ka tie ir darbīgākie savas organizācijas biedri. Pilnsapulce tiešām bija darbīga, un T. Pētersona vadībā ātri veicās ar darba kārtībā uzņemto jautājumu apspriešanu, līdz bija jāatduŗas uz kāda pavisam maza šķērsliņa: nevarēja atrast kandidātu sekretāra amatam. Par kandidātiem nosauca turpat vai pusi no delegātiem, kas tomēr atrada iemeslu nekandidēt. Pat sapulces vadītāja T. Pētersona atgādinājums, ka organizācijām bijis jāsūta tikai tādi delegāti, kas gatavi uzņemties amatus, nebija panākumu. Kad Milda Pētersone sāka interesēties par to, kas sekretāram būtu jādara, viņu šai amatā ievēlēja.

Pavisam cita aina, kad bija jāvēl priekšsēža vietnieki. Te uz vajadzīgām vietām bija vairāk kandidātu nekā vietu. Lielākā atšķirība starp sekretāru un priekšsēža vietnieku ir tā, ka sekretāram ir daudz darba, pr-ža vietniekam ir tituls, bet maz pienākumu. Bez tam iepriekšējais sekretārs bija Leons Rumaks, kas savus pienākumus pildīja tik centīgi, ka saņēma revizijas komisijas cildinājumu. Kas gan gribēs uzdevumu, kur daudz darba un maz slavas!

☆

Latviešiem patīk ceļošana, dažs īsā laikā nocēlojis lielus ceļa gabalus. Viens no lieliem ceļotājiem ir latviešu skautu ASV jendas priekšnieks A. Artmanis. Vienā nedēļas nogalē bijis Minapolē, otrā Ņujorkā, trešajā Čikāgā, ceturtajā vēl citur, bet darbdienās dzīvo un strādā Kalamazū. Katru svētdienu gadās kāds skautu sarīkojums kādā Amerikas stūrī, un katrs gribētu arī jendas priekšnieka klātienī. Vai var atteikt! Jābrīnās tikai par uzņēmību un izturību, ko šādi ceļojumi prasa.

Otrs, šķiet, tikpat kaislīgs ceļotājs ir Jaunatnes apvienības pr-dis Ivars Bērziņš, kas dzīvo Vašingtonā, bet arī redzams Čikāgā, Ņujorkā un citās vietās. Viņš ceļošanu tā iecienījis, ka aicina ALJA's biedrus līdot nākamajā vasarā uz Jaunatnes svētkiem Eiropā. Un, kā liekas, tad visas paredzētās 109 vietas lidmašīnā drīzumā būs aizņemtas.

☆

Ņujorkieši nevar sūdzēties arī par kultūrālu sarīkojumu trūkumu. Vienā nedēļas nogalē to bija četri: DV parastā mēneša sanāksme ar referātu sestdienas vakarā, bet svētdienas rītā — rakstnieku P. Ērmaņa un R. Blaumaņa piemiņas rīts Preses biedrības un Humānitāro zinātņu asociācijas sarīkojumā. Pēcpusdienā draudzes dāmu komitejas ziņā Bruklinā rīkoja dzejnieču parādi, bet vakarā Bronksā — Mēteņu vakars. Visus šos četrus sarīkojumus apmeklēja kopskaitā gandrīz 500 personu.

☆

Āzijas gripas epidēmija skārusi arī Ņujorku. Februāŗa sākumā visvairāk cietušo latviešu aprindās bija Bruklinā, bet februāŗa beigās un marta sākumā šī slimība piemeklējusi arī Bronksas latviešus. Dažs cītīgs sarīkojumu apmeklētājs bijis spiests izlaist divu nedēļu laikā viesu sarīkojumus. Kā latviešu ārsti informē, tie, kam izdarīta potēšana pret šo epidēmiju, nav slimojuši.

Ezītis

GODINA CĪNĪTĀJUS PRET KOPĪGO IENAIDNIEKU

Detroitas latviešu organizācijas nolika ziedus pie kritušo amerikāņu pieminekļa.

Jau Pirmā pasaules kaŗa beigu posmā amerikāņu kaŗavīri cīnījās un mira pret toreiz tikai dzimstošo cilvēces mēri — komūnismu.

Apm. 18 jūdžu no auto metropoles ir kapsēta, kuŗā atdusas 1919. g. pavasarī Archangeļskā cīņās pret sarkano bandām krituši amerikāņu desanta kaŗaspēka locekļi. Pieminekli veidots ledus lācis, un šādu nosaukumu (Polar Bear) nes arī toreizējo cīņu dalībnieki. No 3000 desanta kaŗaviriem tagad vēl apzināti ASV un Kanadā kādi 1.400. Cik kritušo atdusas tieši šai Detroitas pievārtes kapsētā, neizdevās noskaidrot.

Plkv. Kalpaka nāves dienas atceres gadījumā pie pieminekļa svētdien, 3. martā, sarkan - balt - sarkani sakārtotus ziedus nolika LAD priekšsēdis Sigurds Rudzītis. Godinot kritušo piemiņu, viņš atgādināja, ka šeit dusošie atdevuši savas dzīvības cīņā pret to pašu tiranniju, pret ko cīnījās un krita latviešu kaŗavīri, un ka šī cīņa nav vēl gala.

No toreizējo cīņu dalībniekiem ceremonijā piedalījās 436 vienības (Post) komandieris T.J. Zech un viņa vietnieks Riss H. Fleury Jr. No Detroitas Korporāciju kopas piedalījās O. Deksnis, no Daugavas Vanagiem P. Zelmenis, V. Līgotne un A. Ligotnis un ALA's padomnieks D. Rudzītis.

Tai pašā dienā jau bija noticis kalpakiešiem veltīts dievkalpojums, kur bagātīgi ziediem rotātā dievnamā izjustu svētrunu teica māc. V. Liventāls. Pēc dievkalpojuma baznīcas sabiedriskās telpās notika pieminas akts LAD, Korporāciju kopas un DV sarīkojumā. To atklāja un vadīja LAD priekšsēdis S. Rudzītis. Notikumiem, kas nu jau 44 gadu tālā pagātnē, klausītājiem lika dzīvot līdz kalpakiešu 1. Latv. Neatk. rotas kapt. LK OK A. Lasis no Kalamazū, tos attēlojot tik reāli, ka auditorijai šķita esam tur, Skrundas mežā pie Airītēm, tai liktenīgajā 6. marta dienā, kas nu jau gandrīz pus gadsimta pagātnē. Goda vietā redzējām arī vienīgo kalpakieti Detroitā vītn. Feliksu Lūkinu. Akta nobeigumā ziedus kalpakiešiem un viņu dzīvesbiedrēm, kā arī mirušā LKOK Kraujas kundzei pasniedza no Korporāciju kopas O. Deksnis, DV apv. Detroitā V. Līgotne un Sv. Pāvila draudzes A. Riekstiņa. Deklamēja Latviešu skolas audzēknes Maija Erdmane un Vija Ūdenāne. P. Z.

NJUJORKA

Ņujorkas latviešu biedrības 2. marta sanāksmē bija ieradušies ap 80 biedru, kas pārsprida Nama fonda balles rīkošanu un skaistumkaralienes vēlēšanas 23. martā Vebstera zālē. Būs divas veida loterijas ar kuplu mantu klāstu. Skaistumkaralienes vēlēšanas notiks ar taloniem, kas būs pie ieejas kartēm. Kandidātēs šī gada karalienei izvēlēsies no dailavām, kas būs ierašušās ballē.

Skaistumkaraliene katru gadu piedalījās starptautiskā sieviešu izstādē novembŗa mēnesī. Pēdējā gadā šī izstāde vairs nenotika, tāpēc arī 1962. gada karalienei Maijai Pulkstenei bija mazāk uzdevumu, un par viņu mazāk dzirdēja.

Piesprieda divus slimības pabalstus. Pēc sanāksmes oficiālās daļas turpinājās savieša dzīve ar deju.

Ņujorkas pasaules izstādes vadība uzaicinājusi latviešus piedalīties izstādes laikā ar tautas mūziku, dziesmu un deju priekšnesumiem. Izstāde notiks 1964. un 1965. gadā, bet dažādu tautu nacionālie priekšnesumi paredzēti katru nedēļu.

Ņujorkas Latviešu biedrība ziedojusi Kultūras fondam 10 dolarus. Ziedojums nosūtīts Kultūras fondam uz Vašingtonu.

Ņujorkas darba apgādes starpniecības biroju vada DV apvienības priekšsēdis J. Lācis, tālrunis GE 4-5592. Lūgti atsaukties ne vien darba meklētāji, bet arī tautieši, kas varētu būt palīdzīgi darba sagādāšanā.

L. Ērgle no Steitenailendas ar Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes dāmu komitejas starpniecību dāvinājusi 14 dvieļus draudzes lauku īpašuma virtuves vajadzībām.

Rakstniekam Guntim Zariņam veltīto pēcpusdienu 3. martā Festivāla restorāna telpās Manhatenā ievadīja literātūrvēsturnieka J. Bičola un kritiķa V. Kalves diskusijas par Gunti Zariņu.

J. Bičola slēdziens bija, ka G. Zariņš lieto parastās klišejas un izteicienus, darbi nav vēl labi nostrādāti, nav pareizas informācijas. V. Kalve saskatīja Zariņa darbos trīs raksturīgas iezīmes: intelektu, cilvēkus un zemapziņu.

No Anglijas bija atsūtīta Sulamītes Tepferes intervija ar rakstnieku G. Zariņu, dodot raksturīgāko no rakstnieka. Arī šinī intervijā pats rakstnieks apliecināja, ka viņš formu sevišķi neizstrādā. Dzejnieks G. Saliņš nolasīja dažas R. Mūka uzstādītās tezes par G. Zariņu, jo Mūks bija aizkavēts ierasties. Rita Gāle, Baiba Bičole, Jānis Krēsliņš, ar Kadili u. c. nolasīja izvilkumus no G. Zariņa darbiem. Izlozēja Laimona Mieriņa no Londonas atsūtīto abstrakto gleznu, ko skatītāji apzīmēja par Zariņa dvēseli. To laimēja Dr. Elksnītis, bet J. Stroda skici no Čikāgas laimēja dzejnieka G. Saliņa dzīvesbiedre. Izlozē bija arī izdevēja A. Kalnāja ziedotās grāmatas. Sarīkojums deva apm. $ 200,- atlikuma.

I.

ROČESTRA, N. Y.

Pulkv. O. Kalpaka un viņa cīnītāju piemiņas dievkalpojums, ko vadīja draudzes māc. T. Ziraks, bija pulcējis daudz dalībnieku. Dievkalpojumu kuplināja dziedone Rita Dzilna - Zaprauska (soprāns) ar L. Garutas Lūgšanu. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē notika koncerts, kuŗā māksliniece atskaņoja J. Vītola, V. Dārziņa, E. Dārziņa, T. Ķeniņa un J. Kalniņa darbus. Bija bagātīgs dziesmu devums. Dziedone mirdzēja ar kuplo, sulīgo balsi, viegli tverstiem toņiem un pārdzīvojumu dziesmu iztulkojumā. Bija jādod piedevas. Klavieŗu pavadījumus priekšzīvīgi veica pianiste Sk. Stakle. Brīnišķais koncerts jauki papildināja cīnītāju piemiņas dienas noskaņu. Bija ziedi un aplausu šalts ikkatrai dziesmai.

Māksliniecīski augstvērtīgais koncerts bija pelnījis vēl lielāku klausītāju pulku.

2. martā Hermanis Lauge draudzīgā vidē atcerējās sava mūža 80 gadus. Dzimis Laudonā, piedalījies 1. pasaules kaŗā, Latvijas atbrīvošanas cīņās 4. Valmieras kājnieku pulkā. Pēc kaŗa operāciju izbeigšanās atvaļināts no kaŗa dienesta un uzsāk ierēdņa gaitas Latvijas bankā, kur strādā līdz 1941. gadam, kad dienestu pārtrauc, pievēršoties savai saimniecībai Sarkaņu pag. Līdzi bēgļu straumei nokļūst Vācijā, no turienes ierodas Ročestrā, kur izkalpo pensiju. Smago gadu nastu vēl viegli nesdams, L. labprāt piedalās sabiedriskos sarīkojumos. Ar savu kluso vērotāja un vērtētāja raksturu un sirsnību iemantojis daudz draugu.

Jelgavnieki Milda un Voldemārs Ruģeļi 5. martā atcerējās laulībā aizvadītos 25 gadus. Septiņdesmitpiektais mūža gads piepildījās Ruģeļu ģimenes locekļei Alvīnai Darbotei.

FILADELFIJA

Latvijas armijas pirmā virspavēlnieka pulkveža Oskara Kalpaka piemiņas vakaru 2. martā Brīvo latvju biedrības telpās sarīkoja Filadelfijas latviešu korporāciju kopa. Svinīgo aktu ievadīja mācītāja Jāņa Siliņa svētbrīdis. Par Kalpaka cīņu gaitām un likteņīgo sadursmi 1919. gada 6. martā pie Airītēm, kur latviešu brīvības kaŗotāji zaudēja savu augstāko vadītāju un līdz ar viņu krita arī kapteinis Grundmanis un virsleitn. Krievs, saturīgu pārskatu savā referātā sniedza sirmais kapteinis Arvids Lauris. Runu beidzot, Latvijas atbrīvošanas cīņu līdzgaitnieks norādīja, ka pulkvedis Kalpaks gan miris, bet viņa varonības gars dzīvo visā latviešu tautā. —

Piemiņas vakaru kuplināja korporācijas „Beveronija" vīru dubultkvartets sparīgām dziesmām un Andrejs Brošs izjustām patriotiskumā caurstrāvotām deklamācijām. Cildenā noskaņā ieturēto sarīkojumu raiti vadīja Dr. A. Baidiņš. —

Kopā ar vieniem no tālākiem novadiem svinīgajā piemiņas vakarā bija sapulcējušies ap 70 apmeklētāju, kuŗu vidū bija rezdzams arī sirmais Kalpaka cīņu līdzdalībnieks Nikolajs Brošs, DV apvienības priekšnieks Ansis Mauriņš, rakstnieks Jonāss Miesnieks ar kundzi, studenšu korporāciju kopas seniore Mirdza Medika - Sēja, Pašpalīdzības fonda priekšsēdis L. Bērziņš, Sadarbības centra priekšsēdis Dr. Nikolajs Vīksniņš u. c. — Svinīgajam aktam sekoja kopējas vakariņas.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

10. martā, plkst. 9,30 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols; plkst. 1 Frīportas Kristus baznīcā māc. O. Gulbis; plkst. 2 Betlemes baznīcā ar dievgaldu māc. R. Zariņš; plkst. 5,15 p. p. Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. R. Zariņš, soliste Mirdza Piekalnīte, svētdienas skolas sarīkojums Kalpaka piemiņai.

17. martā, plkst. 2 Betlemes baznīcā māc. O. Gulbis; plkst. 2 Pirmā luteraņu baznīcā Istorangā (N. J.) māc. R. Zariņš; plkst. 6 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

10. martā, plkst. 10 dievvārdi skolēniem un svētdienas skola; plkst. 11 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Rautenšilds.

Pēc dievkalpojuma vecajo padomes sēde.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

BURLINGAME (Kal.)

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Sestdien, 9. martā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums; māc. G. Knezs - Knezinskis.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Dienvidkalifornijas draudzē, 2450 Griffin Ave., L. A. 31.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRU IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 11 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna ūdens apkure. Kopīgā cena $ 16.500,-, iemaksa $ 2.500,- Atlikums uz vienu atklātu 10 gadīgu obligāciju.

O'CONNOR Dr. - VICTORIA PARK: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš. Kopīgā cena $ 14.900,-, iemaksa $ 2.000,-.

EGLINTON - YONGE: Atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, divas virtuves, 2 vannas istabas, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 16.500,- iemaksa $ 2.500,-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSETĀ.

Māksla un politika Krievijā

Lasītāji rietumu pasaulē nesaprašanā rausta plecus par pretrunīgajiem avīžu rakstiem un jautā: Kas gan īsti notiek Padomju Savienības garīgajā dzīvē? Britu žurnālisti jau sen bija pasludinājuši „atkusni" krievu literatūras un mākslas pasaulē, kā piemērus minot vairākus agrāk neiespējamus faktus. Dzejnieks Jevtušenko varējis apmeklēt dažādas zemes rietumos, pie tam bez oficiāla tulka resp. politruka varējis dot intervijas presei un radio. Vēl vairāk: viņš varējis runāt pretim Chruščevam un aizstāvēt moderno mākslu partijas augsto vīru un mākslinieku apspriedē Maskavā. Pēdējā laikā lielu popularitāti ieguvušais „modernais" dzejnieks Voznesenskis varējis apmeklēt Italiju un dot intervi-

---

nevriem atgriezās savos ūdeņos, ķeizars Vilhelms II pa radiotelegrafu no sava kuģa atsveicinājās no Nikolaja II šādiem vārdiem: „Atlantijas okeana admirāls sveicina Klusā okeana admirāli". Nikolajs nosūtīja atbildes telegrammu: „Laimīgu ceļu". Vilhelma telegramma satrauca prātus Rietumeiropā un paasināja saspīlējumu, kas drīzumā noveda pie eksplozijas. Nevienam nepatika ideja par Vilhelmu kā Atlantijas okeana valdnieku, tāpat kā ideja par Nikolaju kā Klusā okeana valdnieku.

Kopš tiem laikiem man nācies pārdzīvot notikumus, kas visus šīnī rakstā minētos atstāj ēnā. Caru tronis ir jau sen pazudis liesmās. Kad es 1945. g., stāvēdams uz kuģa klāja Liepājas ostā, ar skatiem atvadījos no dzimtās pilsētas, man vajadzēja būt lieciniekam, ka liesmas aprij šo pilsētu.

Jānis Eberšteins

ju tādai kapitālistu avīzei kā „The Times". Abstraktās mākslas izstāde Maskavā tomēr notikusi, kaut arī tikai īsu laiku, un to apmeklējuši ļoti daudzi padomju pilsoņi. Atļauts publicēt Aleksandra Solžeņicina darbu par dzīvi vergu darbu nometnēs „Viena diena Ivana Deņisoviča dzīvē". Padomju prese pat ievietojusi biografiskas ziņas par autoru un tā attēlus; pazistamais padomju literāts Tvardovskis darba priekšvārdā deklarējis, ka padomju dzīvē neesot vairs tāda jautājuma, par kuru nevarētu rakstīt literatūrā (?!). Solžeņicina darbs kļuvis par īstu sensāciju. Žurnāls „Novij Mir", kurā tas parādījies, iepirkts īsā laikā, un jaudis centušies to katrā ziņā izlasīt, pat aizņemoties viens no otra. — Žurnāls „Ņeva" publicējis Ivana Stadniuka „Cilvēki nav eņģeļi", kuŗu sarakstījis Padomju Krievijā pazīstams romāns.Šim romānam esot lielāka literāra vērtība nekā Solžeņicina darbam. Tanī tēlotas deportācijas, aresti un neskaitāmu ukraiņu zemnieku bada nāve sakarā ar Staļina izdarīto piespiedu kollektivizāciju 1930. gadā.

Bet pēdējā laikā kļuvuši zināmi vairāki tieši kliedzoši fakti, kas liecina, ka „atkusnis" eksistē tikai dažu žurnālistu fantazijā, bet ne Padomju Krievijas īstenībā. Staļins savā laikā apklusināja nepadevīgos ar lodi; „jaunajā ērā" ir atrasts vēl briesmīgāks līdzeklis, kā padarīt „nekaitīgus" rakstniekus, kuŗi uzdrošinās kritizēt padomju režīma trūkumus. Tā ir nervu slimnīca. Chruščevs lieloties, ka Padomju Krievijā vairs neesot politisko cietumnieku(?!), bet arī, ja viņam ticētu, jāņautā: kas ir labāks — cietuma sods vai ieslodzīšana trako namā, varbūt uz visu mūžu? Par skulptoru Naricu, Nedzidetādas dziesmas autoru, bija ziņas, ka tas ieslodzīts cietumā, bet izrādās, ka viņš, tāpat kā rakstnieks Jeseņins - Volpins ievietots „nervu slimnīcā".

Īstenībā nav nekādas pretrunas starp augšā minētām „nedzirdētām brīvībām" un mākslinieku vajāšanas paņēmieniem pēdējā laikā. Ikviens, kas pazīst padomju režīmu, zina, ka mākslai nav patstāvīgas nozīmes Padomju Krievijā. Padomju vara raugās uz mākslu tikai kā uz līdzekli savu politisko mērķu sasniegšanai. Kaut gan ne visi mākslinieki Padomju Savienībā ir komūnisti un daudzi no viņiem nemaz nevēlas piedalīties politiskā dzīvē, padomju vara tomēr grib izlietot viņus kā ieročus savai politikai. Saskaņā ar padomju ideoloģiju mākslinieku uzdevums ir nevis nodarboties ar personisku emociju attēlošanu, jaunām formas un technikas problēmām, bet — palīdzēt „celt komūnisma valsti".

Chuščevs vēlējās radīt iespaidu tiklab ārzemēs, kā arī Padomju Krievijas iekšienē, ka viņa — Chruščeva — „jaunā ēra" ir daudz labāka, brīvāka par Staļina laikmetu, tādēļ arī visas tās šķietamās „brīvības", kuŗas tik labprāt pasvītro daži rietumu žurnālisti. Chruščevam arī vajadzīgs sagraut sava priekšgājēja Staļina kultu, tādēļ ir atļauts publicēt darbus par Staļina laika vergu nometnēm u. c., bet „brīvības" robeža ir stingri nosprausta, tālāk par kuŗu nedrīkst iet, ja negrib iekļūt ārprātīgo namā. Padomju varas vīriem nav arī grūti atrast attaisnojumu: rakstnieki, kuŗu darbus neatļauj publicēt Padomju Krievijā, „labākajā un brīvākajā pasaulē", un kuŗi tos publicē ārzemēs, tiešām nav pilnā prātā! Kāds no britu žurnālistiem pasvītro, ka neviens no padomju „progresīvajiem" rakstniekiem — ne Jevtušenko, ne Voznesenskis, ne Erenburgs — nav protestējuši pret tamlīdzīgu valdības rīcību, acīm redzot, viņi vai nu negribot,vai arī nedrīkstot to darīt.

Pašā pēdējā laikā saņemtas ziņas,ka „nervu slimnīcā" ieslodzīts arī pazistamā darba „The Bluebottle" (angļu izd. Collins - Harvill) autors, 60 gadu vecais Valerijs Tarsis (viņa pseudonims Ivans Valerijs). Tas noticis jau 3 mēnešus pirms viņa grāmatas publicēšanas Anglijā. Tarsis esot viens no vecākiem Padomju rakstnieku savienības locekļiem un labi pazīstams savas paaudzes krieviem, kā arī jaunākai paaudzei. Viņa tēvs piedalījies 1905. gada revolūcijā, bet vēlāk pazudis Staļina „tīrīšanu" laikā. Viņa sievas tēvs bijis ģenerālis Alksnis, kuŗš arī nošauts uz Staļina rīkojumu. Vārds „Tarsis" nav krievisks: interesanti būtu uzzināt viņa tautību!

Tarsis bija pazīstams ar saviem nopietniem apcerējumiem par rietumu literatūru, bet pēdējos gados viņa literārie ražojumi (romāni, stāsti un dzejas) nav varējuši parādīties atklātībā Krievijā, un autors sācis tos sūtīt uz ārzemēm. Viņam bija naivais nodoms — rakstīt Chruščevam pēc šo darbu parādīšanās ārzemēs, izskaidrot savas rīcības iemeslus un prasīt no Chrušče-

---

va vai nu atļauju publicēt savus darbus Krievijā, — vai arī emigrēt kopā ar sievu un 17 gadus veco meitu (emigrāciju lika priekšā Pasternakam Nobeļa prēmijas piešķiršanas laikā). Minētā autora ieslodzīšana nervu iestādē notikusi visai interesantā veidā: ne tikai politiskā policija, bet arī darba biedri laipni izskaidrojuši, ka viņš esot ļoti slims, un nepieciešama ārstēšanās!

Ar padomju valdības atbalstu un pamudinājumu krievu sabiedrībā un presē pēdējā laikā sācies īsts kara gājiens pret moderno un rietumniecisko elementu krievu rakstniecībā un mākslā, pie tam ar stipri šovinistisku nokrāsu: rietumu kultūras elementi tiekot nosoditi, pirmkārt, tādēļ, ka tie neesot komūnistiski, otrkārt tādēļ, ka tie neesot krieviski. Kritiķi nepārtraukti uzbrūkot dzejniekam Voznesenskim. Jaunais „Likeraturnaja Gazeta" redaktors pat sacerējis vi-

---

sai „asprātīgu" rakstu: visādi maldi esot gan iespējami kapitālistu pasaulē, bet ne Padomju Savienībā, kur esot zināma pati sība visos jautājumos — attiecībā uz Dievu (rakstīts, protams, ar mazo burtu!), mākslu u. c. Tādēļ esot tikpat liels neprāts radīt abstraktas gleznas kā ticēt Dievam! . . .

Vienā no britu lielajiem laikrakstiem ir patlaban parādījies raksts, kuŗa autors ieteic rietumu lasītājiem un kritiķiem neliet rietumu mērauklu un ieskatus, vērtējot Padomju Savienības rakstnieku darbus, lai nepielaistu kļūdas savos secinājumos. Šie darbi jāvērtējot, ievērojot Pad. Krievijas īpatos apstākļus. Tā, piemēram, minētā raksta autors aizrāda uz troksni rietumu presē Pasternaka gadījumā. Pasternaks rietumu presē attēlots kā noteikts komūnistu revolūcijas un iekārtas pretinieks, kaut gan viņš nosodījis tikai komūnistu.

(Nobeigums 8. lpp.)

DR A. NOPŪTA ATBILD

Jaunākajā laikā katra avīze, kas pretendē uz lasītāju simpatijām un naudu, atļauj savas slejas vēstuļu apmaiņai. Modernai avīzei piederot nodaļas „Lasītāju domas," „Padomdevējs nama mātēm," „Ārstniecības padomnieks," bet par visām lietām — „XYZ atbild": Pēdējo nodaļu parasti vada vispusīgi izglītots zinātnieks vai zinātniece, atbildēdams uz lasītāju jautājumiem. Ja nodaļas vadītājs pats kaut ko nezina (tas gan nekad negadās), tad viņam pie rokas neskaitāmi speciālisti visās iespējamās jautājumu nozarēs. — sākot, piemēram, ar jautājumu par mazbērnu zobu tīrīšanas metodēm un beidzot ar jautājumu, kā Austrālijas bušmeņi kulstījuši linus vēlajā ledus laikmetā.

Sakarā ar to, ka LA redaktors jau vairākkārt mani lūdza aizpildīt šo robu viņa vadītajā laikrakstā, esmu izšķīries šad un tad atlicināt pa brīdim sava dārgā laika un vadīt nodaļu „Dr. Nopūta atbild." Šajā nodaļā atbildēšu uz visiem steidzamākiem, svarīgākiem lasītāju jautājumiem, īpašu vērību veltījot tām problēmām, kam vispārēja nozīme. Būs par sevi saprotams, ka jautātāju īstos vārdus nepublicēsim, tā garantējot absolūtu neskaidrību.

Cienījamais Dr. Nopūta:

Tuvojoties Kanadas federālajām vēlēšanām, mani nodarbina jautājums, kāpēc mēs neuzstādām paši savus kandidātus? Pēdējā LNAK sēdē taču dzirdējām, ka dīpīši panāca to, ka 1957. gadā krita Maiks, bet pie varas nāca Džona partija. Mums vajadzētu apvienot spēkus un ievēlēt parlamentā lielņu majoritāti. 150-180 kandidātu taču varētu sameklēt!

Velētājs.

Atbilde: Jā? Esat piedalījies kādā biedrības pilnsapulcē, kad notiek vēlēšanas? Un kā gāja LNAK padomes sesijā, kad vēlēja valdi? Kāpēc priekšsēdis kandidātu vārdus uz tāpeles nemaz nerakstījā, bet tikai nosauca priekšā,un pie tam tik ātri, ka pat pierakstīt nedabūja? Tak jau tikai tāpēc, lai kandidāts nemaz nepamana, ka uzstādīts un nepagūst nokliegt: „Es savu kandidatūru noņemu!" — Bez šaubām, ja mums laimētos atrast kandidātus, tad par viņu ievēlēšanu nevar būt šaubu.

Cienījamais Dr. Nopūta:

Kaimiņos nesen ievadājās neprecēts pāris. Līdz ar to manā dzīvē iestājās liela pārmaiņa, jo Lilija N. man uzreiz iepatikās labāk par manu sievu, ar ko kopā esmu izcietis 28 gadus nelaimīgā laulībā, jo viņa mani nesaprot un garīgā ziņā man nevar dot nekāda atbalsta. Ko lai es daru, jo man liekas, ka apspiežot savas jūtas, es varu dabūt kādu kompleksu, kas nelabvēlīgi ietekmētu mana būtiskā „es" attīstību. Esmu mēģinājis aplinkus ierunāties, lai viņa brauc dzīvot pie meitas, kas ir precējusies, un kam ir trīs bērni, un lai palīdz audzināt mazbērnus, bet viņa izliekas, ka nesaprot un paliek tepat. Es jūtu, ka eju bojā. —

Sirmais jauneklis.

Atbilde: Jūsu problēma nav jauna, bet īpatnēja tajā ziņā, ka Jums jau 3 mazbērni. Parasti Jūsu vēstulē pieminētie simptomi parādās līdz ar pirmā mazbērna piedzimšanu vai pat pirms tam. — Šķiet, ka Jūsu sieva aplinkus norādījumus nesapratīs, jo pēc visa spriežot viņai ir robusta daba, kam trausli dvēseļu vilņojumi sveši. Ieteicu atklātu izrunāšanos telpā, no kuŗas iepriekš izvākti visi plīstami un viegli cilājami priekšmeti — vāzes, puķu podi, šķīvji u. c.

Cienījamais Dr. Nopūta:

Ko lai es daru? Man ir pilni 16 gadi, bet kad man jāiet uz dēļu, tad mans tēvs atsakās man dot ģimenes kāru. Manam draugam Džimam tēvs vienmēr dod, bet manējais ir par slinku, lai kājām aizietu tos pāris blokus no basstopa līdz faktorijai, un Džakelina man pateica skaidri un gaiši, ka ar tādu nabagu stedī neies, kas nevar dabūt auto. Es jūtu, ka manī pret vecāko paaudzi mostas rūgtums, jo viņi neizprot mūsu centienus.

Apspiestais.

Atbilde: Mēģiniet lietas labvēlīgu izskārtojumu panākt ar mātes starpniecību; mātes bērnu ciešanas saprot labāk. Nav šaubu, ka ģimenes auto, kas taču ir visas ģimenes kopējs īpašums, dodams tam, kam tas visvairāk vajadzīgs. Kur viena ģimenes locekļa mūža laime uz spēles, tur citiem savs egoisms jāierobežo.

Cienījamais Dr. Nopūta:

Lūdzu Jūsu padomu šādā lietā: Taisnības kundze, kā zināms, pēdējā laikā sākusi gleznot. Protams, abstrakti. Pagājušajā nedēļā viņa vienu gleznu uzdāvināja mums un solījās nākt skatīties, kā tā izskatīsies pie mūsu sienas. Aiz kautrības viņa gleznu nav parakstījusi, un tā mēs tagad nezinām, kuŗa augša, kuŗa apakša. Negribam izrādīties par mākslas nesapratējiem, bet bīstamies arī apvainot un pakārt otrādi. Ko lai darām?

Mākslas kolekcionārs.

Atbilde: Tik vienkārša lieta, bet Jūs jautājat man, lai gan labi zināt, cik ļoti mans laiks aizņemts! — Nu labi, te Jums būs mans padoms: ieaiciniet visu Pigbridžas sabiedrību un sarīkojiet gleznas parakstīšanas, iesvētīšanas un piekāršanas svinības. Gleznu nolieciet līmeniski uz galda istabas vidū. Ap gleznu — puķes un aizdegtas sveces. Pusmucas kungs lai saka īsu uzrunu un tad pasniedziet Taisnības kundzei krāsā iemērktu otu. Autore tad lai gleznu paraksta visu acu priekšā un, sabiedrībai dziedot „Es nezinu un nesaprotu—," Taisnības kungs pats lai gleznu pakaļ pie sienas. Pēc tam daži īsi apsveikuma vārdi un lūdz ar to īsā, bet iespaidīgā kultūras darbība būs devusi visu, ko no tās sagaidāt: gleznu pie sienas, bet sabiedrībā modinājusi interesi par daiļajām mākslām.

Piezīme:

Uz lasītāju jautājumiem Dr. Nopūta atbild par brīvu, garantējot katra problēmai individuālu pieeju un absolūtu klusēšanu.

Dr. A. Nopūta.

ANGĻU PĪPE LATVIEŠU SKOLOTĀJAM

(Pārnesums no 3. lpp.)

Jaunu ceļu meklēšana.

Jaunu ceļu meklēšana Latvijā notika. Te jāpiemin N. Draudziņas bērnu dārznieču kursi, kur arī strādāja Eduards Zicāns, vēlākais „Vieglās Gaitas" sastādītājs un vēl — R. P. Jaunatnes pētīšanas institūts, kas nodarbojās arī ar pētījumiem šinī virzienā un kur ilgus gadus šim darbam tuvu piegāja psiholoģe Eleonora Upatniece. Izrādījās, ka jaunu ceļu meklēšana ārpus mūsu zemes robežām notiek un ar labiem panākumiem. Te īpaši jāpiemin Vācija un Šveice. Tur skaņošanas metodes vietā sāka nostiprināties cita — analitiskā metode. Jaunās metodes vērtība tika pārbaudīta praksē. Par darba rezultātiem lai liecina paši darba darītāji. Ne jau kādas „dogmas" dēļ (tādu vārdu lieto Dr. Kāpostiņš . . .), bet pieredzes un pētījumu rezultātā Zicāns sarakstīja jaunu ābeci Vieglo gaitu (pirmo ābeci latviešu bērniem pēc šīs metodes), bet Upatniece sniedza savus atzinumus publikācijās.

Tā kā Vieglā Gaita iznāca tikai trimdā (1947.), tad praktiski (ar nelieliem izņēmumiem) „jaunmodes lasīšana" mūsu auditoriju sasniedza tikai tad,kad bijām jau svešumā (tā arī šo rindu autoru) un kad latviešu skolai jau bija izrauti drošie pamati. Vecā skaņošanas metode, lai nu ar kādiem trūkumiem, bija aprasta, „dzīvē pārbaudīta"; „eksperimentēt" ar „jaunu modi" likās bīstami — ja nu neizdodas? Te nu varētu arī pie tā palikt — „varbūt, ka tā ir laba metode, bet man vienkārši nav drosmes jauno sākt." Tomēr pie tā nepaliekam! Kā nu skolotājs („kas visu zina") atzīsies, ka šo viņš nezina un tāpēc „nebrauc ar nepazīstamu zirgu." Tā nu metodi lielā mērā pieņēma un noraidīja, pirms būtu paši to nopietni darbā pārbaudījuši.

Nevar viegli atrast savām skoliņām skolotājus. Jāstrādā, kādus varam pierunāt. Ja vecie skolotāji negrib jaunas metodes, ar varu tās viņiem neuzspiedīsim. Labāk ir skolotājs ar vecām metodēm nekā pavisam bez skolotāja. Tomēr stāvoklis ir drusku nepatīkams — vecais labais skolotājs, kas tā pūlējies gadu desmitus, tagad „baidās kāpt svešā zirgā" un viņu par to „atstumj." Viņš gan ir savā mūža vairāk bērnus skolojis kā tu! Un NN ir bijis direktors, ne tikai skolotājs, un arī tavu metodi neatzīst. Kur tik daudz iebildumu, tur vajaga būt „savam ākim." Un redaktors ALA's Kultūras biroja biļetenā nosvītro Upatnieces rakstā (6. numurā) visus iebildumus, kur „aizkarta vecā labā metode." Lietas labad, kā teikt, „opozicijai jāapvalda mute . . . "

Jauna ābece.

ALA gatavojas izdot jaunu ābeci. Jaunajai ābecei ceļš tiek līdzināts arī teorētiskos rakstos. Tā būs jauna ābece vecajam skolotājam un jaunajam latviešu lasītājam. To rāda jau Rūķes — Draviņas raksts Rājuma 2. n-rā, to pašu Kāpostiņa raksts ALA's biļetena 7. n-rā. Pirmajā filoloģijas doktore runā par lasīt mācīšanu, un tā ir skaņošanas metode. Otrā filozofijas doktors meklē vainas analitiskajā metodē un mēģina attaisnot skaņošanas metodi. Tātad filozofiski un filoloģiski pamati nodrošināti. Valodniecība nu gan nav paidagoģija, un prof. Dr. Jānis Endzelīns, lai arī ievērojams valodnieks, laikam nekad nebūtu iedomājies, tāpēc ka ir valodnieks, ķerties arī pie ābeces sastādīšanas. Bet Rūķe analitisko metodi vispār nemaz nepiemin, tad nu viņas raksts (un gaidāmā ābece) jāvērtē tikai tā, kā tas domāts — cik veiksmīgi skaņošanas metodei izdevies to sastādīt.

Divas metodes.

Kāpostiņš apcerējis abas metodes. Tā nu varam šīnī gadījumā ar viņu diskutēt. Blakus viņa rakstam arī Upatnieces raksts. Redakcija parādījusi, ka grib būt objektīva un atļauj brīvas pārrunas. Bet zīmīga ir redakcijas piezīme, kur izteikts kāds redakcijas viedoklis: par Upatnieces rakstu teikts, ka autore „pārstāv ap 1930. gadu radušos viedokli" (viņa ieteic un pamato savā ieteikumā jaunāko metodi — analitisko). Par Kāpostiņa rakstu piebilsts, ka tas „pārstāv arī pēdējā laika pētījumus." Kāpostiņš nu vērš lasītāju atpakaļ pirms tā laika, ko radušos viedokli" (viņa ieteic un pamato savā ieteikumā jaunāko metodi — analitisko). Par Kāpostiņa rakstu piebilsts, ka tas „pārstāv arī pēdējā laika pētījumus." Kāpostiņš nu vērš lasītāju atpakaļ pirms tā laika, ko rūpējis atrisināt un pētīt lasīt mācīšanu angļu valodā. Tā ir pārlieku liela atšķirība, vai jāmāca lasīt angliskajā rakstībā, vai latviešu ābecē. Angļu rakstības specifiskās grūtības īpatnēji sarežģī mācīšanu katrai metodei. Viņu eksperimenti mums neder! Mums būtu tomēr jāuzklausa mūsu pašu psihologu pētījumu rezultāti. Tuvu mūsu rakstībai stāv vācu rakstība. Vācu skolu prakse un atzinumi mums varētu lieti noderēt. Tādu Kāpostiņam trūkst! Bet līdz ar to savu nozīmi mūsu lietās zaudē viss Kāpostiņa raksts. Nožēlojama, kaut arī izplatīta parādība, ka savus zinātniekus un autorus mēs ignorējam. Amerikas skolu atzinumi mums būtu jāpārbauda savukārt ar lielāku rūpību. Ja Kāpostiņš, piem., par analitisko metodi saka, ka tā radusies tieši angļu burtu dažādās izrunas dēļ (piem., u burts vārdā „cup" un „put"), tad, kā to jau redzējām, mums ir pavisam citas grūtības (Malēna liecība!). Nebūs jau tikai „trīsdesmito gadu viedoklis," ko saka Upatniece, ka „bērna psiholoģijā jau sen atklāta veseluma uztveršanas tendence" un tāpēc lasīt jāsāk no „veselā" t. i. vārda, nevis vārda daļas — skaņas. Vai tad „pēdējā laika pētījumi" to noliegtu? To gan nav apgalvojis Kāpostiņš, tomēr viņš nu „veselo, jēgturīgo" daļu atrod vārda saknē (lai varētu attaisnot skaņu lasīšanu . . . .) un tālāk teikumā. Saknes nu ir tāda gudrība, kuŗas jēgturību sapratīs gan skolots un abstrakcijās vingrināts prāts, taču ne bērns. „Mū," ko saka gotiņa jau ir vesela notikuma „jēgturis." Var jau, kā Kāpostiņš to dara, šo apgalvojumu apšaubīt, taču tas, ka „var," vēl neliecina par metodi. Metode ir bērnam un viņa uztverei, ne kādam gramatiskam prātniekam. —

Kāpostiņam beidzot visas metodes sajūk — „skolotāju rūpes esot nevis pareizā metode, bet gan, kā bērns var vieglāk un pareizāk iemācīties lasīt. Nu tad taču tomēr metode! „Kā?" Tas prasa atbildi metodē, vienalga, vai tā būtu burtošanas, skaņošanas, analitiskā vai kāda kombinēta metode. Bet Kāpostiņam priecīgs atradums — katru ābeci varot mācīt ar katru metodi. Var gan, varēja jau ar katru metodi mācīt arī dziesmu grāmatā vai bībelē, bet katra ābece nav piemērota katrai metodei. Kopējs visām ir, ka tās nodarbojas ar lasāmo tekstu.

Paliek iespaids, ka Kāpostiņš nav ar zinātnieka rūpību iedziļinājies sava temata pētīšanā, ka viņam vai pagadījies, vai tīši izvēlēts gala mērķis, kas jāpierāda — ka analitiskā metode nav pārāka par skaņošanas metodi. Ja doktors to būtu ar pilnīgākiem datiem pamatojis un nepalicis tikai pie „angļu pīpes un amerikāņu tabakas," tad varētu jauno apgalvojumu atzīt: dogmatiski un tikai ietiepības dēļ nav aizstāvama ne analitiskā metode, ne augšām ceļama vecā skaņošanas metode. Kamēr pieredze rāda, ka analitiskā metode ir labāka par skaņošanas, klājas to atzīt un nevis meklēt vienpusīgās ekskursijās zinātnisku illūziju. Zinātnieks nav advokāts, kam jāaizstāv savs klients.

Zariņu Jānis.

TORONTO UNIVERSITĀTES
NAKTS LATĪ
piektdien, 15. martā,
Regency Tower hotelī
Ieeja $ 2.00; bez maskas $ 3.00.
SPĒLĒS CHICO VA
Pilna bufete.

Ceturtdien, 14. martā, plkst. 8,30
175 St. Clair A
RITA DZILNA
SOP
Programmā: J. Vītola, J. M
T. Ķeni
Abonentiem ieeja uzrādot karti. Atsevišķe
ierobežotā skaitļ
TORONTO

DV TEĀT
sestdien, 23. martā, plkst. 19,30 vak., S
T. ZE
LIELĀ
Režisors: E. Jurševskis.
Ieeja: I vietā $ 2.00; II vietā $ 1.50. Kart
un Lotus puķu veikalā. Skolēniem

VAIRĀK Ā
KARSTA Ū
ĪREJIE
AUTOMATISKU
GĀZE
ŪDENS SILDĪTĀJU
PAR
$1.75
MĒNESĪ UZ
GĀZES RĒĶINA
BEZ IEMAKSAS
Ierīko nekavējoties
CU
NATURAL GAS
ZVANIET
NESAISTOŠAI
INFORMĀCIJAI
RU 3-1143
A.

VALUDE
Zeltkalis A. ĶI
Gatavo un labo visu, ka
19 Pretoria Ave., T
HO 3-1(
PIEPRASIET K

A. EGLĪTIS
RADIO un TELEVĪZIJAS veik
Ierīko TV antenas.Atvērts līdz pl. 8 v., se
IZIRĒ TV par $ 8,- MĒN
161A Roncesvalles Ave., Toronto

LATVIEŠU PŪ
CA
727 Danforth A
HO
BAGĀTĪGAS ZIEDU
SAKĀRTO
DĪJUMAM
PI
TAUTISKĀ
PIE

ĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

. YONGE: Atsevišķa 6 istabu dzīvoklis, divas virtuves, 2 vannas istabas, garāža. Kopīgā cena $ 16.500,- iemaksa.

ĪNIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ
ELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

vijā

t savus sai „asprātīgu" rakstu: visādi
ri emig- maldi esot gan iespējami kapitā-
gadus listu pasaulē, bet ne Padomju
lika Savienībā, kur esot zināma pati
Nobeļa sība visos jautājumos — attiecī-
laikā). bā uz Dievu (rakstits, protams,
a nervu ar mazo burtu!), mākslu u. c.
resantā. Tādēļ esot tikpat liels neprāts
olicija, radīt abstraktas gleznas kā ticēt
ipni iz- Dievam! . . .
ot ļoti Vienā no britu lielajiem laik-
ārstēša- rakstiem ir patlaban parādījies
raksts, kuŗa autors ieteic rietu-
tbalstu mu lasītājiem un kritiķiem nelie-
sabied- tot rietumu mērauklu un ieska-
ikā sā- tus, vērtējot Padomju Savienības
moder- rakstnieku darbus, lai nepielaistu
lementu kļūdas savos secinājumos. Šie
mākslā, darbi jāvērtējot, ievērojot Pad.
isku no- Krievijas īpatos apstākļus. Tā,
elemen- piemēram, minētā raksta autors
kārt, tā aizrāda uz troksni rietumu presē
nistiski, Pasternaka gadījumā. Pasternaks
ot krie- rietumu presē attēlots kā no-
ikti uz- teikts komūnistu revolūcijas un
ozņesen- iekārtas pretinieks, kaut gan
haja Ga- viņš nosodījis tikai komūnistu
rējis vi- (Nobeigums 8. lpp.)

SKOLOTĀJAM

rakstos. skolu prakse un atzinumi mums
vecajam varētu lieti noderēt. Tādu Kā-
latviešu postiņam trūkst! Bet līdz ar to
ītūkes — savu nozīmi mūsu lietās zaudē
a 2. n-rā, viss Kāpostiņa raksts. Nožēlo-
ts ALA's ma, kaut arī izplatīta parādība,
filoloģi- ka savus zinātniekus un autorus
sīt mācī- mēs ignorējam. Amerikas skolu
as meto- atzinumi mums būtu jāpārbau-
ors mek- da savukārt ar lielāku rūpību.
metodē un Ja Kāpostiņš, piem., par anali-
šanas me- tisko metodi saka, ka tā radu-
un filolo- sies tieši angļu burtu dažādās iz-
ti. Valod- runas dēļ (piem., u burts vārdā
idagoģija, „cup" un „put"), tad, kā to jau
zelīns, lai redzējām, mums ir pavisam ci-
ieks, lai- tas grūtības (Malēna liecība!).
domājies, Nebūs jau tikai „trīsdesmito ga-
s, kerties du viedoklis," ko saka Upatnie-
anas. Bet ce, ka „bērna psiholoģija jau
di vispār sen atklāta veseluma uztvēršanas
nu viņas tendence" un tāpēc lasīt jā-
bece) jā- sāk no „veselā" t. i. vārda, nevis
lomāts — vārda daļas — skaņas. Vai tad
as meto- „pēdējā laika pētījumi" to no-
. liegtu? To gan nav apgalvojis
s. Kāpostiņš, tomēr viņš nu „vese-
lo, jēgturīgo" daļu atrod vārda
abas me- saknē (lai varētu attaisnot ska-
nī gadīju- ņu lasīšanu . . .) un tālāk tei-
Blakus vi- kumā. Saknes nu ir tāda gudrī-
Upatnieces ba, kuŗas jēgturību sapratīs gan
idījusi, ka skolots un abstrakcijās vingri-
atļauj brī- nāts prāts, taču ne bērns. „Mū,"
ūga ir re- ko saka gotiņa jau ir vesela no-
ir izteikts tikuma „jēgturis." Var jau, kā
oklis: par Kāpostiņš to dara, šo apgalvo-
teikts, ka jumu apšaubīt, taču tas, ka
1930. gadu „var," vēl neliecina par metodi.
a ieteic un Metode ir bērnam un viņa uztve-
ā jaunāko rei, ne kādam gramatiskam
. Par Kā- prātniekam. —
ts, ka tas
laika pētī- Kāpostiņam beidzot visas me-
vērš lasī- todes sajūk — „skolotāju rūpes
ā laika, ko esot nevis pareizā metode, bet
e! Tātad— gan, kā bērns var vieglāk un
Malēnam pareizāk iemācīties lasīt. Nu tad
ajās rūpēs, taču tomēr metode! „Kā?" Tas
Un Upat- prasa atbildi metodē, vienalga,
sperimenti vai tā būtu burtošanas, skaņoša-
ostiņš pats nas, analitiskā vai kāda kombi-
is vai mā- nēta metode. Bet Kāpostiņam
n zināt, viņš priecīgs atradums — katru ābe-
az neatsau- ci varot mācīt ar katru metodi.
rāda vienu Var gan, varēja jau ar katru me-
ada izd.), todi mācīt arī dziesmu grāmatā
). tad vese- vai bībelē, bet katra ābece nav
amerikāņu piemērota katrai metodei. Ko-
āku gadu. pējs visām ir, ka tās nodarbojas
ar lasāmo tekstu.
na redakci-
ece pārstāv Paliek iespaids, ka Kāpostiņš
as, ka viņa nav ar zinātnieka rūpību iedzi-
gadu auto- linājies sava temata pētīšanā,
jo viņa vis- ka viņam vai pagadījies, vai tī-
torus. Būtu šī izvēlēts gala mērķis, kas jā-
Upatniece pierāda — ka analitiskā metode
klāt, bet ru- nav pārāka par skaņošanas me-
jaunības todi. Ja doktors to būtu ar pilnī-
Kāpostiņa gākiem datiem pamatojis un ne-
nožēlojami palicis tikai pie „angļu pīpes un
autori, kam amerikāņu tabakas," tad varētu
n pētīt lasīt jauno apgalvojumu atzīt: dog-
lodā. Tā ir matiski un tikai ietiepības dēļ
iba, vai jā- nav aizstāvama ne analitiskā
ī rakstībā, metode, ne augšām ceļama vecā
ngļu rakstī- skaņošanas metode. Kamēr pie-
ības īpatnē- redze rāda, ka analitiskā metode
katrai meto- ir labāka par skaņošanas, klā-
ti mums ne- jas to atzīt un nevis meklēt vien-
ēr jāuzklau- pusīgās ekskursijās zinātnisku
blogu pētīju- illūziju. Zinātnieks nav advo-
mūsu rakstī- kāts, kam jāaizstāv savs klients.
tība. Vācu

Zariņu Jānis.

TORONTO UNIVERSITĀTES LATVIEŠU STUDENTU KOPAS

NAKTS LATĪŅU KVARTĀLĀ

piektdien, 15. martā, pl. 8 vakarā līdz pl. 1 rītā,
Regency Tower hotelī, 89 Avenue Rd., Toronto.

Ieeja $ 2.00; bez maskas $ 3.00. Biļetes iepriekšpārd. Lotus puķu veikalā.

SPĒLĒS CHICO VALLE DEJU ORĶESTRIS.

Pilna bufete. Visi laipni ielūgti.

Ceturtdien, 14. martā, plkst. 8,30 First Unitarian Church auditorijā; 175 St. Clair Ave. W., Toronto.

RITA DZILNA-ZAPRAUSKA

SOPRĀNS

Programmā: J. Vītola, J. Mediņa, V. Dārziņa, J. Kalniņa un T. Ķeniņa dziesmas.

Abonentiem ieeja uzrādot karti. Atsevišķas ieejas kartes ā $ 2.50 (studentiem $ 1.25) ierobežotā skaitā koncerta vakarā pie kases.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBA.

DV TEĀTRIS KANADĀ

sestdien, 23. martā, plkst. 19,30 vak., Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē izrādīs

T. ZELTIŅA

LIELĀ ILŪZIJA

Režisors: E. Jurševskis. Dekorātors: E. Krūmiņš.

Ieeja: I vietā $ 2.00; II vietā $ 1.50. Kartes iepriekšpārdošanā: Latvija Amerikā birojā un Lotus puķu veikalā. Skolēniem līdz 12 g. puscena, kara invalidiem ieeja brīva.

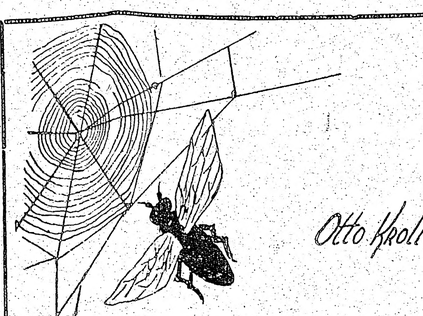

Otto Krolls

BITĪTE MAIJA

Visa saime rosinās medus vākšanai. Pieredzējumiem bagātās apmāca jaunās pirmajiem lidojumiem un medus vākšanai. Maija nevar nevar nociesties un izlido skatīt brīnišķīgo pasauli. Viņa sastopas ar kukaini, kas iemīlējies spārē, sastopas ar cilvēkiem, nonāk krusta zirnekļa gūstā, no kuŗa ar lielām grūtībām tiek atsvabināta. Pēc dēkainā lidojuma atgriežas bišu saimē, kur līdz ķēniņienes piedošanu. Atskan mūzika, bitītes dejo, priecājoties par Maijas atgriešanos.

Grāmata ir liela formāta, EGILA KROLLA kupli illustrēta, iznāks martā. Maksās $ 1.50. Pasūtinot izdevniecībā — $ 1,-. Samaksu var izdarīt ar čeku, MO vai naudā, sūtot — O. Krollam: 800 S. Halsted St., Hull House, Chicago 7, Illinois, USA.

Par bitīti Maiju lasīs ar lielu interesi mazie un lielie. Iepriekš pasūtinājumi izdarāmi līdz 15. martam.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .

Sveiciet AR ZIEDIEM!

LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENIBAS SALONS.

LOTUS

KAS? KUR? KO? TORONTO

PĀRTIKA - DELIKATESES

LITTLE RĪGA — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās bufetes.

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. E. un M. MEDNIS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS.

VIKING DELICATESSEN
1077 Bathurst St. (pie Dupont). Tālr. LE 2-9068.
DELIKATESES, KŪKAS, TORTES, IMPORTĒTAS ŠOKOLĀDES UN KONSERVI.
EMILIJA un GEORGS DUMPI.

ERIC'S DELICATESSEN
375 BROADVIEW AVE (PIE GERRARD) HO 1-4473
atvērts līdz pl. 9 vak.
ERIKS OZOLIŅŠ.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

BĒRZIŅŠ Realty Limited
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — OBLIGĀCIJAS
APDROŠINĀŠANA — NOTĀRS
LE 4-8447, TORONTO. 316 Harbord St.

DAŽĀDI

Alder's Esso Service HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlasa riepas un baterijas Dažādi auto remonti.
„UNDERCOATING" LAIMONIS ALDERS.

Benjamin Film Laboratories Ltd. EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaide.

Crest Florists HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS SCARBORO
FLAMINGO FLORISTS
2363 Eglinton Ave. East, Eglinton - Kennedy Plaza.
ZIEDI, ZIEDU SAKĀRTOJUMI. ● PUĶES UN TROPISKI STĀDI.
PL 9-0651, ANNA RONIS, PL 9-1875, MĀJĀ AT 2-1235.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televizijas aparāti. Stereo.
Ledusskapji, veļas mašīnas, veļaszvētāji. Elektriskās plītis.
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS.

Laimon's Auto Service TEL. 466-0540
603 GERRARD ST E. (pie Broadview Ave.)
DAŽĀDU VEIDU AUTO REMONTI, SMĒRĒŠANA un EĻĻAS MAINĪŠANAS. DARBS GARANTĒTS.
LAIMONS MAROVSKIS.

Drapery Contract Services 789-4455
IMANTS E. KRŪZE Mājās BA 5-9292
521 OAKWOOD AVE.
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, grīdsegas, drapērijas u.c.

VAIRĀK KARSTA ĀTRĀK ŪDENS

ĪRĒJIET AUTOMATISKU GĀZES ŪDENS SILDĪTĀJU

PAR $1.75 MĒNESĪ UZ GĀZES RĒĶINA

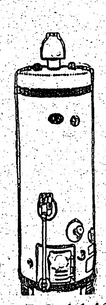

BEZ IEMAKSAS

Ierīko nekavējoties RU 3-1143

NATURAL GAS

CUSTOM GAS

ZVANIET NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI RU 3-1143

A. JANSONAM AM 1-1959

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
VALUDE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
● IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ. ●
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTIGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

Visplašākā izvēle dāvanu saņiem uz Pad. Krievijas zemēm. Pasūtinājumus nododot ar gaisa pastu, saņi tiek piegādāti 7 līdz 10 dienu laikā. Zemākās cenas.
PACKAGE EXPRESS
1530 Bedford Ave.
Brooklyn 16, N. Y.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

. . . Tagad iespējamas
. . . Pilnīgi iekārtotas telpas
● BANKETIEM ● DEJĀM
● VIESĪBĀM ● SANĀKSMĒM
● IZSTĀDĒM ● KĀZĀM
NO 100 — 2000 PERSONĀM.
CLUB KINGSWAY,
100 Queensway, Toronto.
1000 AUTO NOVIETOŠANA.
INFORMĀCIJAI ZVANĪT RO 7-5122.

G. A. FALLIS, Q.C., B.A., LL.B.
BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS & DOUGLAS
BARRISTERS AND SOLICITORS
EM 3-4451 365 BAY STREET
TORONTO 1.

VENUS
PUĶU VEIKALS
● Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
● Latviešu keramika.
● Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅŠ

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus līdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800.
445 Pape Ave., Toronto.

LAIMES ZĪLĒTĀJA
Zīlē no rokas un kārtīm, stāsta par pagātni un nākotni. Palīdz jūsu problēmās. Bez maksas — mazs ziedojums tiek pieņemts, ja esat apmierināts.
Tel. 921-4038, 36 Cecil St., Toronto. No plkst. 9 līdz 9 vak.

K. Rosav
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANES BIROJS
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pienem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

LIELĀKU ISTABU
ar virtuvi un labierīcībām tajā pašā stāvā, meklē vieninieks.
Of. š. av kantorī Nr. 157.

Gleznotāja
J. CIELAVA
gleznas pārdodamas.
Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā.
463-3616, Toronto.

KLĀJ VIESĪBU GALDUS, piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

IZDARA APMETUMA DARBUS
par ziemas cenām.
Liek arī grīdas plates
Zvanīt 769-8280, Toronto.

PĀRTIKAS SAIŅI UZ USSR
Piegāde 14 līdz 21 dienu laikā.
PILNĪGI GARANTĒTI.

20 mārc. cukurs	$ 15.90
20 " milti	$ 15.75
20 " rīsi	$ 18.00
10 " sviests	$ 23.50
20 " tauki	$ 26.90
„122" sainis	$ 33.20
10 mārc. cukurs	
10 " milti	
10 " rīsi	
10 " tauki	
APSVEIKUMS „R"	$ 34.00
1 mārc. kafijas	
1 " kakao	
1 " šokolāde	
2,5 " cepjamā eļļa	
2,5 " cukurs	
2,5 " rīsi	
1 " siers	
2,5 " žāvēts bekons	
2,5 " žāvēts šķiņķis	
2,5 " žāvētu augļu	
SPECIĀLI	$ 41.80
1 mārc. kafijas	
10 " cukurs	
10 " milti	
10 " rīsi	
5 " žāvēts bekons	
2,5 " cepjamā eļļa	
2,5 " žāvēts šķiņķis	

Lūdzu pieprasiet mūsu pilnīgo cenrādi, kā arī ērtās pārtikas izvēles sarakstu.

Sūtiet naudu uz U. S. S. R.
Vienīgi GRAMERCY dod Jums pilnu garantiju.
● Mēs esam licencēti banku un apdrošināšanas departamentā un nodrošināti (bonded) ar $ 20.000.00.
● Ātrākā piegāde — apmēram 10—14 dienās.
● Pilna samaksa — nekādi atvilkumi.
● Parakstītas kvītis.
Vienīgi mēs dodam parakstītas kvītis uz visiem pārvedumiem.
Tarifs: 9 rubļi par $ 10.-. Komisija līdz 35.- — $ 3.50, pārī par 35.- — 10%.
Speciālisti kopš 1947. g.
GRAMERCY
118 E. 28th St.
New York 16, N. Y.
N. Y. telef. MU 9-0598.

PĀRSTĀVIS

KONST. KĀRKLIŅŠ -
birojā HO 1-8158, mājās HO 6-5024.

ERIC KRAUS
REAL ESTATE BROKER
MEMBER
OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
10 Eastwood Road, Toronto.

N.H.A. jaunās un pārd. obligācijas pērk un pārdod, kā arī izkārto. NOVĒRTĒŠANA PAR BRIVU.

O'CONNOR - ST. CLAIR: 3 guļamistabu atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs ar privātu iebraucamo ceļu un piebūvētu mūra garāžu. Ūdens - eļļas apkure, moderna 4-daļīga vannas istaba. Pagrabā izbūvētas 3 modernas atpūtas telpas. Iemaksa $ 2.500,-.

COXWELL - GERRARD: 6 istabu dubultķieģeļu māja ar iebraucamo ceļu un garāžu, eļļas apkure, divas virtuves. Cena $ 12.900,-, iemaksa $ 1.000,- un atlikums uz vienu obligāciju.

YONGE - LAWRENCE: 5 istabu atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs, ūdens - eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istabt, patīkami izbūvēta atpūtas telpa pagrabā. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $ 1.800,-.

ĀPBŪVES GABALI. LAUKU ĪPAŠUMI. VASARNĪCAS. IEGULDĪJUMU ĪPAŠUMI. DZĪVOKĻU MĀJAS.

9. SESTDIEN PLKST. 7.30 MARTĀ
JARVIS COLLEGIATE
JARVIS & WELLESLEY STŪRĪ
TORONTO
$ 3.00, 2.00, 1.50 (skolēniem puscenas)

SMIEKLI DZIESMAS SATIRA
ČIKĀGAS PIECĪŠI
PAR PILĪM, PIRTĪM, PIEŠIEM UN PRIEVĪTĒM

RAINBOW ROOM
SVĒTDIEN PLKST 3.00 MARTĀ 10.
HAMILTONĀ
$ 2.00 (skolēniem puscena)

†

Mūsu mīļā grafiķe, gleznotāja un rakstniece

Hilda Vika - Eglīte

aizgājusi mūžībā 1963. g. 13 februārī Rīgā.
Apbedīta 17. februārī Meža kapos.

Dziļās sērās:
BRĀLIS ar SIEVU ASV, BRĀĻA AUDZUMEITA ar VĪRU KANADĀ.

†

1963. g. 5. martā St. Catharines Kanadā uz mūžu no mums šķīrās mūsu labais, neaizmirstamais draugs

Anna Kersteins

Dziļās sērās
KALNIŅU un KOKU ĢIMENES
TORONTO.

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

VOLEJBOLS KANADĀ — TORONTO LATVIEŠU SPORTA KLUBA VĪRIEŠU VOLEJBOLA VIENĪBA PIRMAJĀ VIETĀ INTERMEDIATE LIGĀ

TLSK vīriešu volejbola vienība startē šogad Intermediate ligā. Šajā līgā piedalās 6 vienības Toronto vienību grupā. Pirmā spēļu kārta jau beigusies, un pārliecinošā pirmā vietā atrodas TLSK ,kas uzvarēja 8 un zaudēja 2 setus. Labākais kluba gremdētājs bija Andris Grīķis, kuŗu pazīstam arī kā veiksmīgu Latviešu YMCA's pirmās vienības basketbolistu. TLSK pirmās kārtas spēļu rezultāti: pret Canadian Airforce Edgars 2-0, Canadian Airforce Centralia 2-0, Broadview YMCA 1-1, Ukraina Plast 2-0, Central YMCA 1-1.

TLSK spēlēja: V. Švirksts, A. Kauliņš, E. Skujiņš, A. Grīķis, V. Dreimanis, A. Niedra un G Pļavenieks.

LATVIEŠU BASKETBOLA MEISTARIBA KANADĀ — TORONTO LATVIEŠU YMCA UZVAR TORONTO LATVIEŠU SPORTA KLUBU AR 90:55

Latviešu basketbola meistarībā Kanadā ir sākusies otrā spēļu kārta. Pirmā spēlē Toronto Latviešu YMCA tikās ar Toronto Latviešu sporta klubu. TLSK spēlēja bez V. Priediša un V. Ozoliņa, bet YMCA bez A. Lītavnieka, J. Zentiņa, J. Krasovska, E. Pelšes un M. Ešmita Abas vienības savus sastāvus bija papildinājušas ar vairākiem jaunatnes vienību spēlētājiem. YMCA's spēlētāji bija daudz veiksmīgāki grozu guvēji un nobeidza pirmo puslaiku savā labā ar 35:18 punktiem. Otrā puslaika sākumā TLSK darbojās daudz saskaņotāki un neļāva YMCA'i atrauties, taču pēdējā spēles ceturksnī YMCA pilnīgi dominēja un uzvarēja ar augstu — 90:55 rezultātu. YMCA'i šoreiz joti veiksmīgs punktu guvējs bija E. Soste, iegūstot 28 punktus (84 proc. no metieniem sasniedza mērķi). YMCA'ā vēl spēlēja: M. Ozoliņš — 2, A. Grīķis — 8, V. Kauliņš — 13, E. Pilskalnietis — 17, A. Liepa — 16 un M. Groskaufmanis — 6.

TLSK spēlēja: V. Švirksts — 4, E. Skujiņš — 2, J. Cīrulis — 8, J. Āboliņš — 21, V. Zvanītājs — 6, J. Grīnbergs — 12, V. Damanis un A. Kauliņš — 2.

Latviešu basketbola meistarībā bez zaudējuma pirmā vietā ir DV, otrā vietā YMCA ar vienu zaudētu spēli.

PASAULES SPORTA NOTIKUMI — LEDUSHOKEJS — KANADAS „SMOKE EATER" ZAUDĒ ČECHIEM

Pasaules meistarsacikstēs ledushokejā Kanadu reprezentēs „Smoke Eater" vienība. „Smoke Eater" vienība pirms došanās uz Eiropu spēlēja Kanadā 5 draudzības spēles ar kanadiešu vienībām un spēja uzvarēt tikai vienā sacensībā. Sporta lietpratēji paredz kanadiešiem smagu sakāvi pasaules meistarsacīkstēs. Kanadiešu reprezentācija pašlaik viesojas Čechoslovakijā, kur draudzības spēlē uzvarēja čechu „B" vienību, bet zaudēja pirmajam sastāvam divas reizes ar: 2:3 un 1:3. Beidzot Kanadas ledushokeja vadībai izdevies izkaulēt 4 papildspēkus savai izlasei no citām vienībām; tie pievienosies „Smoke Eater" vienībai Zviedrijā. Jāatzīmē, ka pašlaik sāksies Kanadas ledushokeja spēļu fināli, un neviena vienība negrib atsacīties no saviem labākajiem spēlētājiem par labu pasaules sacīkšu reprezentācijai.

MĀKSLA KRIEVIJĀ

(Pārnesums no 6. lpp.)

revolūcijas un režīma trūkumus un necilvēcību. Arī Jevtušenko nosodot tikai padomju režīma kļūdas pagātnē un tagadnē. Tādēļ daudziem bijusi liela vilšanās, kad Jevtušenko izrādījies par pārliecinātu komūnistu ideoloģijas aizstāvi. Patiesību sakot, tamlīdzīga vilšanās nevarēja būt, jo Jevtušenko savā ārzemju ceļojumā (ir Britanijā, ir Vācijā) pasvītroja, ka viņš, kaut arī neesot kompartijas biedrs, tomēr simpatizējot komūnistu režīmam. Šķiet, ka minētajam britu kritiķim ir taisnība: rietumu prese un lasītāji, nepazīstot padomju režīmu, pastāvigi vērtē to no sava, t. i. rietumu, viedokļa.

Ka padomju mākslinieku jaunajā paaudzē briest nemiers, to liecina modernās tēlniecības pārstāvja Ernsta Neizvestnija raksts krievu gleznotāju apvienības žurnālā „Iskusstvo", kuŗš skan gandrīz kā izaicinājums reālisma aizstāvjiem. Tā galvenās domas ir šādas. Cilvēka, un it sevišķi mākslinieka uzdevums esot radīt. Uzskats, ka mākslinieka neesot jārada kaut kas jauns un jāpārveido, bet tikai jāatspoguļo dažādu dzīves parādību virspuse, esot scholastisks un runājot pretim marksisma idejai, ka „cilvēks ir pats sava likteņa arhitekts". Pašreizējais laikmets krasi atšķiroties no agrākā, to raksturojot kustība, trauksme, ātrums, tādēļ esot jāatrod jauna attiecība pret reālo pasauli. —

Mums tomēr nav jāaizmirst, ka arī šie padomju mākslas „dumpinieki" ir un paliek padomju patrioti un lojāli komūnistiskā režīma atbalstītāji.

-gs

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Suite 213
4 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-5946.
RO 6-8354 (mājās).

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431

Rentējams
Automatiskais gāzes - ūdens sildītājs par $ 1.75 mēnesī.
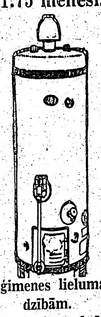
Katras ģimenes lieluma vajadzībām.
Ierīkošana par brīvu.
Informācijai zvaniet
A. LAGUNS
licenzēts gāzes
apkuŗu ierīkotājs
LE 1-6583, Toronto

TAUTIETE!

Drīz būs jaukais pavasaris . . .

Vientuļš latvju zēns Amerikā vēlas iepazīties ar latviešu meiteni, kas dzīvo Amerikā vai Kanadā.

Ja arī Tu ilgojies atrast sev draugu jaukajā pavasarī, tad atraksti. Esmu 28 g. v.
Atbilde adresējama šīs av. kant. of. „Viesturam".

Vajadzīgas
ŠUVĒJAS
pastāvīgam darbam
DAVID E. RAY
DRESSES Ltd.
1149 KING ST. W.,
tel. 534-7984 vai mājās
RO 7-6869, Toronto.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE,
Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
☆ FOKSTROTU
☆ LĒNO VALSI
☆ VALSI
☆ TANGO
RUMBA CHA-CHA-CHA.
JIVE, MAMBO, SAMBA,
PRIVĀTSTŪNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

DE GOLLA LIELĀ VĪZIJA

(Pārnesums no 2. lpp.)

Nenoliedzami, de Golla rīcība ir ieguvums Pad. Savienībai, un nav arī šaubu, ka tā steigsies zvejot saduļķotos ūdeņos.

Nākotnes izredzes

De Golla veto pret Angliju bija mīnas sprādziens, no kuŗa brīvā pasaule vēl nav atjēgusies.

Kas noticis?

Problēma ir lielāka nekā tikai Anglijas neuzņemšana Koptirgū. Uz spēles ir likta visa Atlantijas alianse. De Golls sagrauj pamatus visam, kas celts 14 gados. Tas var sašķelt Eiropas Koptirgu un atriebties arī pašai Francijai.

Bet varbūt de Golla nolūks ir izjaukt Atlantijas aliansi, lai formētu savu aliansi Francijas resp. de Golla vadībā?

Kontroversi nenāk tikai no Kenedija puses vien, bet arī no visām Eiropas valstīm, kas vēlas britu līdzdalību Eiropā un ciešas saites ar ASV. Pasaule tagad sadalīta divos blokos, tāpēc nav pareizi nostāties sānus. Vēsture un ģeografija, kas vieno tautas abpus Atlantijas okeanam, šodien nepieļauj citu politiku.

Itālieši saka: „Mēs neesam Francijas kolonija." Holandes ārlietu ministrs uzsvēr, ka Holandei ir vairāk līdzības ar Angliju nekā ar Franciju.

Daži novērotāji pareģo, ka stāvoklis varot attīstīties pat tik tālu, ka Koptirgus locekļu vidū Anglija var nomainīt Franciju.

Tā ir lielākā kļūda de Golla karjērā, ko viņš izdarīja. Varbūt pat liktenīga. Francijai šodien nav izredžu kļūt par Eiropas vadītāju. „Ja jau ar armiju de Golls pazaudēja savu imperiju, tad tagad bez armijas viņš nevar iegūt kontinentu," saka New York Times.

Vēl nevar pārredzēt, kā notikumi tālāk attīstīsies. Pesimisti pareģo, ka tas bija nāves spriedums Eiropai. Optimisti vēl cer stāvokli saglābt. Lai arī kā, šis laiks ieies vēsturē kā nereālitāšu periods. Tas ir tikai pagaidu stāvoklis. No tā ir jāatrod izeja. Visām problēmām ir savs atrisinājums.

De Golla bažas ir: Ja Anglija iestāsies Koptirgū, tad radīsies milzīga Atlantijas savienība ASV vadībā, kas ātri aprīs Eiropu.

Bez šaubām, de Gollam ir sava daļa taisnības. Bet vai ir cita izeja? Liktenīgais jautājums šodien ir: Vai Eiropa var būt pietiekami stipra bez Anglijas un var iztikt bez ASV, kad Chruščevs stāv ante portas?

Uz visiem de Golla argumentiem lai atbild divas patiesības:

1. Ja jau ASV būtu vēlējušās pakļaut sev Eiropu, tad tas bija viegli izdarāms pēc kaŗa.

2. Eiropas Koptirgus tēvs — francūzis Monē — par Angliju saka: „Anglijas piedalīšanās Koptirgū nāktu par labu ne tikai pašai Anglijai, bet arī Eiropai, Rietumu puslodei un pasaules miēram. Tas stiprinātu Eiropas vienību politiski, ekonomiski un militāri."

IGAUŅU KUĢNIECĪBA EMIGRĀCIJĀ

Anglijas televīzijas stacija TWW janvārī sniedza raidījumu par igauņu kuģniecību brīvajā pasaulē, aizrādot, ka vienīgi igauņiem ir sava tirdzniecības flote emigrācijā. Pirms 10 gadiem igauņiem esot bijuši 50 kuģu, tagad esot 20. Reportāžā bija parādīts 5.500 tonnu lielais igauņu kuģis „Lorna", kas zem Liberijas karoga izbrauc no Svansijas (Swansea) ostas ar ogļu kravu uz Itāliju.

Bija sniegta arī intervija ar Igauņu jūrnieku arodbiedrības pārstāvi Einaru Sandenu. Šī arodbiedrība ir pilntiesīgs loceklis Starptautiskā transporta arodbiedrībā. Puse no apkalpes uz igauņu kuģiem esot igauņi, otrā vietā nākot latvieši, tad sekojot ungāri, somi un angļi. Bez tam Anglijā dzīvojot ap 500 igauņu jūrnieku, kas brauc uz angļu un citu valstu kuģiem.

Z.

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

Mākslinieka Ed. Dzeņa izstādi atklāja Hamiltonā svētdien, 3. martā, Latviešu namā, 16 Queen St. N. Uz izstādes atklāšanu no Toronto bija ieradies LNAK valdes priekšsēdis Jānis Niedra ar kundzi, Velta Toma un citi. J. Niedra LNAK vārdā sveica izstādes rīkotājus. Pēc tam izstādi atklāja T. Ķikauka. Apmeklētāji, kuŗu bija visai kupls skaits, suminmāja mākslinieku Ed. Dzeni, kas šinīs dienās atskatās uz 30 raženiem mākslai nokalpotiem gadiem. Izstādi rīko HLB, tā ilgs līdz 22. martam un būs atvērta ik dienas.

HLB dāmu komiteja, atzīmējot Ed. Dzeņa jubileju, klātesošos pacienāja ar glāzi vīna, un visi kopīgi nodziedāja Daudz baltu dieniņu.

BIDO ATRODAS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

nībai. Un tagad Bido vada cīņu pret de Gollu no britu salas un par to vēl pastāsta televizijas vērotājiem!

Prezidentam de Gollam tuvu stāvošas aprindas Francijā angļu televīzijas raidījumu uzņem loti nopietni — to pat mēģina pataisīt par tīšu, ļaunprātīgu soli, par pliķi prezidentam de Gollam, lai pēdējam atspēlētos par nostāšanos pret Anglijas uzņemšanu Eiropas kopīgā tirgū.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

10. martā, plkst. 11 no rīta Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

17. martā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

24. martā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

10. martā, plkst. 2 p.p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums Jāņa baznīcā. Svētdienas skola. Iesvētes mācība vecākai konfirmandu grupai.

17. martā, plkst. 2 p. p. Trīsvienības baznīcā Ciešanu laika dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa.

24. martā, plkst. 2 p. p. Sv. Jāņa baznīcā Ciešanu laika dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība vecākai konfirmandu grupai.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

10. martā, plkst. 2,30 p. p. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola.

Pēc dievkalpojuma, apm. plkst. 3,30 draudzes vakars Sv. Barnaba baznīcas augšējā zālē.

24. martā, plkst. 2,30 p. p. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola.

31. martā, plkst. 2,30 p. p. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola.

Bramptonā: 17. martā, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums Grace United baznīcā.

KIČENERA

10. martā, plkst. 4 p. p. dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Cops.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

No š. g. 2. līdz 10. martam Bruno Treimaņa gleznu izstāde baznīcas lejas zālē.

10. martā, plkst. 10,30 Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums bērniem. Svētdienas skola. Plkst. 11 Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums pieaugušiem. Bībeles klases stunda plkst. 10,15.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

10. martā, plkst. 1,30 p. p. Ciešanas laika dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

24. martā, plkst. 1,30 Ciešanu laika dievkalpojums. Dziesmu grāmata.

Jaunatnes iesvēte paredzēta 14. jūlijā. Jaunieši, kas vēlētos šai dienā tikt iesvētīti, lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja līdz 1. aprīlim.

Sv. Katarines latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

17. martā plkst. 3,30 p. p. Ciešanas laika dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

7. aprilī plkst. 2 p. p. Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu; māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C., tel RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

Svētdien, 24. martā, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

10. martā, plkst. 1,30 p. p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums un Svētdienas skola.

17. martā, plkst. 9,30 rītā dievkalpojums angļu valodā; plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums latviski.

20. martā, plkst. 8.00 vak. Bībeles stunda.

24. martā, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola.

30. martā, plkst. 7.30 vakarā garīgs koncerts Trinity Memorial baznīcā. Piedalās Makvikare, Šūns, Cīrulis un Edīte Timermane.

31. martā, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

10. martā, plkst. 2 p. p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

24. martā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.